

W. Sz. S/II/14

hager

✓
14

Bibliotek
INSTITUTU BOTANICZNEGO
W. KRAKOWIE

24086

DALARNES HIERACIA SILVATICIFORMIA

AV

Inw. 76

K. JOHANSSON OCH G. SAMUELSSON

LEIPZIG 1923

10

DALARNES
HIERACIA SILVATICIFORMIA

AV

K. JOHANSSON OCH G. SAMUELSSON

LEIPZIG 1923

DALARNES

HERRA OJA SILWATIFORMIA

IN JONKÖPINGS OCH ÅRENS BOKTRYCKERI

I ETT nyligen utkommet arbete, "Dalarnes Hieracia Vulgaticiformia" (Leipzig 1923), påbörjade vi offentliggörandet av vår bearbetning av Dalarnes hieraciumflora. Vi fortsätta här med *Silvaticiformia*, den största av släktets artgrupper. Med hänsyn till arbetets planläggning få vi hänvisa till den nyss citerade avhandlingen. I de södra och mellersta delarna av Dalarna tyckes numera även i fråga om *Silvaticiformia* föga nytt vara att anträffa, vare sig man ser till helt eller endast för landskapet nya arter. Däremot äro fjälltrakterna alltjämt ofullständigt kända. Varje resa har här inbringat åtskilliga nya arter. Det bör anmärkas, att våra samlingar utom nedan upptagna arter innehålla ytterligare varjehanda former, som sannolikt representera nya arter, men föreligga så sparsamt, att vi åtminstone tillsvidare anse oss böra lämna dem åsido.

STOCKHOLM OCH UPPSALA, maj 1923.

Hieracium abiegni Joh. & Sam. — (1917: K. Johansson).

Ab *H. glandulosissimo* Dahlst. differt foliis rosularibus latoribus, exterioribus suborbicularibus basi rotundata, intermediis rotundato-ellipticis obtusissimis, involucro primario parcissime pilifero, squamis involucri superioribus pulchre virescentibus longe acutis calathioque minore.

Såsom skuggform har den tunna och mörka blad. Primärholken är 12,5—14 (—15) mm. lång och 5,5—6 mm. bred. Blomfärg tämligen ljus. På primärholken förekomma vanligen enstaka mörka enkelhår.

Transtrand: Kastarberget i granskog (K. Joh.).

H. aethocranum Dahlst. — (1918: G. Samuelsson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. XX: 94, XXII: 54.

Caulis mediocris saepissime 1-folius indumento sat raro. *Folia* obscure viridia indumento breviusculo subdenso; rosularia pleraque ovata—elliptica obtusa—obtusiuscula, leviter et aequaliter crenato-dentata; caulinum latiusculum saepe ovatum, breviter acuminatum. *Inflorescentia* paniculata nec umbellata ramis sat patentibus parum curvatis acladium saepius c:a 1 cm. longum superantibus. Pedicelli leviter subtomentelli dense et sat breviter glandulosi. *Involucra* fusco-nigra brevia, c:a 10 mm. longa, basi rotundata—truncata, glandulis mediocribus v. breviusculis densis obtecta fere effloccosa. Squamae subangustae, exteriores triangulari-lineares subacutae marginibus floccis parcissime adpersae, superiores lineari-lanceolatiformes obtusulae—parum acutae, marginibus obscure virescentes et nitentes. *Calathium* sublaete luteum parvum, vulgo 25—30 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Utmärkt genom nästan likformiga, grunt naggtandade blad, tämligen kort akladium, sotsvarta holkar och små kalatier.

Idre: Salfjället i björkskog (G. Sam.). — Förut känd från Härjedalen. De i Dahlstedts exsickat härifrån utdelade exemplaren anses av ZAHN (A. Engler, Das Pflanzenreich, IV: 280 s. 290 o. 304) innehålla två olika former (subspecies). Men detta är orätt, så vitt kan dömas av de exsickatexemplar, som vi sett.

H. albovittatum Dahlst. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. p. 60. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XI: 24 etc.

Ludvika: mot Valhalla (K. Joh.); Silvberg: Ulvshyttan; Leksand: Åsleða (G. Sam.); Rättvik: Sjurberg (K. Joh.) och Vikarbyn (K. Joh., G. Sam.); Boda: Västanå och Silverberget (K. Joh.); Ore: Fjäckå (G. Sam.); Orsa: Stackmora (K. Joh.); Hamra: kronoparken (enl. Andersson och Hesselman); Malung: Lybergsgnupen och Råberget; Lima: Bullberget (G. Sam.); Transtrand: Kastarberget (K. Joh.); Särna: Särnaby vid Mitteltemplet; Idre: Idrebyn ovanför Sunnanå samt Idreberget (G. Sam.).

H. amblygloch Sam. — 1906: Samuelsson (1901: K. Johansson).

K. Joh. Nya Hier. silv. — *H. tanygloch* K. Joh. var. *amblygloch* G. Sam. Bidr. t. Archier. i Säterstr. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 9.

Säter: Tingsvallen; Vika: nära Hällsjön (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.).

H. amoenifrons K. Joh. — 1902: Johansson (1901: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. p. 103. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV : 16.

Orsa: Skattungbyn (K. Joh.); Lima: Risätra (K. Joh.) och Bolbergs fåbodar (G. Sam.).

H. ancisum K. Joh. — 1920: Johansson (1911: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silv.

Sollerö: Åsen; Bjursås: Andersbo, Hagen, Rexbo, Holen, Stängseln, Nedre Larssveden och Stortäkt; Ål: Tällberg (G. Sam.).

H. angustidens Joh. & Sam. n. sp. — (1907: G. Samuelsson).

Caulis mediocris sat strictus 1-folius, inferne sparsim longipilosus et leviter stellatus, circa medium $\pm$ dense stellatus, apice subtomentellus glandulis parvis solitariis—raris obsitus. *Folia* sat tenuia lutescenti-viridia, subtus multo pallidiora, indumento breviusculo subdenso munita, basalia interiora et caulinum in pagina inferiore parce—sat dense stellata; rosularia exteriora anguste obovata—suboblonga subobtuse dentata; intermedia $\pm$ lingulate oblonga rotundato-obtusa dentibus parvis sat longe distantibus subtriangularibus dentata, ad basin cito contractam dentibus angustis longioribus et magis approximatis instructa; interiora oblongo-lanceolata—lanceolata basi angustata, in apicem fere integerrimum obtusulum—acutum protracta, infra medium dentibus parum patentibus leviter curvatis dentata—subpinnatifida dente uno alterove gracili in petiolum descendente; caulinum petiolatum anguste lanceolatum—lineare acutum infra medium minute dentatum v. dentibus longioribus saepe filiformibus subpectinatum. *Inflorescentia* paniculata mediocriter composita; pedicelli et acladium 1—3 cm. longum canotomentosi glandulis nigris sat longis densiusculis obtecti. *Involucra* olivascentia infra medium $\pm$ canescentia 12—13 mm. longa et 5—5,5 mm. lata subcylindrica basi paululum angustata, glandulis mediocribus nigris densiusculis pilisque subobscuris solitariis—raris obtecta, basi floccis densis incana, de cetero infra medium floccis sparsis subaequaliter distributis obsita supra medium efloccosa v. in squamis tegentibus parcissime stellata. Squamae sat latae, exteriores et intermediae obtusae v. in apicem triangularem subito contractae, superiores subtriangulares—leviter lanceolatifformes apice nudae, tegentes obtusiusculae—subacutae sordide olivascentes, interiores acutae circa medium late virescenti-vel albido-marginatae apice $\pm$ obscurae. *Calathium*

laete luteum 30—35 mm. latum. Stylus fusco-hispidulus non nimis obscurus.

Denna form utmärker sig genom övervägande avlånga och trubbiga rosettblad, av vilka de yttre och mellersta ofta ha sin största bredd ovan mitten, smala, föga utstående, obetydligt framåtkrökta blad-tänder, av vilka de nedre äro m. l. m. långt utdragna, täml. breda holkfjäll, trubbiga eller kort tillspetsade mellanfjäll, trubbiga yttre men spetsiga inre långfjäll, långfjäll olivgröna med tunn, något mörkare spets, de inre vid mitten blekt kantade.

Älvdalen: Navarnäs på ett hygge vid Aspvasan (G. Sam.). — Exemplar från Särnaby (granlund) kunna möjligen tillhöra en skuggform av denna art.

H. anisobolobum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson & G. Samuelsson).

Caulis 40—65 cm. altus 1—2-folius saepe sat crassus, infra medium sat dense longi-pilosus leviter stellatus, superne pilis brevibus solitariis glandulisque $\pm$ brevibus sparsis obsitus. *Folia* crassiuscula saturate viridia, subtus subglaucescentia raro violascentia, indumento denso sat longo munita; rosularia sat parva, exteriora $\pm$ ovata prope basin truncatam—rotundatam subobtusely paucidentata; intermedia ovate—ovaliter oblonga obtusa—obtusiuscula, dentibus sat patentibus mediocribus mammato-triangularibus longe distantibus $\pm$ inaequaliter dentata, basi truncata—breviter cuneata dentibus longioribus vulgo patentissimis $\pm$ hastata; interiora $\pm$ lanceolata acutiuscula—acuta dentibus triangularibus magis argute dentata, prope basin $\pm$ cuneatam dentibus duobus v. paucis majoribus rectis—curvatis patentibus instructa; caulinum inferius $\pm$ rhomboideo-lanceolatum in apicem longum acutum angustum argute dentatum angustatum, prope basin cuneatam dentibus $\pm$ subulatis erecto-patientibus saepe elongatis munitum, dente solitario subuliformi in petiolum dense villosum interdum descendente; superius vulgo petiolatum lanceolato-lineare acutissimum argute paucidentatum, subtus $\pm$ stellatum. *Inflorescentia* sat laxa ramis et pedicellis longiusculis leviter curvatis. Acladium saepius 2—3 cm. longum et pedicelli cano-tomentosi pilis solitariis glandulisque nigris densis—crebris obtecti. *Involucra* atroviridia—olivaceo-nigra circ. 12 mm. longa et 5,5 mm. lata, tubo conico-ovato basi sat truncata, glandulis mediocribus—longis subcerinis—nigrescentibus densis—crebris pilisque longis—longissimis apice $\pm$ brevi canescentibus v. totis obscuris interdum apice incrassatis sparsis—raris

obtecta. Squamae latiusculae lineari-lanceolatae obtusiusculae (intimae paucae interdum acuminatae) apice breviter comatae, exteriores et intermediae obscurae marginibus parce stellatae, superiores marginibus sordide virescentes v. fere concolores, exteriores effloccosae v. marginibus parcissime stellatae. *Calathium* luteum circ. 35 mm. latum paululum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

Blad (även stjälekbladet) tätt och täml. långt håriga, på skaften yvigt vitulliga. De yttre och mellersta rosettbladen glest och trubbigt tandade samt vid basen försedda med två starkt utstående längre tänder. Hos de övriga bladen är basen vigglik och de två större tänderna snett framåtriktade, ofta syllickt smala. I holkarnas beklädnad ingå enstaka eller flera förlängda, till större delen eller helt och hållet mörka hår, vilka stundom avslutas med en rudimentär glandelknapp.

Transtrand: Hemfjället på ett hygge ovanför Bompasättern (K. Joh. G. Sam.).

H. anisotomum Joh. & Sam. — 1920: Johansson & Samuelsson (1911: G. Samuelsson).

Joh. & Sam. Hieraciumfl. i Västmanl. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 10.

Grytnäs: Åsbo; Folkärna: Krylbo (G. Sam.).

H. anodontum Dahlst. — 1921: Dahlstedt (1909: G. Samuelsson).

Dahlst. Nya syd- och mellansv. Hier. silv. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XX: 67, XXI: 21, 22.

Boda: Gulleråsen; Grangårde: Grängesberg (G. Sam.).

H. apicum Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1906: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silv. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 11.

Älvdalen: Blyberg, Evetsberg och Väsaberget (G. Sam.).

H. arcuaticuneatum Joh. & Sam. n. sp. — (1922: G. Samuelsson).

Ab *H. morulo* Dahlst. his notis distinguendum. Folia colore dilutiora minus dense pilosa (interiora supra subglabra), dentibus rarioribus acutioribus instructa; folium caulinum acutum paucidentatum; inflorescentia paniculata ramis et pedicellis substrictis parum curvatis haud umbellatim congestis; acladium vulgo 2 cm. longum; squamae involucri exteriores praesertim in marginibus leviter stellatae, superiores inaequilongae; calathium majus, stylus leviter fuscohispidulus.

Yttre rosettbladen äro vid basen avrundade och kort vigglika, ej hjärtlika, blad ej fläckiga, på undersidan tydligt ljusare än hos

H. morulum; stjälkbladet är stundom, även då det är stort, försett med blott en eller två tänder på ena sidan men för övrigt helbräddat; stiftet är ljusare än hos nämnda art.

Idre: Idreberget i granskog ovan "Idrevägen" (G. Sam.).

H. argentimontanum K. Joh. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. p. 61. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV: 14.

Grangärde: Grängesberg och Källtorp (K. Stéenhoff); Säfsnäs: Fredriksberg; Bjursås: Rexbo (G. Sam.); Boda: Silverberget; Transtrand: Norra Brända (K. Joh.).

H. atriglomerosum Joh. & Sam. n. sp.

Caulis altitudine mediocri crassiusculus vulgo 2-folius, infra medium v. maxima parte pilis densiusculis patentissimis — retroversis pilosus, apice sat dense glandulosus et sparsim stellatus. *Folia* crassa obscure viridia indumento subdenso munita; rosularia exteriora ± ovata subobtusely dentata basi rotundata — leviter cordata, interiora ovata — ovato-oblonga obtusa — subacuta dentibus brevibus subobtusely deltaeformibus intermarginibusque ± acclivibus instructa, basi rotundato-cuneata brevissime decurrente; caulinum inferius petiolatum ovatum — ovato-oblongum subacutum fere angulatim dentatum basi truncato-cuneata v. rotundata leviter decurrente; superius subsessile anguste ovatum breviter acuminatum anguste paucidentatum. *Inflorescentia* ± composita ramis mediocriter longis patentibus curvatis apice capitula nonnulla breviter petiolata gerentibus, ramo longe distante ex axillo folii caulini saepe exeunte. Acladium 1—2 cm. longum. Pedicelli crassiusculi obscuri dense nigro-glandulosi. *Involucra* sat crassa subatra, circ. 11 mm. longa basi rotundata, postea subtruncata, glandulis mediocribus — longiusculis nigris crebris saepe etiam pilis obscuris solitariis oblecta, fere omnino efloccosa. Squamae latiusculae lanceolato-triangularae, exteriores obtusiusculae efloccosae vel circa basin parcissime stellatae, apice vulgo nudaee, superiores marginibus sat latis virescentes, apice subnudaee, pleraeeque subacutaee, intimaee vulgo acutaee. *Calathium* parvum 25—30 mm. latum luteum. Ligulaee apice glabraee. Stylus fuscohispidulus.

Utmärkt genom mörka, ± äggrunda, n. såglikta tandade blad, ofta två stjälkblad, av vilka det övre är skarpt tillspetsat, sammansatt inflorescens med gyttningar av ganska kort skaftade korgar i grenspetsarna,

korta, svarta holkar, klädda av mycket täta glandler och (åtminstone på primärholken) enstaka mörka hår, breda, triangulära, brett grönkantade långfjäll, av vilka blott de innersta äro tydligt spetsiga.

Idre: Härjehogna i björkskog intill Röskåsen (G. Sam.).

H. atripilum Dahlst. — (1922: G. Samuelsson).

Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 303 (pro subsp.). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIII:56.

Idre: Idreberget i granskog nedanför "Middagshammaren" (G. Sam.).

H. Bergstroemii Sam. n. sp.¹⁾ — (1918: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 40—60 cm. altus gracilescens — mediocris 1-folius sat viridis ima basi obscure purpurascens, infra medium sparsim vel sat rare longi-pilosus, superne sparsim — densiuscule stellatus glandularis — sparsis pilisque solitariis obsitus. *Folia* tenuia subnitida prasino-viridia, subtus pallidiora interdum paululum violascentia, indumento raro munita; rosularia pauca sat longe petiolata, exteriora suborbicularia — ovata obtusa — subacuta obtuse angulato-dentata vel modo denticulata basi cuneato-truncata; intermedia ovata — ovato-oblonga obtusiuscula — subacuta dentibus longe distantibus (intermarginibus rectis — leviter concavis sejunctis) — patentibus brevibus valde latis obtusis denticulisque parvis dentata, basi cuneata late decurrente; interiora ± rhomboidaliter ovata — ovato-lanceolata acuta supra medium denticulata vel obtuse et breviter dentata infra medium dentibus longe distantibus inaequalibus asymmetrice dispositis deltaeformibus leviter curvatis — subfalcatis instructa, basi sensim angustata latissime decurrente; caulinum ovate — rhomboidaliter lanceolatum vel angustius, acutum, dentibus sat distantibus inaequilongis deltaeformibus — falcatis inaequaliter dentatum, basi anguste cuneata, dente solitario haud raro in petiolum descendente. *Inflorescentia* laxo furcato-paniculata saepius oligocephala ramis et pedicellis longis suberectis leviter curvatis acladium 3—6 cm. longum aequantibus vel paulo superantibus. Pedicelli subobscuri leviter subtomentelli glandulis gracilibus virescenti-nigris densiusculis obtecti apice paululum incrassati. *Involucra* nigro-olivacea infra medium leviter canescentia 13—15 mm. longa et 4,5—5,5 mm. lata, tubo ovato basi paululum angustata — subtruncata, glandulis

¹⁾ Arten är uppkallad efter kronojägare Edvard Bergström i Idre, vilken sedan 1913 varit SAMUELSSON följaktig på alla färder i Dalarnes fjälltrakter och även själv verksamt bidragit till utforskandet av Dalarnes flora.

gracilibus longiusculis — longis olivaceo-nigrescentibus densis pilisque longis obscuris solitariis oblecta, infra medium floccis raris — sparsis praesertim marginibus squamarum exteriorum instructa, supra medium subfloccosa. Squamae apice parce comatae, exteriores angustae obscurae lineares obtusiusculae, superiores conspicue inaequilongae subangustae triangulati-lineares obscure olivaceae marginibus concoloribus in apicem angustum obtusulum — acutum paulatim attenuatae, intimae solitariae vel paucae acutae — subulatae colore paulo dilutiores — sordide olivaceae. *Calathium* subobscurum luteum 35—40 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Mycket karakteristiska äro de smalt rutlika inre bladen med den glesa och ojämna tandningen samt den vigglika, brett nedlöpande basen. Stjälkbladets smalt vingade skaft visar en svag antydning till omfattning, mindre tydligt än hos *semidovrensia*. Inflorescensen, i synnerhet hos fåkorgiga individ, är gaffelgrenig, dess grenar och skaft för övrigt alltid långt utdragna, nästan upprätta, vid basen obetydligt krökta. Holkarna äro smala, svartaktigt olivgröna med svagt gråaktig bas och mycket oliklånga inre fjäll. De flesta långfjällen avsmalna småningom till en småtrubbig eller föga vass spets, enstaka bland de allra innersta fjällen äro dock vanligen sylspetsade.

Idre: Grövelsjöhögda ovan Grövelsjöns mitt och vid dess sydända, Olån, vid Grövelån nedanför Huskläppen, Lövåsen och Storsäteren (G. Sam.).

H. birameum Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1906: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silv. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 13.

Ore: Ärteråsen; Älvdalen: Björnberget; Lima: Bolberg, Fenningbergets sydkant, Skålmo (G. Sam.) och Limberget (K. Joh.); Transtrand: Mornäs, Kastarberget (K. Joh., G. Sam.), Hormundsberget i granskog och på Klittfallet (G. Sam.), Hemfjället vid Brännsäteren (K. Joh.), i trakten av Vålåsen och ovan Bompasäteren, Liskasätra och Åsbo; Idre: Himmeråsen, Gränjesåsvallen, Nipfjället nära Brynjesvallen, Lillfjäten, Lövåsen och Härjehogna (G. Sam.).

H. Brandelii Dahlst. — 1921: Dahlstedt (1908: G. Samuelsson).

Dahlst. Nya syd. och mellansv. Hier. silv. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. X:30 etc.

Älvdalen: Åsen; Idre: Idrebyn och Idreberget (G. Sam.).

H. brevialetum Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1909: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silv. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 14.

Ore: Ärteråsen, sparsamt i en björkbacke (G. Sam.).

H. brevipilosum Joh. & Sam. n. sp. — (1922: G. Samuelsson).

Caulis subhumilis — mediocris vulgo 35—50 cm. altus 0—1-folius, infra medium sparsim molliter pilosus parce stellatus, superne ± dense floccosus glandulis brevibus sparsis — densiusculis pilisque solitariis obsitus. *Folia* viridia, subtus sat pallida, mollia, indumento denso sed brevi munita, in costa dorsali floccosa, fol. caulinum etiam in pagina inferiore ± stellatum; rosularia exteriora late cordato-ovata denticulata; intermedia ovata — ovato-oblonga vulgo obtusa dentibus sat parvis deltaeformibus — triangularibus ± obtusis aequaliter dentata v. subserrata, basi subtruncata — rotundata; intimum ± oblongo-lanceolatum subacutum, basi angustata et decurrente; caulinum breviter petiolatum ± lanceolatum breviter acutum sat anguste denticulatum v. prope basin ± obliquam inaequaliter dentatum. *Inflorescentia* paniculata v. saepe parva et subsimplex, ramis patentibus leviter curvatis. *Acladium* vulgo 1—2 cm. longum. *Pedicelli* subtomentelli v. subvirescentes glandulis parvis densis — crebris pilisque solitariis obtecti. *Involucra* obscure virescentia subangusta, c:a 11 mm. longa basi angustata sublaxe squamosa, glandulis parvis — minutis densis et pilis sat longis apice subalbidis densiusculis obsecta. *Squamae* parum numerosae angustae triangulari-lineares acutae, extimae paucae longiusculae sublaxae marginibus anguste floccoso-marginatae, superiores margines versus parce stellatae, apicem obscuriorem versus subnudaе, praesertim interiores laete virescenti-marginatae. *Calathium* parvum luteum haud radians. *Ligulae* apice glabrae. *Stylus* luteus.

Kännetecknad av tämligen grunt och glest, något sågliktt tandade, ovan tätt korthåriga blad med hos de yttre grunt hjärtlik, hos de innersta kort avsmalnande bas, smala, svagt grönbrokiga holkar med avsmalnande bas, som är försedd med fåtaliga, jämförelsevis långa, på skaffet nedstigande ytterfjäll, täml. smala, triangulära, måttligt spetsiga långfjäll, av vilka de flesta äro vid mitten brett grönkantade, samt gula stift.

Idre: Lilldrevdagsåsen i örtrik blandskog (G. Sam.).

H. caesiiflorum Almqu. — 1893: Dahlstedt (1879: K. P. Hägerström).

Norrh. Bidr. t. Hieraciumfl. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. I: 44 & Herb. Hier. Scand. I: 14 etc.

By: Norrby (1909 V. Samuelsson), Tyttbo och Morshyttan; Grytnäs: Åsbo; Garpenberg: Garpenbergs bruk; Hedemora: Tjärnan och Norshyttan; Stora Skedvi: Gussarvshyttan, Stora Klingsbo, Nyberget och nära Trylämne; Säter: Karlsgårdarna, Bispbergsklack och Österäng; Koppar-

berg: mellan Grycksbo och Smålingen; Sundborn: Rostberg; Svärdsjö: Isala och Svartnäs; Söderbärke: Kyrkbyn; Ludvika: Gonäs, Ludvika by oerhört rikligt, Högberget, Landforsen, Persbo, Ställviksberget, Brunnsvik (G. Sam.), mot Valhalla och norr om Ludvika (K. Joh.); Grangärde: Bredberget (G. Sam.); Silvberg: (1879 K. P. Hägerström), Dalkarlsbo; Bjursås: Stängseln, Rexbo, Andersbo och Sörskog; Ål: Tällberg; Leksand: Skorsberget, Åsleda, Sätra och Ljusbodarna; Rättvik: Nittsjö, Vikarbyn, Östbjörka, Råbergsängarna, Södra Vålbergets fäbodar (G. Sam.), Utby och Sjurberg; Boda: Silverberget, Osmundsberget (K. Joh.), Västanå och Lenåsen (K. Joh., G. Sam.); Ore: Fjäcka; Orsa: Stenberg (G. Sam.), Viborg och Skattungbyn; Sollerö: Sollerön (K. Joh.), nära Gesunda och Borrberg; Mora: mellan Vika och Åmberg samt Vattnäs; Älvdalen: Blyberg, Skordklitt, Väsaberget, Nybolet, Vitturn vid Klitten, mellan Långö och Ribbåsen, mellan Långö och Jöllen, Narvarnäs (G. Sam.) och öster om Mossesjön (1912 O. Vesterlund); Nås: Närsen; Lima: Fenningbergets syd-kant (G. Sam.) och Limberget; Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Källan (K. Joh., G. Sam.), Kastarberget, ovanför kyrkan (K. Joh.), Västra Långstrand, Millarsätra och Hemfjället ovan skogsgränsen vid Millarsätra; Idre: Gässjöåsen, Spångmyran nära Idrebyn, Idreberget, Lillfjäten, Ulandshögen, Salfjället, Härjehogna och Dikesmyran SV om Storbo (G. Sam.).

H. caesiofloccosum Joh. & Sam. n. sp. — (1922: G. Samuelsson).

Caulis mediocris — sat elatus laete virescens basi purpurascente 1-folius, inferne sparsim — densiuscule pilosus $\pm$ stellatus, superne sat dense stellatus glandulis brevibus sparsis et pilis brevibus raris obsitus. *Folia* glauco-viridia, subtus caesia, in petiolo et inferiore parte costae (interdum etiam in inferiore pagina laminae) intense vinose colorata, supra glabra, subtus subglabra, in nervo dorsali subtus sparsim stellata; rosularia longe petiolata; exteriora ovata v. ovalia obtusa denticulata; interiora ovato-oblonga — lanceolata subacuta — acuta, dentibus brevibus sat raris $\pm$ angulatim dentata, basi (saepe oblique) cuneata late decurrente; caulinum petiolatum ovato-lanceolatum acutum, subtus sparsim — dense stellatum, dentibus raris proversis munitum v. subintegerrimum, basi cuneata. *Inflorescentia* laxa parum composita ramis mediocribus pedicellisque longis — longissimis patentibus parum curvatis acladium vulgo 3—4 cm. longum aequantibus. Pedicelli saepe prope basin ramorum exeuntes subtomentelli glandulis brevibus densiusculis pilisque solitariis — raris obtecti. *Involucra* atro-viridia floccis conspicue variegata, 13—14 mm. longa, basi breviter angustata, postea rotundata, glandulis sat brevibus gracilibus nigris sat densis pilisque longis subobscuris v. cano-cuspidatis densiusculis — densis obtecta. Squamae latitudine mediocri lineares, exteriores subacutae, superiores pleraeque

acutae, interiores marginibus laete virescentes, omnes in dorso sparsim — densiuscule floccosae, marginibus vitta alba floccorum sat lata ornatae, apice dense comatae. *Calathium* pulchre luteum circ. 40 mm. latum radians. Stylus fusco-hispidulus.

Egendomlig genom ljusa, i blågrönt dragande, undertill n. isgrå och stjärnhåriga blad med gles och vinklig tandning, kvastlik till n. flocklik inflorescens med mycket långa korgskaft, som utgå från grenarnas mitt eller bas, gråbrokiga, rikligt glandelhåriga och långhåriga holkar samt stora kalatier.

Idre: Idreberget (örtrik blandskog) nära "Stålknäppan" (1922 G. Sam.).

H. camurum K. Joh. — 1902: Johansson (1901: K. Johansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluomr.

Ludvika: mot Valhalla; Rättvik: Östbjörka; Boda: Silverberget (K. Joh.); Ore: Årteråsens fäbodan (1909 V. Samuelsson).

H. canipes Almqu. — 1894: von Porat (1888: F. Lönnkvist).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. II:42 & Herb. Hier. Scand. I:42 etc.

By: Näckenbäck, Fornby, Morshyttan (G. Sam.) och Grönsinka vid Hyttedammen (1902 F. Ridderstolpe); Folkärna: Krylbo (K. Joh.) och Fors; Grytnäs: Åsbo; Avesta: Djäknehyttan; Garpenberg: Realsbo och Finnhyttan; Hedemora: Vikmanshyttan, mellan Vikmanshyttan och Gessån samt Könighyttan; Stora Skedvi: Bispsbergshyttan, mellan Persbo och Landa, Söder-Sättra vid Erikslund, Grådarna, Lilla Klingsbo, Lövåsen och Nyberget; Säter: Gessån, Lerviken, Karlsgårdarna, Sättersdalen, Nordalen, Tingsvallen, Mårtensgård, Vålängarna, Ångarna (G. Sam.) samt mellan Mårtensgård och Johannisberg (1909 V. Samuelsson); Gustavs: Ljusterbo och Solvarbo; Torsång: Milsbo (G. Sam.) och Ornäs (K. Joh.); Kopparberg: Klockartäkt, mellan Grycksbo och Smålingen samt Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet, Rostberg och Hobbarn; Svärdsjö: Boda, Boränge, Kyrkbyn, Isala, Vintjärn och Svartnäs; Enviken: Klockarnäs, Över- och Ytter-Tänger; Söderbärke: Västerby, Kyrkbyn, Nor och Näsby (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.), Risingsbo, Limnåset vid Plogen (1912 G. R. Cedergren) och Flatenberg; Ludvika: Dagkarlsbo, Högberget, Landforsen (G. Sam.), mot Valhalla (K. Joh.), Sörvik (K. Joh., G. Sam.) och Enkullhöjden (1919 K. Stéenhoff); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915 o. 1919 K. Stéenhoff), Sköttorp, Källtorp (1917—1919 K. Stéenhoff), Norrbo, Bredberget (K. Joh.), Saxberget, Uvberget, Kullen, Storbergstjärn och Hästberg; Säfsnäs: Kyrkbyn och Norra Kvarnberget; Silvberg: Östra Silvberg, Dalkarlsbo (G. Sam.) och Ulvshyttan (1888 F. Lönnkvist, G. Sam.); Stora Tuna: Skärsjö; Gagnef: Djurås och Gråda; Bjursås: Stängseln, Nedre Larssveden, Bodarna, Stortäkt, Holen, Rexbo, Bagbo och Sörskog;

Ål: Tällberg; Siljansnäs: Fårberg; Leksand: Romma, Tibble, Åsleda, Sättra, Norra Bergsäng, Ljusbodarna och Björbergets fåbodar; Rättvik: Nittsjö, Vikarbyn, Gamla Tövåsen, Råbergsängarna, Born, Södra Vålbergets fåbodar (G. Sam.), Lerdal (K. Joh., G. Sam.), Sjurberg, Sättra, Östbjörka och Blecket; Boda: nära kyrkan, Silverberget, Silverbergsbodarna vid Norra Ockran (K. Joh.), Västanå, Lenåsen, Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.) och Gulleråsen; Ore: Norrboda (G. Sam.) och Arvet (K. Joh., G. Sam.); Orsa: allm., Kallmora, Fryksås (K. Joh.) och Täktsberg; Sollerö: Åsen, Björka samt Sollerön vid Rothagen och Utanmyra; Mora: Åmberg och Kansbol; Hamra: kronoparken (enl. Andersson och Hesselman); Ålvdalen: Skärklitts fåbodar (G. Sam.) och Blyberg (G. Sam., 1912 O. Vesterlund); Floda: Säljebodarna, Floberget och Kläberget; Nås: mellan Gräsbergsbodarna och Kläberget; Järna: Skamrisbergets fåbodar; Transtrand: Norra Brända (G. Sam.).

H. capitonale K. Joh. n. comb. — 1902: Johansson (1888: F. Lönnkvist).

H. opeatodontum Stenstr. var. *capitonale* K. Joh. *Archieraciumfl.* inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:2.

Säter: Karlsgårdarna; Kopparberg: Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.); Ludvika: Gonäs; Grangärde: Bredberget (G. Sam.); Silvberg: Ulvshyttan (1888 F. Lönnkvist); Bjursås: Stortäkt, mellan Kvarntäkt och Holen samt Rexbo; Leksand: Norra Bergsäng; Rättvik: Råbergsängarna (G. Sam.) och Lerdal; Boda: Osmundsberget (K. Joh.).

H. carcarophyllum K. Joh. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. *Archieraciumfl.* inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:9.

Boda: Lenåsens västra sluttning (K. Joh.).

H. centonale Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1911: C. A. Nordlander).

K. Joh. *Nya Hier. silv.*

Rättvik: Lerdal (1911 C. A. Nordlander); Ål: Tällberg (G. Sam.).

H. centrotum Joh. & Sam. n. sp. — (1906: G. Samuelsson).

Caulis gracilis — *mediocris* vulgo 1-folius indumento rariusculo munitus, basi purpurascens. *Folia* rosularia intense et sublaete viridia subglaucescentia, pleraque ± ovata acuta angulatim et argute dentata, supra subglabra, petiolis purpurascensibus; caulinum petiolatum

acuminatum argute dentatum. *Inflorescentia* vulgo parva paniculata; acladium breve. *Involucra* obscure et sordide virescentia circ. 11 mm. longa et 5 mm. lata basi leviter canescentia, glandulis sat gracilibus obscure cerinis densiusculis pilisque sat longis rectis subobscuris $\pm$ raris obtecta. Squamae latiusculae, exteriores et intermediae in marginibus densiuscule in dorso rare stellatae, superiores fere effloccosae acutae sordide olivaceae late virescenti-marginatae apice comato saepe obscuriore. *Calathium* circ. 35 mm. latum. Stylus obscurus.

Utmärkt genom sina livligt gröna, vinkligt men skarpt tandade, m. l. m. spetsiga blad, tämligen breda, brett grönkantade holkfjäll med spensliga glandler och tämligen långa, raka, till största delen av sin längd mörka hår.

Älvdalen: Björnberget i granskog nära Nybolet, ytterst sparsamt (G. Sam.).

H. chloeropsis Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson).

Caulis 40—70 cm. altus gracilis — mediocris saepissime 1-folius, ima basi leviter violascens, inferne sparsim longi-pilosus leviter stellatus, circa medium sparsim stellatus parce glanduliferus, superne floccis subtomentellus glandulis parvis sparsis — densiusculis obsitus. *Folia* subtenuia fere plana v. marginibus paululum undulata, laete lutescenti-viridia subtus paullo pallidiora nec violascentia; rosularia angustissime petiolata; exteriora suborbicularia — late elliptica leviter obtuse denticulata; intermedia elliptica — ovali-oblonga obtusa — subacuta denticulis v. dentibus crebris parvis subobtusis intermarginibus brevibus $\pm$ concavis aequaliter crenato-dentata, basi $\pm$ rotundata; interiora ovalia — ovaliter v. oblonge lanceolata subacuta — breviter acuta eodem modo dentata, basi cito angustata vix decurrente; caulinum longe petiolatum $\pm$ lanceolatum acutum denticulis v. mucronibus aequaliter denticulatum ad basin dentibus paucis paullo longioribus sursum curvatis instructum. *Inflorescentia* vulgo oligocephala ramis et pedicellis breviusculis leviter patentibus et curvatis remotis — approximatis rarissime umbellatim congestis. Acladium saepissime 1—2 cm. longum et pedicelli cano-tomentosi glandulis brevibus — mediocribus sat densis obtecti. *Involucra* subobscure canescentia floccis variegata, 10,5—11,5 mm. longa et 4,5—5,5 mm. lata, tubo ovato postea rhombeo-ovato, basi breviter subturbinata — subtruncata, glandulis mediocribus $\pm$ obscure virescentibus — subnigris densis, floccis in dorso squamarum sparsis — densiusculis, in marginibus densissimis obtecta. Squamae latitudine mediocri

floccis densis late albo-vittatae, apice dense et longe comosae, superiores lineares v. leviter lanceolatifformes $\pm$ obtusulae marginibus latiusculis dilutis. *Calathium* luteum sat parvum circ. 30 mm. latum saepe rari-florum. Stylus $\pm$ fusco-hispidulus.

Kännetecknande äro de smalt och långt skaftade, ljusst gulgröna, övervägande ovala rosettbladen med små tänder eller uddar skilda av m. l. m. konkava mellankanter, som ej mycket inverka på bladkantens jämna bågform, vidare smalt och småtandat stjälkblad med några tättställda karakteristiska smala, framåtkrökta tänder vid den avsmalnande basen. Holkskaft upptill ofta tvåsidigt förtjockade. Holkar tämligen små, gråbrokiga av ymnigt ludd, långfjäll jämnhöga. Kalatier små. — Synes nära besläktad med *H. obversum* K. Joh. men spensligare och skild genom mer avrundad, knappt nedlöpande bladbas, vågig bladkant med mer utstående tänder, smärre holkar, smalare fjäll med kortare och mindre mörka glandler m. m.

Transtrand: Hormundsberget på och nedom Klittfallet, Kastarberget (K. Joh.).

H. chlorellum Sæl. & Norrl. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Norrl. Bidr. t. Hieraciumfl. — Norrl. in Herb. Mus. Fenn. p. 151. — *H. latilobum* Almqu. in Dahlst. Bidr. II. — Dahlst. Hier. exs. II:27 & Herb. Hier. Scand. I:91 etc.

Folkärna: Fors; Hedemora: Norrhyttan och Tjärnan; Stora Skedvi: Bispbergshyttan, Lilla Klingsbo och Nyberget; Säter: Pungmakarebo, Klacken, Karlsgårdarna och Ängarna; Gustavs: Solvarbo (G. Sam.); Vika: nära Hällsjön (1909 V. Samuelsson); Torsång: Milsbo; Svärdsjö: Boränge och Kyrkbyn; Grangärde: Uvberget, Södra Västansjö, Nyhammar, Bredberget och Linnbärsnora; Bjursås: Stängseln, Nedre Larsveden, Bodarna och Hølen; Leksand: Gråda och Norra Bergsäng; Rättvik: Gärdsjö, Sätra, Västbjörka, Röjeråsen (G. Sam.), Sjurberg (K. Joh., G. Sam.), prästgården och Vikarbyn; Boda: Ovanmyra och Silverberget (K. Joh.); Ore: Ärteråsen (G. Sam.); Orsa: Åberga (1904 A. Björk); Sollерö: nära Borrberget; Mora: Åmberg och Oxberg; Älvdalen: Blyberg, Väsaberget, Gåsvarv, Nybolet, Hykjeberget (G. Sam.) och Björnberg (G. Sam., 1911 O. Vesterlund); Nås: Skansbacken (G. Sam.); Lima: Limberget (K. Joh., G. Sam.).

H. christianiense Dahlst. — (1917: G. Samuelsson).

Stenstr. Värml. Archier. p. 11; Dahlst. Hier. exs. III:30. — *H. acidotum* Dahlst. var. *sema-tolepis* K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västn. och Dalsl. p. 13. — *H. prolixum* Norrl. *caesitium Norrl. in Herb. Mus. Fenn. p. 150 (p. p.). — *H. caesitium* Norrl. Suomen Keltanot ed. 2 (p. p.); Dahlst. Hier. Hier. Scand. XX:63 (modif.). — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 17.

Ludvika: Dagkarlsbo i björkängar (G. Sam.).

H. ciliatum Almqu. — 1906: Samuelsson (1902: G. Samuelsson).

Thedenius, Fl. öfver Uppl. och Söderm. — Dahlst. Bidr. II. — Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 122. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. I:58—60 etc.

Stora Skedvi: Stocksbro, Hysta, Lövåsen och Nyberget (G. Sam.).

H. cinerellum Almqu. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Hier. exs. II:31 & Herb. Hier. Scand. XI:28 etc.

Enviken: Storslätt; Ludvika: Gonäs och Högberget; Grangärde: Bredberget; Silvberg: Ulvshyttan; Bjursås: Rexbo och Bagbo; Siljansnäs: Fårberg; Leksand: Ljusbodarna (G. Sam.); Rättvik: Östbjörka; Boda: Lenåsen, Silverberget (K. Joh.), Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.) och Gulleråsen (G. Sam.); Orsa: Fryksås (K. Joh.) och Skattungbyn (K. Joh., G. Sam.); Mora: mellan Vika och Åmberg samt Åmberg; Älvdalen: Dysberg, Blybergs-Vilan, Väsaberget, Gåsvarv, nära Nybolet, Klitten, Ribbåsen, mellan Långö och Jöllen, mellan Aspdalen och Navarnäs, Långsjöblecket (G. Sam.), Garberg (1912 O. Vesterlund), Skärklitt (1904 J. E. Palmér, G. Sam.) och Björnberg (G. Sam., 1911 O. Vesterlund); Floda: Flen och Kläberget; Järna: Skamrisbergets fåbodar; Äppelbo: Risberg; Malung: Mo-Myckelberg, Råberget och Lyberget; Lima: Bolberg, Bygärdet, Södra Fenningbergets fåbodar (G. Sam.), Bullberget, Skälmo, Limberget (K. Joh., G. Sam.), Årberget, Hisåsen och Norra Fenningbergets fåbodar; Transtrand: Hormundsberget, Källan, Norra Brända (K. Joh.), Kastarberget (K. Joh., G. Sam.), Fiskarheden, Kyrkbyn, Västra Långstrand och Hemfjället i trakten av Vålåsen och ovan Bompasättern; Idre: Idreberget, Gränjesåsvallen (G. Sam.) och Foskdalen nedanför Stådjan (1902 S. J. Enander).

H. circumvietum Joh. & Sam. n. sp. — (1918: G. Samuelsson).

Caulis mediocris ± compressibilis virescens 1 (—2)-folius, infra medium densiuscule — sparsim molliter longi-pilosus rare — sparsim stellatus, supra medium dense stellatus ± rare glanduliferus, apice floccis subtomentellus glandulis nigris sparsis — densiusculis obsitus. *Folia* magna tenuia marginibus leviter undulatis, supra obscure viridia, subtus laete virescentia, supra subglabra — glabra, subtus sparsim — densiuscule pilosa, marginibus sat dense ciliata, in nervo dorsali et in petiolo longe et dense villosa; rosularia exteriora rotundato-elliptica obtuse denticulata, intermedia ± late elliptica vel obovato-elliptica rotundato-obtusa dentibus numerosis obtusis mammatis — mammato-deltaeformibus instructa, interiora ovali-elliptica — anguste ovato-ovalia obtusa — subacuta dentibus mammato-deltaeformibus undulato-serrata, intermedia et interiora basi cito contracta breviter sed late decurrentia;

caulinum (inferius) petiolatum anguste ovatum — lanceolatum $\pm$ acutum dentibus patentibus rectis sat aequalibus dentatum, intermarginibus vulgo rectis acclivibus instructum. *Inflorescentia* subhumilis paniculata parum composita ramis et pedicellis mediocriter patentibus et curvatis acaudum saepissime 1—2 cm. longum aequantibus vel demum superantibus. Pedicelli leviter subtomentelli cano-virescentes glandulis inaequilongis mediocribus — longiusculis nigris densis — crebris obtekti. *Involucra* cano-virescentia floccis variegata 4,5—5,5 mm. lata et 12—14 (—15) mm. longa, tubo subcylindrico postea subovato basi rotundato-turbinata postea rotundata, glandulis nigris longis et breviusculis mixtis dense — crebre obtecta. Squamae latitudine mediocres obtusae — obtusulae in dorso sparsim — densiuscule, in marginibus $\pm$ dense stellatae, apice comosae, exteriores atro-virides, superiores dilutiores marginibus laete virescenti-marginatae. *Calathium* laete luteo-lutescens 40—45 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

Igenkänd på stora, tunna, i kanten vågiga, tätt och något trubbigt sågtandade blad av övervägande elliptiskt oval omkrets, tämligen kort inflorescens, grågröna och brokiga holkar samt stora, ljusa och radierande kalatier. Holkarna äro i början cylindriska med avsmalnande bas, men få sedan kort äggrund pip och avrundad bas. Bladen äro sällan violett-anlupna, men stjälkbladet kan på soliga lokaler bli intensivt purpurbrunt.

Lima: Limberget på flera ställen i granskog (K. Joh., G. Sam.).

H. coadunatum Dahlst. — 1906: Samuelsson (1905: G. Samuelsson).

Dahlst. Bidr. II p. 47. — Dahlst. Hier. exs. II:21 & Herb. Hier. Scand. III:89 etc. & (H. concatenatum) XV:23, XXII:1.

Stora Skedvi: Nyberget (G. Sam.); Ludvika: norr om Ludvika station; Orsa: Skattungbyn; Älvdalen: mellan Aspöden och Navarnäs, Narvarnäs, Långsjöblecket och Katrinvarde; Transtrand: Kyrkbyn (G. Sam., 1921 B. Hederén); Idre: Himmeråsen (G. Sam.).

H. Collideri K. Joh. — (1917: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. fr. Medelp. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XX:82. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 18.

Lima: Fenningbergets sydkant i granskog (G. Sam.).

H. Collideri K. Joh. var. *obtusius* Joh. & Sam. — (1918: G. Samuelsson).

Foliis magis obtuse et late dentatis nec non inflorescentia valde ampla et laxa a forma primaria devians.

Enstaka smala, utdragna tänder nära bladbasen finnas sällan. Korgskåft och grenar äro mer utspärrade och styva än hos *H. Collinleri*.

Lima: Skålmo på en björkbacke (G. Sam.).

H. colodontum Joh. & Sam. n. nom. — 1920: Johansson (1907: G. Samuelsson).

H. oligogonium Joh. & Sam. in K. Joh. Nya Hier. silvat. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 19.

Älvdalen: mellan Bössbo och Aspdalen, mellan Aspdalen och Navarnäs, Långsjöblecket (G. Sam.) och öster om Mossesjön (1912 O. Vesterlund); Lima: Limberget; Transtrand: Västra Långstrand (G. Sam.) och Hemfjället på ett hygge ovan Bompasättern (K. Joh., G. Sam.).

H. comanticeps K. Joh. — 1902: Johansson (1901: K. Johansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXIV:59.

Rättvik: Gamla Töväsen och Södra Vålbergets fäbodrar (G. Sam.); Boda: Västanå (K. Joh.); Ore: Näset och Ärteråsens fäbodrar (G. Sam.); Orsa: Viborg (K. Joh.); Sollerö: Sollerön vid Rothagen (G. Sam.).

H. compitale Joh. & Sam. n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

Caulis mediocris firmus saepe ramosus 1—2(raro 3)-folius laete virescens, infra medium pilis longis albis crispulis pilosus parce stellatus (prope basin saepissime efloccosus), supra medium epilosus sparsim — sat dense stellatus. *Folia* laete lutescenti-viridia, subtus subcaesia raro leviter violascentia, supra glabra, subtus sparsim — rare, in nervo dorsali et in petiolo densiuscule — sparsim pilosa, in marginibus sparsim ciliata, omnia efloccosa; rosularia 3—5 longe et anguste petiolata, exteriora rotundato-ovata dentibus patentibus breviter mammatis subcurvatis dentata, basi rotundata — late cordata; intermedia late ovata — ovato-oblonga ± obtusa dentibus ± distantibus mammato-unguiculatis ± grosse dentata, basi brevissime cuneata — subtruncata; intima ovato-oblonga vel rhombeo-oblonga subacuta — acuta dentibus remotis inaequalibus ± unguiculatis vel longioribus subrectis — leviter falcatis subobtusis — acutis dentata — incisa, basi ± breviter cuneata dente solitario saepe instructa; caulinum infimum ± longe petiolatum (vulgo 2—4 cm.) rhombeo-lanceolatum in apicem acutum marginibus fere rectis aequaliter angustatum basi cuneata in petiolum breviter decurrente, dentibus patentibus — proversis subrectis ± longis ± profunde et inaequaliter dentatum — pinnatifidum, dente solitario interdum in petiolum descendente; folium secundum parvum lanceolato-lineare ±

denticulatum—integerrimum vel haud raro folio infimo simile sed breviter petiolatum et duplo minus. *Inflorescentia* paniculata $\pm$ laxa parum composita ramis patentibus leviter curvatis acladium 1—3 (—5) cm. longum valde superantibus, ramo ex axillo folii caulini supremi exeunte saepe aucta. Pedicelli cano-tomentosi eglandulosi et epilosii vel pilis et glandulis minutis solitariis infra involucrem obsiti. *Involucra* laete cano-virescentia valde incrassantia 12—13 mm. longa et 6—8 mm. lata, tubo breviter conico-ovato postea robuste conico basi rotundato-truncata, pilis albidis breviusculis—mediocribus sparsis—raris et glandulis minutis raris—sparsis floccisque infra medium involucri sparsis (—densiusculis), in marginibus squamarum densioribus, supra medium solitariis—raris, prope margines raris—sparsis obtecta. Squamae latitudine mediocres, exteriores et intermediae subobscurae olivaceae subtriangulares obtusulae—subacutae apice subcomatae, superiores sublineares in apicem obtusiusculum—subacutum membranaceum sensim attenuatae, marginibus latis $\pm$ dilute virescentes, intimae totae laete lutescenti-virides interdum acutae. *Calathium* laete luteum 35—40 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus fulvescens leviter fusco-hispidulus.

Med hänsyn till bladens djupa och oregelbundna tandning liknar denna form *H. cerussatiforme* K. Joh., men utmärker sig genom mer vigglik bladbas och bredare tänder. Den är vidare till blomställningen mer subcaesium-artad, i det grenarna och skaften äro längre, mer raka och glesa. Holkarnas glandler äro färre, mycket kortare och i det hela föga framträdande i jämförelse med håren; holkskäften äro ofta alldeles glandelfria. Stjälkbladen äro ofta två. Härvid är att märka, att antalet såsom vanligt beror på det nedersta bladets plats. Om detta sitter nära stjälkens mitt, är det vanligen ensamt, eller åtminstone är det ovanför sittande litet och mer eller mindre brakté-artat. Men rätt ofta är hos denna art det första stjälkbladet fästat nära stambasen och är försett med ganska långt skaft, så att det ser ut som ett från rosetten frigjort blad. I detta fall är det andra stjälkbladet väl utvecklat samt tämligen långt skaftat, och kan det betraktas som motsvarande det normala stjälkbladet hos *silvaticiformia*. Hos stora individ kommer då stundom ett tredje blad till sådan utbildning, att det ehuru mycket smalt snarare bör anses som örtblad än som brakté. Härigenom och på grund av den något *caesium*-artade inflorescensen får växten habituell likhet med *vulgatiformia*. Att hänföra arten till denna grupp vore dock säkerligen oriktigt. Ty rosettbladen hänvisa genom formen och de särdeles långa skaften på *silvaticiformia*, och ofta finnes blott ett enda stjälkblad,

vilket då är m. l. m. långt skaftat samt i övrigt av *silvaticum*-typ. Arten förhåller sig alltså som åtskilliga arter i norra Sverige, t. ex. *H. integratum* Dahlst., *H. pulchridens* Dahlst., *H. cymaterum* K. Joh. Ännu längre gå *H. Brandelii* Dahlst. och *H. musivale* K. Joh., hos vilka tre fullt utvecklade stjälkblad ej sällan förekomma.

Lima: Limberget (K. Joh.); Transtrand: Kastarberget, Millarsätra (K. Joh., G. Sam.), Västra Långstrand och Hemfjället ovan Millarsätra (G. Sam.).

H. contracticeps Dahlst. n. sp. — (1906: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 40—60 cm. altus $\pm$ strictus sordide virescens 1—2-folius, infra medium sparsim—densiuscule longipilosus parce stellatus, supra medium parce et breviter piliferus rare—sparsim glandulosus, apice $\pm$ dense stellatus glandulis nigris variae longitudinis sparsis—densiusculis obsitus. *Folia* mollia obscure lutescenti-viridia, subtus vix pallidiora, indumento subdenso vestita; rosularia exteriora $\pm$ late ovato-elliptica basi rotundato-truncata, leviter dentata v. denticulata; intermedia elliptica—oblonga obtusa, basi breviter cuneata—rotundato-truncata, dentibus sat longe distantibus patentissimis parvis submammatis aequalibus et intermarginibus rectis—paululum convexis instructa; interiora oblonga—lanceolata vulgo obtusiuscula dentibus parvis remotis paullo angustioribus dentata vel denticulata, basi subito cuneatim contracta vel magis paulatim angustata; *caulinum* (inferius) $\pm$ petiolatum ovate—ovaliter lanceolatum saepissime obtusulum leviter paucidentatum—fere integerrimum. *Inflorescentia* humilis saepe umbellatopaniculata ramis plurimis approximatis valde patentibus et curvatis acladium 3—20 mm. longum $\pm$ superantibus. Pedicelli nigro-virescentes, raro floccis leviter canescentes, glandulis crebris nigris mediocribus interdum etiam longis obtecti. *Involucra* clare nigro-viridia angusta circa medium leviter contracta, 12—13 mm. longa, basi conico-rotundata, glandulis densis nigris mediocribus—longis obtecta, fere omnino efloccosa. *Squamae* sublineares latitudine mediocri obtusiusculae, v. intimae acutae, exteriores paucae et sat longae obscurae in marginibus floccis paucis—fere nullis instructae, superiores subaequales saturate virescentes subnitidae. *Calathium* parvum circ. 30 mm. latum sat rariflorum. Ligulae apice glabrae. Stylus valde obscurus.

Utmärkt genom mörkt gröna, övervägande avlånga, trubbiga rosettblad med regelbunden och gles tandning av tämligen små, trubbiga, starkt utstående tänder och nästan raka mellankanter; kort inflorescens

med starkt utstående och bågböjda, ofta flocklikt närmade grenar; mörkt grönaktiga och föga luddiga korgskaft; smala holkar med rundat konisk bas, klädda av täta, mörka glandler, men saknande stjärnhår utom spridda sådana på de fåtaliga ytterholkfjällen; medelbreda, tämligen trubbiga långfjäll; korta, oklart gula liguler och mörkt stift.

Särna: Slättberg nära Särnabyn och Fulufjället invid Lövassåtern (G. Sam.); Idre: Idreberget, Himmeråsen, invid Nipvallen, Vithogna vid Lägerbäcken samt Härjehogna (G. Sam.).— Utom området: Glöte i Härjedalen (S. J. Enander).

H. cosmiodontum Om. — (1917: G. Samuelsson).

Omang, Hier. unders. i Norge II p. 301. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 20.

Malung: Lisskogsåsen (G. Sam.).

H. cuprimontanum Dahlst. & K. Joh. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:67.

Stora Skedvi: Nyberget och Skommarsveden; Kopparberg: Rogsbyn (G. Sam.); Orsa: Skattungbyn (K. Joh.) och Mellan-Djurberga fåbodar (1921 A. Björk).

H. cyrtotrachelum Dahlst. — 1921: Dahlstedt (1903: G. Andersson & H. Hesselman).

Dahlst. Nya syd- och mellansv. Hier. silv. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XVII:44.

Boda: Gulleråsen (G. Sam.); Hamra: Tandsjöhället (1903 G. Andersson och H. Hesselman); Älvdalen: Björnberget, nedanför Hykjeberget, Bössbo, mellan Aspdalen och Navarnäs, Navarnäs och Långsjöblecket; Malung: Lybergsgnupen; Lima: Fenningberget (G. Sam.), Bullberget (K. Joh., G. Sam.), Bygärdet, Ärberget och Limberget (K. Joh.); Transtrand: Hormundsberget på Klittfallet, Hemfjället i trakten av Vålåsen (G. Sam.) och vid Bompasåtern (K. Joh., G. Sam.) samt vid och ovan Brännsåtern (K. Joh.), Kastarberget i granskog (K. Joh., G. Sam.), Bergtjärns fåbodar och Norra Brända (K. Joh.); Idre: Nedre Byggningsvallen, Gässjöåsen, Spångmyran nära Idrebyn, Idreberget, Himmeråsen, Lillfjäten, mellan Lövåsen och Storsåtern, Storsåtern, Grövelsjöhögda vid Grövelsjöns sydända, Salfjället och Dikesmyran SV om Storbo (G. Sam.).

H. dactylites Dahlst. & Enand. — (1898: K. Johansson).

K. Joh. Medelp. Hier. vulg. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XVII:46 etc.

Svårdsjö: Svartnäs (G. Sam.); Boda: Västanå och Silverberget (K. Joh.); Ore: Ärteråsen vid fåbodarna (1909 V. Samuelsson) och i granskog (G. Sam.); Lima: Limberget (K. Joh.); Transtrand: Hormundsberget på Klittfallet (G. Sam.).

H. dalecarlicum Sam. — 1920 : Johansson (1882: K. P. Hägerström).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXIV:55. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 21.

Älvdalen: Blyberg och Väsaberget; Malung: Räberget; Lima: Bergsätra, Bolberg, Klittarna, Lundbacken, Bygärdet, Mårtsviken, Gråheden, Södra Fenningbergets fäbodan (G. Sam.), Bullberget, Limberget (K. Joh., G. Sam.), Bu, Ärberget, Hisåsen, Norra Fenningbergets fäbodan (K. Joh.) och Skälmo (1882 K. P. Hägerström, K. Joh., G. Sam.); Transtrand: Kastarberget (K. Joh., G. Sam.), Norra Brända (K. Joh.), Gullbrända, Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Mornäs, Åsen, Västra Långstrand, Östra Sälen, Hemfjället nära Vålåsen och vid Bompasättern samt Millarsätra (G. Sam.).

H. daniciforme K. Joh. — 1900 : Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västm. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:48.

Boda: Silverberget (K. Joh.), Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.) och Gulleråsen (G. Sam.).

H. dasytomum Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1907: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 23 & 24.

Älvdalen: Långsjöblecket; Malung: Mo-Myckelberg; Lima: Bullberget; Transtrand: Mornäs, Millarsätra, Hemfjället nedanför Vålåsen och ovanför Bompasättern (G. Sam.) samt ovan Brännsättern (K. Joh.), Hormundsberget på Klittfallet och Kastarberget (K. Joh., G. Sam.).

H. delime Joh. & Sam. n. sp. — (1906: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 45—65 cm. altus gracilescens 1(—2)-folius ima basi leviter violascens, inferne sparsim molliter longi-pilosus, de cetero pilis solitariis obsitus, ad medium sparsim, apice densiuscule stellatus. *Folia* mollia obscure viridia, subtus paullo pallidiora, indumento sat denso instructa; rosularia anguste et longe petiolata, exteriora rotundato-ovata leviter dentata basi rotundata—subtruncata; intermedia ± late elliptica—subovalia obtusa basi breviter cuneata vel cuneato-truncata, dentibus vulgo paucis patentissimis ± obtuse triangularibus latis et sat brevibus dentata; interiora oblonge vel ovaliter lanceolata subacuta—breviter acuta subobtuse pauci-dentata prope basin dentibus mediocribus ± longe distantibus asymmetricè dispositis instructa; *caulinum* ± anguste lanceolatum acutum praesertim infra medium inaequaliter

pauci-dentatum. *Inflorescentia* vulgo oligocephala furcato-paniculata parum composita rhachide flexuoso, ramis et pedicellis gracilibus valde patentibus et curvatis acladium vulgo 1—2 cm. longum aequantibus vel paullo superantibus. Pedicelli floccis tomentelli glandulis gracilibus mediocribus—longiusculis sparsis—densiusculis pilisque solitariis—nullis obsiti. *Involucra* floccis cano-virescentia angusta 11,5—12 mm. longa et 4—5 mm. lata, tubo cylindrico—conico basi rotundata—leviter turbinata, glandulis gracilibus mediocribus—longiusculis sparsis—densiusculis et pilis ± longis obscuris vel apice canescentibus raris—sparsis obtecta. Squamae sat angustae sublineares apice comosae, exteriores et intermediae obtusiusculae floccis sat densis praesertim margines versus obtectae, superiores obtusulae—acutae floccis in dorso ± sparsis margines versus densis instructae, intimae acutae—subulatae. *Calathium* luteum circ. 35 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

De viktigaste kännetecknen äro följande. Spenslig stjälk och mycket smala inflorescensgrenar. Blad försedda med glesa, starkt utstående, korta, breda, vanligen trubbiga tänder, de nedersta skilda av oliklånga konkava mellankanter. Bladbasen m. l. m. vigglik. Inflorescensen blir på egendomligt sätt (som hos *H. cyrtotrachelum*) gaffelgrenig, därigenom att grenarna och rhachis äro krökta i motsatta riktningar. De smala holkarna äro till nedre delen gråaktiga av ludd, som här är tämligen tätt även på fjällens ryggar, men upptill rätt tydligt brokiga i följd av luddets hopande mot kanterna. Spensliga, ej särdeles täta glandler och spridda, tämligen långa, merendels mörka hår bekläda dessutom holkarna.

Lima: Klittarna (G. Sam.); Transtrand: Kastarberget (K. Joh.); Särna: Mitteltemplet nära Särnaby (G. Sam.).

H. demutabile Joh. & Sam. n. sp. — (1918: K. Johansson).

Caulis altitudine mediocris 1—2-folius vulgo firmus, inferne sparsim longipilosus, superne fere epilosus parce glanduliferus sparsim—densius stellatus. *Folia* crassiuscula mollia obscure viridia, subtus paullo pallidiora raro ex parte violascentia, indumento denso et sat longo munita; rosularia exteriora late ovata vel triangulari-ovata obtusa obtuse dentata basi cordato-truncata; intermedia ovato-elliptica—ovato-oblonga obtusa vel obtusiuscula—subacuta basi cuneata—truncata; interiora oblonga—lanceolata interdum usque a basi sensim angustata subacuta—acuta basi cito vel paulatim attenuata in petiolum decurrente; inter-

media et interiora dentibus mammato-deltaeformibus fere rectis patentibus— patentissimis inaequaliter dentata; caulinum breviter petiolatum anguste oblongum— triangulari-lanceolatum obtusiusculum— acutum dentibus valde patentibus argute et inaequaliter dentatum. *Inflorescentia* irregulariter paniculata saepius valde composita ramis inaequilongis patentibus leviter curvatis acladium 1—2(—3) cm. longum vulgo superantibus. Pedicelli sat crassi floccis densis albescentes glandulis nigris breviusculis— mediocribus densiusculis obtecti. *Involucra* atro-fusca inferiore parte leviter canescentia 13—14 mm. longa et circ. 6 mm. lata, tubo conico-ovato basi rotundato-truncata, glandulis nigris sat longis densis obtecta. Squamae latiusculae, exteriores obscurae sublineares obtusulae floccis praesertim marginibus parce adpersae vel fere effloccosae vix comatae, superiores triangulares in apicem nudum piceatum acutum— subulatum sensim angustatae, interiores circa medium laete virescenti-marginatae. *Calathium* luteum 40—45 mm. latum. Ligulae breviter ciliatae. Stylus fusco-hispidulus.

Bladen äro tätt mjukhåriga och tämligen tjocka, till formen växlande och oregelbundet tandade, bladbasen är m. l. m. nedlöpande, än vigglik, än genom två stora, vinkelrätt utspärrade flikar spjutlik. Det inre rosettbladet och det kortskaftade stjälkbladet äro merendels långsamt avsmalnande ända från basen eller nästan rektangulära. Inflorescensen är oftast oregelbundet utbildad, i det att någon gren är starkare utvecklad än de övriga och flerkorgig. Holkarna äro svartaktiga med svagt gråaktig bas, långfjällen triangulära, utlöpande i en brunaktig, naken spets, de inre nedom spetsen blekt kantade. De yttre ligulerna äro långa och radierande, de inre kort cilierade.

Lima: Hisåsens fäbodrar (K. Joh.).

H. distinctum Stenstr. — (1909: G. Samuelsson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. IX:46 etc.

Säfsnäs: Säfsbyn i granskog och björkängar (G. Sam.).

H. distrudens Joh. & Sam. n. sp. — (1913: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 40—60 cm. altus gracilescens— mediocris 1—2-folius, infra medium sat dense et longe pilosus rare— sparsim (vel densius) stellatus, supra medium ± dense stellatus pilis mediocribus— breviusculis sparsis— raris et glandulis brevibus raris— sparsis obsitus. *Folia* viridia leviter lutescentia haud nitida, subtus sat pallide virescentia

saepe $\pm$ violascentia, utrinque sparsim longiuscule pilosa, in nervo dorsali $\pm$ stellato et in petiolo mediocriter villosa, in marginibus longiuscule ciliata; rosularia saepissime 4—5 sat anguste petiolata; exteriora parva rotundato-ovata obtusa — subtruncata dentibus majusculis obtusis dentata basi late truncata — rotundata; intermedia $\pm$ late ovata obtusa — subacuta dentibus mammatis — subtriangularibus vulgo obtusis crebre et sat grosse fere ad apicem dentata, basi rotundato-obtusa, leviter truncata; interiora triangulariter ovata — ovato-oblonga subacuta dentibus $\pm$ longis et latis parum patentibus profunde dentata — subincisa interdum dentibus paucis in petiolum longe descendentibus instructa, basi rotundata — truncata; caulinum inferius vulgo magnum triangulari-ovatum — rhombeo-lanceolatum acutum — acutissimum dentibus crebris longis acutis rectis leviter patentibus inciso-dentatum basi breviter cuneata (— subtruncata) breviter in petiolum saepe pauci-dentatum decurrente, superius lanceolatum — lineare acutissimum dentibus paucis subuliformibus saepe sat longis instructum. *Inflorescentia* paniculata $\pm$ composita valde laxa ramis et pedicellis longis valde patentibus et curvatis. Pedicelli et acladium 1—3 (—4) cm. longum graciles leviter subtomentelli glandulis variae longitudinis sat densis obtecti. *Involucra* angusta et sat parva obscure incana floccis perspicue variegata, 10—11 mm. longa et 4—5 mm. lata, basi aliquantulum angustata, glandulis breviusculis solitariis — raris pilisque longiusculis subobscuris vel apice brevi canescentibus obsecta. Squamae subobscurae angustae acutiusculae floccis in dorso sparsis — densiusculis obsectae marginibus floccis late albo-limbatae, omnes fere concolores intimis $\pm$ virescenti-marginatis exceptis. *Calathium* parvum — submediocre $\pm$ rariflorum obscure luteum. Ligulae subangustae diu aliquantulum canaliculatae. Stylus sordide livescens leviter fusco-hispidulus.

I flera hänseenden lik *H. apicum* Joh. & Sam., men skild genom mörkare och mattare, mer håriga blad med något framåtriktad tandning samt fåtaligare smärre tänder på skaftet, tätare hårlighet på stjälken, mer glandelrika korgskaft och holkar, ojämnt fördelat ludd på holkarna, som därigenom bli tydligt brokiga, ej helgrå såsom hos nämnda form, smärre kalatier o. s. v. Ännu mer närstående är otvivelaktigt *H. Nordlanderi* K. Joh., vilken emellertid utmärker sig genom smalare blad med glesare, smalare och mer utstående tänder, särskilt svagt utvecklat, ofta nästan trådsmalt stjäklblad med syllika tänder, mindre yvig inflorescens m. m.

Malung: Stora Lyberget i granskog och Råberget i granskog (G. Sam.).

Var. *obscuratum* Joh. & Sam. n. var. — (1917: G. Samuelsson).

Glandulis involucri et pedicellorum crebrioribus longioribusque, squamis acutioribus apicem versus minus dense floccosis a forma primaria sat conspicue recedens.

Bladen äro mindre djupt tandade än hos huvudformen. Holkens luddränder äro vid mitten av fjällen breda och tydliga, men mot spetsen avtager luddet märkbart i täthet. Holkskaftens glandler äro mycket tättsittande samt m. l. m. gulknappiga. Denna form närmar sig i vissa avseenden *H. eurygonium* K. Joh., men har grönpunkterat stift, yvig inflorescens, framåtriktade bladtänder m. m. som *H. distrudens*.

Malung: Anonberget (G. Sam.).

H. elvdalense Sam. — 1920: Johansson (1904: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXIV:64. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 26.

Älvdalen: Evetsberg, Dysberg, Blyberg, Lokbodarna, Skärklitt och Björnberget (G. Sam.); Lima: Limberget; Transtrand: Hormundsberget på Klittfallet, Kastarberget (K. Joh., G. Sam.), Källan, Vörderås (K. Joh.) och Hemfjället vid Bompasättern (G. Sam.).

H. eumeces K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:3.

Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen; Bjursås: Andersbo; Siljansnäs: Fårberg (G. Sam.); Leksand: Hagbacken (1922 Antipas Eriks-son); Rättvik: Blecket; Boda: Silverberget, Osmundsberget (K. Joh.) och Lenåsen (K. Joh., G. Sam.); Ore: Ärteråsens fåbodar (G. Sam.); Orsa (1895 utan angiven samlare i Hb. Holm.); Älvdalen: Klitten samt mellan Asp-dalen och Navarnäs (G. Sam.).

H. eurygonium K. Joh. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västm. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:7.

Boda: Lenåsen och Osmundsberget (K. Joh.); Älvdalen: Björnberget i granskog nära Nybolet; Malung: Lybergsgnupen (G. Sam.); Vänjan: Västbygge besparingsskog nära Ogsjön (1919 O. Vesterlund); Lima: Bullberget (G. Sam.).

H. euthysanum K. Joh. — 1900: Johansson (1892: H. E. Johansson).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västm. och Dalsl.

Säter: Karlsgårdarna; Bjursås: Stängseln, Holen, Hagen (G. Sam.) och Västanberghagen (1892 H. E. Johansson); Rättvik: Sjurberg, Östbjörka,

Born (K. Joh.) och Råbergsängarna (G. Sam.); Boda: Västanå, Lenåsen, Silverberget (K. Joh.), Osmundsberget (K. Joh., G. Sam., 1912 O. Vesterlund); Ore: Fjäckå (G. Sam.).

H. expallidiforme Dahlst. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. II:25 & Herb. Hier. Scand. I:93 etc.

By: Norrby (1909 V. Samuelsson), Strandmora och Tyskbo; Folkärna: Fors; Grytnäs: Åsbo (G. Sam.); Hedemora: Könighytan (1912 V. Samuelsson); Husby: Älgsjöberget; Stora Skedvi: Västerby, Nyberget vid Flyttjorna och Skommarsveden vid Mörtaberget; Säter: Karlsgårdarna, Vålångarna, Tingsvallen och Ångarna; Gustavs: Österby; Torsång: Norsbo; Sundborn: Skuggarvet; Svärdsjö: Isala; Ludvika: Gonäs, Högberget, Persbo (G. Sam.) och norr om Ludvika; Grangärde: Norrbo (K. Joh.) och Bredberget; Silvberg: Ulvshytan och Grängshammar; Gagnef: Marielund; Bjursås: Bodarna, Stortåkt, Rexbo, Andersbo och Sörskog (G. Sam.); Leksand: Noret (1920—1922 Antipas Eriksson), Sätra, Ljusbodarna och Björbergets fäbodan (G. Sam.); Rättvik: Lerdal, Gamla Tövåsen, Gärdsjö, Råbergsängarna, Södra Vålbergets fäbodan (G. Sam.), Blecket (K. Joh.), Born (K. Joh., 1911 C. A. Nordlander), Vikarbyn, Östbjörka (K. Joh., G. Sam.) och Dädran vid Åsen (1900 G. Hellsing); Boda: Silverberget (K. Joh.), Västanå (K. Joh., G. Sam.), Styggforsen, Lenåsen, Gulleråsen (G. Sam.) och Osmundsberget (K. Joh., G. Sam., 1912 O. Vesterlund); Ore: Fjäckå, Furudals station (G. Sam.) och Arvet (K. Joh., G. Sam.); Orsa: Viborg, Stenberg, Stackmora, Skattungbyn (K. Joh.), Kyrkbyn (1909 A. Björk) och Untorp; Sollerö: Åsen, Björka, Borrberg (G. Sam.) och Sollerön (K. Joh.); Mora: Kansbol (G. Sam.); Hamra: kronoparken (enl. Andersson och Hesselman); Älvdalen: Blyberg, Gåsvarv, Skärklitt, Björnberg, Nybolet, Okbodarna, Klitten, mellan Långö och Ribbåsen, Ribbåsen, nära Bössbo, mellan Aspdalen och Navarnäs, mellan Navarnäs och Yttre Navardalens fäbodan (G. Sam.) och Kolmark (1912 O. Vesterlund); Floda: Flen; Lima: Bullberget (K. Joh.) och Limberget (K. Joh., G. Sam.); Transtrand: Källan, Kastarberget (K. Joh.), Mornäs och Hemfjället mot kyrkan; Idre: Idrebyn, Idreberget, Lillfjäten, Grövdalsvallen, mellan Lövåsen och Storsäterna, Storsäterna, Olån, Lägerbäcken nedanför Vithogna samt Härjehogna (G. Sam.).

H. expallidiforme Dahlst. var. *oligasterum* Joh. & Sam. n. var. — (1918: G. Samuelsson).

Foliis magis anguste dentatis basi saepius symmetrica, acladio vulgo brevissimo — nullo, pedicellis et involucris obscurioribus olivaceo-nigris, marginibus squamarum parce — parcissime stellatis, involucris pilis vulgo brevioribus a forma primaria diversum.

Bladen utmärka sig genom benägenhet att bli brunanlöpta. Bladbasen är ofta vigglikt avsmalnande och i regel symmetrisk, hos huvudformen däremot snett tvärhuggen eller något hjärtlik. Inflorescensen är egendomlig genom det starkt förkortade akladiet. Sammanväxning av holkar är vanlig. Holkskaft och holkar äro brunsvarta med olivgrön anstrykning. Holkarnas beklädnad är glesare än hos huvudformen, i det att stjärnhår förekomma blott i ytter- och mellanfjällens kanter och även där högst sparsamt, så att holken synes alldeles grönsvart. Kalatierna äro tämligen stora.

Idre: Dikesmyran SV om Storbo samt Foskros (G. Sam.). — Exemplar från Storsättern i Idre avvika genom något talrikare stjärnhår på holkfjällen och närma sig sålunda var. *parcifloccum* K. Joh. I övrigt har inflorescensen samma egendo mligheter som hos den här beskrivna formen.

H. fulvasterum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson & G. Samuelsson).

Caulis vulgo 40—55 cm. altus saepius gracilescens et totus virescens 1-folius, inferne sparsim longiuscule pilosus leviter stellatus, circa medium sparsim stellatus parce pilosus et glanduliferus, apice $\pm$ dense stellatus pilis brevibus solitariis glandulisque minutis sparsis—densiusculis obsitus. *Folia* crassiuscula sat firma saturate viridia, subtus conspicue pallidiora, supra pilis breviusculis firmulis sat densis, subtus pilis mollioribus longiusculis sparsis—densiusculis pilosa, in nervo dorsali et in petiolo mediocriter villosa, in marginibus breviter ciliata; rosularia exteriora rotundato-ovata saepe leviter rectangularia obtusa—truncata obtuse et $\pm$ angulatim dentata, basi lata eximie cordata; intermedia late ovata obtusissima dentibus obtusis brevibus mammatis—mammato-triangularibus patentibus—patentissimis inferiore parte $\pm$ angulatim dentata, basi truncata—late cordata; interiora $\pm$ ovate oblonga $\pm$ obtusa leviter vulgo sat obtuse dentata, ad basin angustatam dentibus duobus patentibus subtriangularibus instructa; caulinum breviter petiolatum lanceolatum acutum—acuminatum (rarius subovatum obtusiusculum), subtus sparsim (—densiuscule) stellatum. *Inflorescentia* paniculata $\pm$ composita ramis $\pm$ approximatis mediocriter curvatis acladium 1—3 cm. longum cito superantibus. Pedicelli $\pm$ longi graciles virescentes v. floccis leviter canescentes pilis solitariis—raris glandulisque gracilibus brevibus—minutis luteo-virescentibus—obscuris densis obtecti. *Involucra* $\pm$ lutescenti-viridia sat parva, 10,5—11,5 mm. longa et 4,5—5,5 mm. lata, tubo cylindrico-ovato basi rotundata—leviter

angustata, glandulis brevibus — minutis cerinis densis pilisque medio-
cribus albido-cuspidatis sparsis obiecta. Squamae angustae lineares
obtusulae, exteriores et intermediae subobscurae margines versus magis
dilutae marginibus parce — sparsim stellatae, superiores ± laete lute-
scenti-virides apice subnudaе. *Calathium* laete luteum circ. 30 mm.
latum. Ligulae apice glabrae. Stylus luteus.

Bladen ha ofta tätare hårlighet på övre än på undre sidan. De yttre
äro brett, nästan njurlikt hjärtlika, de följande brett äggrunda, rund-
trubbiga, vid basen brett hjärtlika och försedda med ett par trubbiga
utåt eller snett nedåt riktade tänder, i övrigt vinkligt trubbtandade.
Karakteristiska äro de gulgröna holkarna med fina, vaxgula glandler
och strödda raka, till yttre hälften vita hår. Fina stjärnhår äro strödda
i kanterna av de kortare fjällen, stundom även på de yttre långfjällen.

Transtrand: Hemfjället ovanför Bompasättern (K. Joh., G. Sam.).

H. gilvocaniceps K. Joh. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västm. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:52.

Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen; Silvberg: Ulvshyttan; Bjurs-
ås: Stortäkt, Holen, Rexbo, Attjärnbo och Sörskog; Ål: Oxberg och Täll-
berg; Siljansnäs: Fårberg; Leksand: Åsleda, Tällberg, Ljusbodarna,
Björbergets fäbodar (G. Sam.) och Noret (1913 A. Björk); Rättvik: Sjur-
berg (K. Joh.), Lerdal, Vikarbyn, Östbjörka (K. Joh., G. Sam.), Dådran vid
Åsen (1900 G. Helsing), Gärdebyn, Granmor, Gärdsjö, Råbergsängarna och
Södra Vålbergets fäbodar; Boda: Gulleråsen (G. Sam.), Västanå, Lenåsen,
Silverberget (K. Joh.) och Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.); Ore: Fjäcka
(G. Sam.); Orsa: Viborg, Stenberg och Skattungbyn (K. Joh.); Sollerö:
Borrberg; Mora: Risa; Älvdalen: Blyberg, Björnberg, Hykjeberget, mellan
Aspdalen och Navarnäs samt Navarnäs (G. Sam.); Lima: Norra Fenning-
berget i granskog; Transtrand: Källan (K. Joh.).

H. gilvocaniceps K. Joh. var. *mundulifolium* K. Joh. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluomr.

Rättvik: Vikarbyn vid vägen till Sjurberg, mycket sparsamt (K. Joh.).

H. glandulosissimum Dahlst. — 1902: Johansson (1898: K. Jo- hansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluomr. — *H. serratifrons* Almqu. subsp. *H.* glandu-
losissimum* Dahlst. Bidr. II. — Dahlst. Hier. exs. II:38 & Herb. Hier. Scand. I:38 etc.

By: Näckenbäck och Valla; Folkärna: Krylbo, Hyttbäcken och Fors;
Hedemora: Norrhyttan och Könighyttan; Stora Skedvi: Västerby och

Djupdalen; Säter: Mårtensgård och Ängarna; Gustavs: Solvarbo och Österby; Svärdsjö: Vintjärn; Enviken: Storslätt; Ludvika: Gonäs (G. Sam.) och Sörvik (K. Joh., G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915 o. 1919 K. Stéenhoff), Gudmundsberg och Källtorp (1917 K. Stéenhoff); Bjursås: Stängseln; Leksand: Åsleda; Rättvik: Nittsjö, Södra Vålbergets fäbodrar (G. Sam.) och Sjurberg (K. Joh.).

H. goniophyllum Om. — (1907: G. Samuelsson).

Omang, Hier. unders. i Norge II. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XX:98 etc.

Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915 K. Stéenhoff) och Myrbo (1919 K. Stéenhoff); Älvdalen: Väsaberget (O. Vesterlund) och Blyberg; Idre: mellan Lövåsen och Storsäterna, Grövelån nedanför Huskläppen, Olån samt Härjehogna invid Röskåsen (G. Sam.); Transtrand: Millarsätra (G. Sam.).

H. gripharium K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XVII:33 & 34 (H. paridens). — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 28.

Bjursås: Sörskog; Rättvik: Vikarbyn (G. Sam.) och Lerdal (K. Joh.); Älvdalen: Blyberg, Väsaberget, Skärklitt, Ribbåsen samt mellan Aspöden och Navarnäs; Järna: Skamrisbergets fäbodrar; Malung: Öje; Lima: mellan Årnäs och Bergsätra, Skålmo, Fenningbergets sydkant i granskog (G. Sam.) och Bullberget (K. Joh., G. Sam.); Transtrand: Hormundsberget i granskog (G. Sam.) och Kastarberget (K. Joh.).

H. Gunnarii Zahn. — 1920: Johansson & Samuelsson (1909: G. Samuelsson).

Zahn, Pflanzenz. IV:280 p. 528. — H. ovatifrons K. Joh. in Joh. & Sam. Hieraciumfl. i Västm. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 29 & 30.

Ludvika: Enkullhöjden (1919 K. Stéenhoff) och Gonäs; Grangärde: Saxberget (G. Sam.) och Grängesberg på flera ställen (G. Sam., 1915—1919 K. Stéenhoff); Silvberg: Ulvshyttan (G. Sam.).

H. Haegerstroemii Dahlst. — 1893: Dahlstedt (1882: K. P. Hägerström).

Dahlst. Bidr. II p. 148. — G. Sam. Bidr. t. Archieraciumfl. i Säterstr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:55 etc.

By: Tyskbo på åsen; Grytnäs: Åsbo; Garpenberg: Realsbo; Hedemora: Könighyttan; Säter: Karlsgårdarna, Vålängarna, Nordalen, Mårtensgård och Tingsvallen; Gustavs: Ljusterbro; Norrbärke: Flatenberg; Ludvika: Gonäs (G. Sam.) samt mellan Ludvika och Valhalla (K. Joh., G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915 K. Stéenhoff), Sköttorp

(1919 K. Stéenhoff) och Saxberget; Silvberg: Östra Silvberg, Dalkarlsbo, Grängshammar (G. Sam.), Flacksan i Lilla Ulvsjön (1882 K. P. Hägerström) och Ulvshyttan (1888 F. Lönnkvist, G. Sam.); Bjursås: Rexbo (G. Sam.).

H. Hjeltii Norrl. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Norrl. in Herb. Mus. Fenn. ed. II p. 151. — H.* ptychophyllum Dahlst. Några Bidr. t. Skånes Hieraciumfl. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:66.

Garpenberg: Realsbo; Hedemora: Knapptjärnsgruvan; Stora Skedvi: Arkhyttan, Lövåsen och Nyberget vid Skommarsveden; Säter: Karlsgårdarna, Mårtensgård och Tingsvallen; Sundborn: Skuggarvet; Söderbärke: Kyrkbyn och Näsby (G. Sam.); Norrbärke: Schisshyttan, Spräckla (1918—1921 G. R. Cedergren) och Smedjebacken; Ludvika: Valhalla, Ekorrhotten (K. Joh.), Sörvik (K. Joh., G. Sam.), Dagkarlsbo, Gonäs, Högberget, Landforsen och Persbo (G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915 o. 1916 K. Stéenhoff), Saxberget, Uvberget, Bredberget och Hästberg; Silvberg: Dalkarlsbo; Bjursås: Stängseln, Stortäkt, Holen och Rexbo; Ål: Tällberg; Leksand: Skinnaråsen, Åsleda, Sätra och Norra Bergsång; Rättvik: Gårdsjö, Råbergsängarna (G. Sam.), Utby, Sjurberga och Östbjörka; Boda: Västanå, Silverberget och Osmundsberget (K. Joh.); Floda: Kläberget; Nås: Klacken, Skansbacken, Gräsbergsbodarna samt mellan Gräsbergsbodarna och Kläberget; Järna: mellan Skamhed och Vansbro (G. Sam.).

H. hyperlepideum K. Joh. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:18 & (H. rhobasis) XVII:63.

Boda: Silverberget (K. Joh.) och Gulleråsen; Orsa: nära Dyversjön (G. Sam.); Hamra: Tandsjö (1903 M. Östman); Älvdalen: Väsaberget, Lokbodarna, Nybolet, Skärklitt, Okbodarna, Ribbåsen, mellan Långö och Jöllen samt vid Långsjöblecket; Malung: Hästberget mellan Lyåns fåbodar och Stora Lyberget samt Råberget; Lima: Bullberget, Södra Fenningbergets fåbodar (G. Sam.), Norra Fenningbergets fåbodar och Limberget (K. Joh.); Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Kastarberget, Västra Långstrand, Hemfjället ovanför Vålåsen och Bompasättern (K. Joh., G. Sam.), Norra Brända (K. Joh.), Mornäs, Östra Sälen, Millarsätra och Liskasätra; Särna: Mitteltemplet nära Särnaby; Idre: Lillfjäten (G. Sam.).

H. implume Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson & G. Samuelsson).

Caulis altitudine mediocri — subhumili saepissime 1-folius sat intense virescens ima basi leviter violascens, infra medium sparsim longiuscule pilosus parce — sparsim stellatus, superne pilis breviusculis raris — soli-

tariis glandulisque parvis $\pm$ sparsis obsitus. *Folia* subtenuia laete lutescenti-viridia, subtus pallide virescentia, indumento raro instructa; rosularia sat breviter petiolata, exteriora obovata — spathulata vulgo integerrima basi cito angustata; intermedia ovato-oblonga — oblonga obtusa dentibus paucis brevibus submammatis — leviter unguiculatis praesertim infra medium dentata; interiora oblonge — anguste lanceolata obtusiuscula — acuta dentibus $\pm$ unguiculatis parum patentibus $\pm$ remotis inaequaliter dentata basi anguste cuneata paulatim in petiolum decurrente; caulinum $\pm$ longum anguste lanceolatum — lineare acutissimum dentibus paucis $\pm$ proversis angustis saepe subuliformibus dentatum basi sensim angustata in petiolum sat longe et anguste decurrente. *Inflorescentia* paniculata ramis patentibus vel erecto-patentibus substrictis acladium vulgo 1—2 cm. longum superantibus, ramo solitario remoto ex axillo folii caulini saepe exeunte. Pedicelli graciles virescentes floccis leviter subtomentelli, glandulis brevissimis gracilibus cerinis sat densis obtecti. *Involucra* angusta 10,5—11 mm. longa et 4—5 mm. lata basi rotundata, inferiore parte usque a basi mere atro-viridia, supra medium magis lutescenti-viridia — olivacea, glandulis minutis laete cerinis crebris obtecta. Squamae angustae obtusae apice nudae — levissime comatae, exteriores $\pm$ triangulari-lineares efloccosae vel ex parte marginibus parcissime stellatae, superiores lineares omnino efloccosae marginibus parum dilutae. *Calathium* subaureum circ. 35 mm. latum sat rariflorum radians. Ligulae sat angustae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

Utmärkt genom smala, tunna, ljusgröna, nästan glatta blad, några spadlika till tunglika; nästan helbräddade yttre rosettblad; med trubbiga, framåtriktade tänder försedda inre blad; långsträckt, smalt och spetsigt, vasstandat stjälkblad; tämligen små, klart grönaktiga holkar. Holkbeklädnaden består av ganska korta och spåda, täta glandler, hos vilka ej blott knappen utan även en del av skaftet är gul. Holkbasen är luddfri och glänsande svartgrön; uppåt blir holken ljusare, m. l. m. gulaktigt grön, särskilt i fjällens kanter. Stjärnhår saknas fullständigt på långfjällen, däremot förekomma i regel sådana i ringa antal i de flesta kortfjällens kanter. De smala, ganska trubbiga holkfjällen ha vanligen en kort eller rudimentär spetstofs.

Transtrand: Hemfjället, mycket sparsamt på ett hygge ovanför Bompasäteren (K. Joh., G. Sam.).

H. informe Stenstr. — (1903: M. Östman).

Stenstr. Värml. Archier. — H.* subcinerellum K. Joh. in Dahlst. Bidr. II. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. I:71 & 72. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 32.

Ludvika: Ekorrhöden (K. Joh.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915 o. 1916 K. Stéenhoff), Sköttorp (1919 K. Stéenhoff) och Saxberget (G. Sam.); Hamra: Fågelsjö (1903 M. Östman); Älvdalen: Nybolet och Björnberget; Lima: Skälmo, Limberget och Södra Fenningbergets fåbodar; Transtrand: Hemfjället ovanför Vålåsen (G. Sam.) och Bompassäteren, Hormundsberget på Klittfallet (K. Joh., G. Sam.) och Kastarberget (K. Joh.). — Arten uppges även av SAMUELSSON (i Archier. i Säterstr., s. 17) för en lokal i Säter, men uppgiften avser den då ej urskilda *H. sarissatum* K. Joh.

H. inophyllum Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1906: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 33.

Älvdalen: Blyberg, Gåsvarv, Skärklitt, Björnberg och Nybolet (G. Sam.).

H. insuccatum K. Joh. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Väst. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:58 etc.

Säter: Sättersdalen och Österäng; Säfsnäs: Säfsbyn i granskog (G. Sam.); Rättvik: Sjurberg; Boda: Silverberget (K. Joh.), Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.) och Gulleråsen; Ore: Ärteråsen i granskog; Vänjan: Brintbodarna; Älvdalen: Blyberg, Björnberget samt Ribbåsen i granskog och vid fåbodarna; Järna: Skamrisbergets fåbodar; Malung: Lybergsgnupen; Transtrand: Hormundsberget i granskog (G. Sam.) och på Klittfallet (K. Joh., G. Sam.) samt Hemfjället (K. Joh.).

H. insuccatum K. Joh. var. *occidentale* K. Joh. & G. Sam. n. var. — (1910: G. Samuelsson).

Involucris paullo angustioribus, squamis apicem versus magis angustatis et stria angusta floccorum usque a basi sat conspicue limbatis a forma primaria devians.

Avviker huvudsakligen därigenom från huvudformen, att holkfjällen ända från basen i kanterna äro försedda med smala luddränder, än tydliga och sammanhängande, än mera otydliga och nedtill avbrutna. Korgställningen är oftast utpräglat flocklik. Bladen äro i allmänhet glest och vinkligt tandade.

Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet (K. Joh., G. Sam., 1921 B. Hederén), Kastarberget (K. Joh.).

H. integratifrons K. Joh. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Väst. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:57.

Enviken: Över-Tänger; Ludvika: Gonäs (G. Sam.); Grangärde: Källtorp (1917 K. Stéenhoff); Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen och Säfsbyn (G. Sam.); Rättvik: Lerdal; Boda: Lenåsen och Silverberget (K. Joh.); Älvdalen: Evetsberg och Nybolet; Nås: Närsen; Järna: Skamrisbergets fåbodar; Malung: Anonbergets fåbodar, Mo-Myckelberg, Stora Lybergets fåbodar och Råberget; Lima: Södra Fenningbergets fåbodar och i granskog nära dessa (G. Sam.) samt Hisåsen; Transtrand: Hormundsberget på Klittfallet (K. Joh.).

H. integratum Dahlst. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. II:32, 33 & Herb. Hier. Scand. I:54 etc.

By: Valla; Stora Skedvi: Nyberget; Kopparberg: Källslätten; Svärdsjö: Kyrkbyn och Vintjärn (G. Sam.); Ludvika: mellan Ludvika och Ställviken (K. Joh., G. Sam.) samt Landforsen; Bjursås: Stängseln, Kvarntäkt och Rexbo; Rättvik: Nittsjö (G. Sam.), Lerdal (K. Joh., G. Sam.) och Born (1911 C. A. Nordlander); Boda: dalen nära Styggforsen (K. Joh.); Vänjan: Lejden (1919 O. Vesterlund); Älvdalen: Blyberg; Lima: Västra Ärnäs i granskog, Skålmo (G. Sam.), Limberget (G. Sam.) och Hisåsen (K. Joh.); Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Mornäs, Kastarberget (K. Joh., G. Sam.) och Fiskarheden; Idre: Himmeråsen (G. Sam.).

H. interlucens Joh. & Sam. n. sp. — (1918: G. Samuelsson).

Caulis mediocris — sat elatus 1 — 2-folius inferne $\pm$ intense violascens infra medium densiuscule longi-pilosus rare — sparsim stellatus, superne pilis et glandulis brevibus solitariis — raris obsitus dense stellatus vel apice cano-tomentosus. *Folia* fere plana lutescenti-viridia, subtus pallidiora, exteriora interdum violascentia, indumento subdenso instructa; rosularia anguste petiolata, exteriora ovata — elliptica leviter denticulata basi $\pm$ cuneatim rotundata, intermedia $\pm$ elliptica — obovata obtusa et interiora ovali-elliptica — oblonga obtusa — subacuta dentibus parvis — mediocribus mammato-deltaeformibus obtusis dentata basi rotundata — breviter cuneata et decurrente, dentibus infimis (interdum liberis) magis distantibus et inaequalibus; caulinum (inferius) longe petiolatum ovaliter oblonge lanceolatum acutum supra medium $\pm$ denticulatum — subobtuse dentatum, prope basin saepius dentibus raris longis valde patentibus subrectis acutis — subulatis inaequalibus munitum basi $\pm$ oblique cuneata et decurrente. *Inflorescentia* irregulariter paniculata rhachide $\pm$ flexuoso ramis valde curvatis acladium vulgo 0,5—2 cm. longum valde superantibus. Pedicelli graciles dense cano-tomentosi apice albidi glandulis nigris mediocribus — longis sparsis — densiusculis

pilisque solitariis $\pm$ obscuris obsiti. *Involucra* sat angusta obscure canescentia infima basi albida 12—14 mm. longa et 4—5 mm. lata, tubo subcylindrico basi subtruncata, glandulis longis nigris gracilibus sparsis — densiusculis pilisque longis — longissimis breviter cano-cuspidatis (vel plerisque obscuris) raris — sparsis obtecta. Squamae sat angustae lineares acutae — obtusulae, exteriores atro-virides ad basin floccis densis canescentes in dorso sparsim — densiuscule in marginibus dense floccosae apice comosae, superiores in dorso sparsim vel parce stellatae marginibus praesertim apicem versus vitta alba floccorum $\pm$ conspicua ornatae apice dense et longe comosae, interiores circa medium late et $\pm$ dilute virescenti-marginatae apice obscuriores. *Calathium* luteum circ. 40 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Rosettbladen ha överbäggande elliptisk — oval form med grund, jämn och något trubbig tandning samt kort vigglik eller avrundad bas. Stjälkbladet är vid basen ofta försett med större, glesa, oliklånga, osymmetriskt ställda tänder, varav någon enda kan gå ned på den vigglikt avsmalnande delen av basen. Dylika tänder förefinnas ofta på det innersta rosettbladet. Inflorescensen utmärker sig genom sicksackformigt böjd rhachis och starkt krökta oliklånga grenar. Holkskaften äro upptill vitaktiga av ludd och dessutom ofta otydligt violett-anlupna. — Skild från *H. informe* Stenstr. genom bladens tandning, inflorescensens byggnad, de smala och vitaktiga korgskaften, holkens glesare beklädnad, smalare holkfjäll m. m.

Idre: Idreberget och NV om Idrebyn på vägen till Höste i granskog (G. Sam.).

H. intermarginatum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: G. Samuelsson).

Caulis submediocris 1-folius inferne sat intense purpureo-violaceus, infra medium densiuscule — sparsim longi-pilosus, ad medium sparsim stellatus parce glanduliferus, apice dense stellatus glandulis parvis — mediocribus sparsis — densiusculis obsitus. *Folia* sat mollia pulchre virida, subtus pallidiora saepe violascentia, supra sparsim subtus densiuscule et longius pilosa, in nervo dorsali $\pm$ stellato et in petiolo mediocriter villosa, in marginibus longiuscule ciliata; *rosularia* exteriora late ovata obtuse dentata basi truncata; intermedia $\pm$ anguste ovata obtusa basi truncata vel magis rotundata; interiora ovata — oblonga obtusiuscula — subacuta basi obtusa, intermedia et interiora dentibus latiusculis mammato-triangularibus intermarginibus $\pm$ rectis sejunctis fere ad apicem sat grosse dentata; *caulinum* $\pm$ oblonge lanceolatum acutum

dense et aequaliter serrato-dentatum. *Inflorescentia* paniculata sat ampla ramis et pedicellis curvatis valde patentibus. Pedicelli et acladium mediocre obscure virescentes sparsim — densius stellati glandulis nigris densiusculis obtekti. *Involucra* virescenti-nigra floccis leviter variegata 10—11 mm. longa et 5—6 mm. lata, tubo breviter ovato basi rotundata, glandulis longiusculis nigris crebris obtecta. Squamae latitudine mediocri subtriangulari-lineares, superiores leviter lanceolatifformes, exteriores et intermediae subacutae striis floccorum $\pm$ obsoletis — conspicuis marginatae, apice comatae, superiores paulatim attenuatae acutae vel apice ipso $\pm$ obtusulae, marginibus virescentibus — subalbidis sparsim — parce stellatae apice subcomatae, intimae laete virescenti-marginatae vel totae colore dilutae acutissimae. *Calathium* luteum 35—40 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus sordide lutescens leviter fusco-hispidulus.

Utmärker sig genom rosettbladens tämligen grova och jämna tandning med nästan raka mellankanter; stjälkbladet är tätare tandat eller sågtandat. Basaltänderna äro ej mycket förlängda, basen sällan hjärtlik. Holkarnas luddränder äro ganska smala och åstadkomma blott otydlig brokighet. Större är färgverkan av långfjällens ganska ljusa kanter, som erinra om *H. paramaurum* K. Joh. — Skild från *H. jodinarium* K. Joh. genom bladen, som äro mindre trubbiga, mer spetsigt tandade och vid basen mer avrundade, vidare genom mer grönaktiga holkar med glesare stjärnhår och kortare glandler.

Transtrand: Hemfjället i granskog ovan Vålåsen och på ett hygge ovan Bompasåtern (K. Joh., G. Sam.).

H. itharophyton K. Joh. — (1917: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västn. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:41.

Malung: Anonberget i granskog (G. Sam.). — En rätt avvikande möjligen hithörande form funnen även i Silvberg: Flacksan i Lilla Ulvsjön (1882 K. P. Hägerström).

H. itharophyton K. Joh. var. *prasinolepis* K. Joh. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluromr.

Boda: Lenåsens sydvästra sluttning, mycket sparsamt (K. Joh.).

H. ithytomum Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1908: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 34 & 35.

Bjursås: Rexbo och Sörskog; Malung: Lybergsgnupen; Lima: Södra Fenningbergets fåbodar (G. Sam.), Ärberget, Hisåsens fåbodar (K. Joh.), Bullberget och Limberget; Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Kastarberget (K. Joh., G. Sam.), mellan Västra Långstrand och Millarsätra, Millarsätra, Hemfjället i trakten av Vålåsen, ovan Bompasäterna, ovan Millarsätra (G. Sam.) och ovan Brännsäterna (K. Joh.).

H. juncinescens K. Joh. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:4.

Boda: Lenåsen, Västanå, Silverberget och nedom kyrkan (K. Joh.).

H. junciniforme K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archieraciumfl. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XX:88 & (H. viridescens) XIII:50, XVII:61, XXII:62, 63 & (H. pseudoplacerum) XI:36.

Boda: Ovanmyra, Lenåsen och Osmundsberget (K. Joh.); Ore: Ärteråsen; Orsa: Täktsberg; Sollerö: Sollerön vid Rothagen; Älvdalen: Blyberg, Björnberget och Skärklitts fåbodar; Malung: Mo-Myckelberg, Stora Lybergets fåbodar och Råberget (G. Sam.); Lima: Skälmo, Bullberget (K. Joh., G. Sam.), Bolbergs fåbodar, Sörbäcken, Mårtsviken, Södra Fenningbergets fåbodar och i granskog nära dessa (G. Sam.), Bygårdet och Limberget; Transtrand: Kastarberget, Norra Brända (K. Joh.) och Hormundsberget på Klittfallet (K. Joh., G. Sam.); Idre: Nedre Byggningsvallen (G. Sam.). — I Dahlst. Herb. Hier. Scand. Cent. XX n:o 88 b finnas exemplar, insamlade av Samuelsson, enligt etiketten vid Särna: Särnstugan, vilket är oriktigt. De härstamma från Skärklitt.

H. junciniforme K. Joh. var. *devertens* Joh. & Sam. n. var. — (1918: G. Samuelsson).

Foliis basalibus interioribus et folio caulino subacutis basi latiore subsagittata a forma primaria differt.

Holkarna äro av vanligt utseende, men somliga blad ha tvär eller snett pillik bas, i det att baständerna äro riktade utåt eller snett nedåt.

Idre: Olån, i björkskog (G. Sam.).

H. lacerifolium Almqu. — 1889: Stenström (1882: K. P. Hägerström).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II. — Dahlst. Hier. exs. III:33 & Herb. Hier. Scand. I:29, 30.

I Archier. i Säterstrakten, s. 8, har SAMUELSSON beskrivit en var. *calathariodes* av denna art. Dess systematiska värde är emellertid så ringa, att vi ej anse det nödvändigt bibehålla den med särskilt namn. (Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIX: 31).

By: Norrby (1909 V. Samuelsson) och Tyttbo; Folkärna: Mesta och Fors; Garpenberg: Realsbo och Garpenbergs bruk; Stora Skedvi: Lövåsen, nära Skålbo, Nyberget och Flyttjorna; Säter: Nordalen och Ängarna; Gustavs: Solvarbo; Kopparberg: Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet; Svärdsjö: Kyrkbyn; Söderbärke: Kyrkbyn och Nor; Norrbärke: Flatenberg; Ludvika: Gonäs, Landforsen (G. Sam.), Sörvik (K. Joh., G. Sam.), Valhalla och Ekorrbottnen (K. Joh.); Grangärde: Hästberg och Kullen; Silvberg: Östra Silvberg (G. Sam.), Limön (1882 K. P. Hägerström) och Ulvshyttan (1888 F. Lönnkvist, G. Sam.); Stora Tuna: Vatthammar; Floda: Kläberget; Malung: Anonberget i granskog (G. Sam.).

H. lanuginosum Lönnr. — (1915: K. Stéenhoff).

Omang, Hier. unders. i Norge II. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. I:50 & Herb. Hier. Scand. I:85 etc. — H. Loenrothii Zahn, Pflanzenr. IV. 280 p. 343.

Grangärde: Grängesberg (1915—1919 K. Stéenhoff).

H. legnodes Dahlst. — (1918: G. Samuelsson).

Dahlst. Hier. exs. IV:60; Herb. Hier. Scand. XII:63, 64. — H. leucopocilum Dahlst. Herb. Hier. Scand. XI:25. — H. murorum L. subsp. legnodes Dahlst. ex Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 327. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 37.

Idre: Idreberget och Olån (G. Sam.).

H. lepistoides K. Joh. — 1906: Samuelsson (1904: G. Samuelsson).

Norrl. Suomen Keltanot, ed. 2 (1899). — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. I:44 etc.

Hedemora: Norrhyttan; Stora Skedvi: Grådarna, Södersätra och Lilla Klingsbo; Säter: Nordalen, Mårtensgård, Tingsvallen och Ängarna; Svärdsjö: Svartnäs; Norrbärke: Flatenberg (G. Sam.); Idre: Himmeråsen (G. Sam.).

H. leptum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson & G. Samuelsson).

Caulis mediocris — subhumilis ± gracilescens 1—2-folius ima basi leviter violascens, inferne densiuscule — sparsim longi-pilosus parce — sparsim stellatus, circa medium densius stellatus parcellissime piliferus et glanduliferus, superne floccis ± tomentellus glandulis mediocribus — longiusculis sparsis (— densiusculis) obsitus. *Folia* subtenuia sublaete viridia aliquantulum nitescencia, subtus magis laete virescentia, indumento sat raro vel submediocri instructa; rosularia exteriora ± late elliptica fere angulatim denticulata — subserratim dentata basi rotundata vel breviter cuneata, intermedia ovali-elliptica — suboblunga obtusa basi cito angustata (— rotundata), interiora ovali-oblonga — lanceolata obtusiuscula — subacuta basi magis paulatim attenuata ± longe decurrente, intermedia et interiora dentibus sat numerosis parvis anguste deltaeformibus — subfalcatis denticulisque solitariis dentata, intermarginibus

leviter concavis, intimum prope basin dentibus paucis angustioribus $\pm$ curvatis paullo longioribus vulgo instructum; *caulinum* inferius longe petiolatum in pagina inferiore parce — sparsim stellatum $\pm$ protractum lineari-oblongum — lanceolato-lineare (— acutissimum) basi sensim angustata, dentibus parum patentibus $\pm$ brevibus — mediocribus angustis — subulatis rectis — leviter curvatis multi-dentatum, superius si adest $\pm$ lineare argute pauci-dentatum. *Inflorescentia* paniculata $\pm$ composita ramis et pedicellis gracilibus longiusculis leviter patentibus et curvatis acladium 1,5—2,5 cm. longum vulgo aequantibus vel ex parte superantibus. Pedicelli floccis cano-tomentosi glandulis nigris inaequalibus mediocribus et longis sat densis obtecti. *Involucra* fusco-viridia infra medium floccis aliquantum canescentia gracilia 10,5—11,5 mm. longa et 4—5 mm. lata, tubo anguste cylindrico-ovato vel ovato-conico postea conico basi rotundata postea truncata, glandulis nigris subgracilibus variae longitudinis mediocribus et longis mixtis crebris obtecta. Squamae sat angustae sublineares obtusulae vel intimae acutae, exteriores et intermediae circa basin et in marginibus floccis sparsis — densiusculis adpersae in dorso parce — sparsim stellatae apice breviter comatae, superiores exteriores margines versus parce stellatae in dorso subfloc-cosae apice leviter subcomatae, interiores colore dilutae efloccosae. *Calathium* luteum 30—35 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

Huvudsakligen kännetecknad genom livligt gröna, smala, m. l. m. trubbiga blad, som ha sin största bredd vid mitten och som äro utrustade med talrika små eller vid bladbasen medelstora, smala och något framåtkrökta tänder, skilda av svagt konkava mellankanter. På enstaka ställen av bladkantens nedre hälft äro små uddar inskjutna mellan längre skilda tänder, varigenom tandningen blir något ojämn. Stjälk-bladet (det nedre) är långskaftat och väl utvecklat men ganska smalt; tandningen, som sträcker sig långt upp mot bladspetsen, är vass men ej djup; hos större blad förekomma dock enstaka förlängda, trådsmla tänder vid basen. I inflorescensen, vilken nästan aldrig är flocklikt hopdragen, äro de smala holkarna och de täta, oliklånga glandlerna karakteristiska.

Med *H. Collinderi* K. Joh. har denna form en viss likhet, men har mera ojämn tandning, smärre holkar med mindre trubbiga fjäll och glesare ludd, rikare och längre glandelbeklädnad i blomställningen, mindre slaka korgskaft o. s. v. Från *H. diminuens* Norrl. skiljer den sig bland annat genom smalare blad med vassare tandning.

Transtrand: på ett hygge ovanför Bompasättern (K. Joh., G. Sam.).

H. leucurolepium Dahlst. & Enand. — (1918: G. Samuelsson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIII:46. — Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 330 (pro subsp.).

Idre: Idreberget, granlund (G. Sam.).

H. lingua Dahlst. — (1912: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. fr. Medelp. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. III:51 etc.

Svärdsjö: Isala (G. Sam.).

H. lipomnoum Joh. & Sam. n. sp. — (1922: G. Samuelsson).

Ab *H. osmundaceo* K. Joh. devians foliis crebrius dentatis basi saepe paululum decurrente, involucr is parciusstellatis, squamis angustioribus.

Erinrar också om *H. scotocephalum* Dahlst., men holkarna äro smala, mer gröna, nästan luddfria.

Idre: Idreberget nära "Stålknäppan" (G. Sam.).

H. lissodermum Dahlst. — (1918: G. Samuelsson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. 1:24 etc. — *H. murorum* L. subsp. *lissodermum* Dahlst. ex Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 319.

Idre: Storsättern, vid Grövelsjön nedanför Huskläppen, Olån samt på en holme i Grövelsjön (G. Sam.).

H. longicollum Dahlst. — (1917: K. Johansson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. V:39 etc. — *H. bifidum* Kit. subsp. *longicollum* Dahlst. ex Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 427.

Ab *H. obtexto* Dahlst. praesertim his notis distinctum: Foliis leviter dentatis vel modo denticulatis, acladio longo (2,5—5 cm.), pilis longis sparsis inter glandulas involucri immixtis.

Denna art har genom bladfärg, sina brokiga holkar m. m. en viss likhet med *H. obtextum* Dahlst., fastän knappast närmare besläktad därmed. Egendomliga äro de nästan helbräddade eller helt grunt tandade rosettbladen, av vilka de inre äro avlånga och m. l. m. trubbiga, vidare det mycket långa akladiet samt den av ludd brokiga holken med långa glandler och långa, endast i spetsen vitaktiga hår.

Transtrand: Kastarberget, sparsamt i granskog (K. Joh.).

H. lyratum Norrl. — (1922: G. Samuelsson).

Norrl. in Herb. Mus. Fenn. ed. II p. 152. — Norrl. apud Mela-Cajander Suomen Kasvio p. 693. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 39 & 40.

Idre: Gässjöåsen och Idreberget (G. Sam.).

H. machairodon Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1906: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 41.

Älvdalen: Blyberg, Lokbodarna, Nybolet, Björnberget och Väsaberget (G. Sam.).

H. macromalloides Sam. — 1920: Johansson (1904: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXIV:65. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 42.

Älvdalen: Evetsberg, Blyberg, Nybolet, Skärklitt, Björnberget och Däråberg (G. Sam.).

H. macromallum Dahlst. — (1917: G. Samuelsson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. XX:68 etc. — *H. murorum* L. subsp. *macromallum* Dahlst. ex Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 334.

Malung: Mo-Myckelberg och Råberget; Lima: Bullberget (G. Sam.) och Hisåsens fåbodar; Transtrand: Kastarberget vid Bergtjärns fåbodar, Hemfjället ovan Brännsatern (K. Joh.) och ovan Bompasatern (G. Sam.).

H. maculosum Dahlst. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. I:47 etc. & Herb. Hier. Scand. III:85 etc.

By: Rosse (1909 V. Samuelsson); Folkärna: Jäder (1918 G. Johansson) och Utsund; Hedemora: Tjärnan, Könighyttan och Nordansjö; Stora Skedvi: Djupdalen, Bispbergsklack, Nygårdarna, Lövåsen, Nyberget och Stora Klingsbo; Säter: Pungmakarebo, Nordalen, Tingsvallen och Ängarna; Gustavs: Solvarbo och Hornberget; Vika: Folkarebyn och Kyrkbyn; Kopparberg: Rogsbyn; Sundborn: Skuggarvet; Svärdsjö: Boda och Borånge; Söderbärke: Västerby och Nor; Ludvika: mellan Ludvika och Landforsen, Persbo (G. Sam.) och norr om Ludvika (K. Joh.); Grangärde: Bredberget (K. Joh., G. Sam.); Gagnef: Djurmoklack; Bjursås: Västansberg, mellan Slättberg och Rogsbyn, Holen och Andersbo; Siljansnäs: Björken; Leksand: Sätra (G. Sam.); Rättvik: Lerdal (K. Joh., G. Sam.) och Sjurberg; Boda: Lenåsen; Orsa: Oljonsbyn och Stenberg (K. Joh.); Sollerö: Mångberg, Borrberg (G. Sam.) och Sollerön (K. Joh.) vid Rothagen (G. Sam.); Älvdalen: Blyberg (1912 O. Vesterlund); Malung: Råberget; Transtrand: Hormundsberget på Klittfallet, Källan, Mornäs (G. Sam.), Vörderås, Kyrkbyn (K. Joh.), Kastarberget och Västra Långstrand (K. Joh., G. Sam.).

H. maeandrinum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson).

Caulis vulgo 40—55 cm. altus subgracilis—mediocris 1—2-folius basi sordide purpurascente, infra medium densiuscule—sparsim longipilosus, circa medium ± rare pilosus et stellatus, superne dense stellatus glandulis brevibus—mediocribus sparsis—densiusculis pilisque soli-

tariis obsitus. *Folia* sat tenuia mollia obscure lutescenti-viridia ± dense hepatico-maculata, subtus sat pallida, indumento subdenso — mediocri instructa; rosularia ± breviter petiolata, exteriora elliptica — elliptico-oblonga obtuse dentata basi obtusa; intermedia elliptica — lingulate oblonga rotundata — obtusa basi cito angustata; interiora oblonge — lingulate lanceolata obtusa — subacuta basi paulatim angustata in petiolum decurrente; intermedia et interiora dentibus numerosis obtusis ± mammatis patentibus — leviter proversis (intermarginibus ± acclivibus) fere ad apicem grosse dentata; caulinum ± breviter petiolatum oblongum — lanceolatum acuminatum vel acutum dentibus sat magnis mammato-deltaeformibus munitum, dentibus solitariis in petiolum interdum descendentibus. *Inflorescentia* paniculata parum composita ramis et pedicellis ± gracilibus leviter patentibus et curvatis acladium 1—3 cm. longum vulgo aequantibus. Pedicelli tomentosi glandulis mediocribus ± cerinis densiusculis — densis pilisque solitariis — raris obsiti. *Involucra* subangusta viridia 12—13,5 mm. longa et circ. 5 mm. lata, tubo anguste ovato postea conico basi turbinata, glandulis brevibus — mediocribus cerinis densiusculis pilisque longis crassiusculis apice brevi canescentibus sparsis oblecta parce floccifera. Squamae sat angustae triangulari-lineares, exteriores et intermediae obtusulae marginibus stria angusta floccorum ± inconspicua instructae apice comatae, superiores in apicem longum angustum obtusulum (—acutum) paulatim angustatae marginibus angustis ± dilute virentes, apice et infra sat longe comosae. *Calathium* luteum 35—40 mm. latum sat rariflorum radians. Ligulae interiores apice breviter et rare subciliatae. Stylus obscurus.

Genom sina långsträckta, mot basen avsmalnande, ej särdeles långt skaftade blad påminner denna art om *H. anfractiforme* Almqu. Rosettbladen ha benägenhet att antaga tunglik form. Tandningen är mycket trubbig, något framåtriktad och sträcker sig till närheten av bladspetsen. Stjälkbladet, stundom n. oskaftat, är till formen ofta avlångt, kortspetsat. Holkfjällen äro något fåtaliga, grönaktiga, långa, ända från basen jämnt avsmalnande till en smaltrubbig spets, långfjällen i kanten ljusgröna.

Transtrand: Kastarberget i granskog på flera ställen (K. Joh.).

H. malaxatiforme Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1917: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 43.

Mora: mellan Åmberg och Vika i granskog samt Leksberg i granskog (G. Sam.).

H. malaxatum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson).

Caulis vulgo 40—60 cm. altus fere totus virescens 1—2-folius, inferne densiuscule — sparsim longi-pilosus ± stellatus, circa medium sparsim — densiuscule stellatus parce glanduliferus, apice dense stellatus — leviter tomentosus glandulis brevibus nigris sparsis — densiusculis obsitus. *Folia* mollia lutescenti-viridia, subtus laete virescentia haud violascentia, in utraque pagina dense et molliter pilosa, marginibus dense ciliata, in nervo dorsali et in petiolo longe villosa; rosularia exteriora late ovata vel fere rectangulari-ovata subintegerrima — obtuse dentata basi rotundata — sat truncata in petiolum brevissime decurrente; intermedia elliptica (rarius ovata) utrinque obtusa basi rotundata — cuneato-truncata, dentibus breviusculis — mediocribus mammatis — mammato-deltaeformibus sat remotis aequaliter dentata intermarginibus ± rectis, interiora elliptica — ovalia obtusa (—subacuta) basi cito angustata, dentibus parvis acutis angustioribus dentata; *caulinum* ± lanceolatum — lineare breviter acuminatum — acutum minute et argute denticulatum vel dentibus acutis — subuliformibus dentatum. *Inflorescentia* sat parva parum composita ramis et pedicellis approximatis — umbellatim congestis valde patentibus et curvatis. Acladium 1,5—3 cm. longum et pedicelli subobscuri floccis ± tomentelli glandulis nigris mediocribus densis — crebris obtekti. *Involucra* atro-viridia — nigrescentia 10—11 mm. longa et circ. 5 mm. lata, tubo cylindrico-ovato postea breviter conico basi rotundata postea truncata, glandulis mediocribus subgracilibus obscuris crebris obtecta. Squamae latitudine mediocres — subangustae lineares valde obtusae, exteriores nigrescentes marginibus leviter stellatae apice comosae, superiores fere omnino efloccosae conspicue inaequilongae apice dense comosae, omnes concolores vel intimae marginibus parum dilutae. *Calathium* luteum 33—37 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

Lätt igenkänd på sina mjuka, ovanpå ovanligt tätt håriga, till formen m. l. m. elliptiska till ovala blad. Tänderna äro hos de flesta rosett-bladen medelstora, trubbiga och värtlika eller mera triangulära, väl skilda genom nästan raka mellankanter; det innersta rosett-bladet och stjälkbladet ha dock finare, spetsigare, t. o. m. syllika tänder. Inflorescensen merendels fåkorgig, grenarna eller skaften närmade till varandra, starkt utstående och krökta. De grönsvarta, tätt glandulösa holkarna utmärka sig genom sina olikhöga, mycket trubbiga långfjäll, vilkas spetstofs sträcker sig utefter kanterna litet nedom spetsen.

Transtrand: Hormundsberget, Kastarberget (K. Joh.) och Västra Långstrand (K. Joh., G. Sam.).

H. mallopooides Joh. & Sam. n. sp. — (1910: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 40—60 cm. altus crassiusculus—mediocris 1-, rarius 2-folius totus sat viridis, inferne sparsim longi-pilosus, circa medium fere epilosus parce stellatus glandulis parvis solitariis obsitus, apice ± dense stellatus glandulis longioribus sparsis (—densiusculis) obtectus. *Folia* crassiuscula laete viridia, subtus pallidiora haud violascentia, supra sparsim, subtus densiuscule et sat longe pilosa, in marginibus dense et longiuscule ciliata, in nervo dorsali et in petiolo pilis longis albis densis—densissimis villosa; rosularia sat late et longe petiolata, exteriora rotundato-elliptica obtuse dentata basi vulgo rotundata; intermedia late elliptica—ovata obtusissima, marginibus leviter undulatis; dentibus brevibus parum patentibus obtusis crebre sat aequaliter subserratum dentata, basi rotundata rare subcordata; intima ± ovata subacuta dentibus obtuse deltaeformibus crebre serrato-dentata basi obtusa; caulinum anguste ovatum—ovato-lanceolatum acutum fere ad apicem dentibus parvis subulatis argute crebre sat aequaliter dentatum. *Inflorescentia* paniculata superiore parte ± contracta ramo solitario remoto saepe aucta, ramis et pedicellis mediocriter patentibus et curvatis crebre glandulosis leviter tomentellis acladium vulgo 5—10 mm. longum saepius superantibus. Involucra obscure viridia crassiuscula, 12—13 mm. longa et 5,5—6,2 mm. lata, tubo ovato basi rotundata postea rotundato-truncata, glandulis mediocribus ± obscure virescentibus—cerinis creberrimis saepe etiam pilis obscuris solitariis oblecta fere effloccosa. Squamae latae obtusae lanceolatifformes apice sat obscurae nudaе, marginibus extimis floccis fere nullis—raris obsitae, exteriores concolores, superiores late et sordide virescenti-marginatae. *Calathium* luteum 25—30 mm. latum sat plenum. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus non nimis obscurus.

I avseende på holkarna, de tätt långhåriga bladskäften samt de vågbräddade bladens färg påminnande om den på samma lokal växande *H. mallopodum* K. Joh., men lätt skild genom korta, övervägande äggrunda, ej nedlöpande blad, som ha tät och jämn tandning och nästan alltid sakna fria tänder på skäften.

Från den mer närstående *H. stymnophytum* avviker den genom bredare, mer trubbigt tandade blad, som nästan alltid sakna längre baständer och fria skafftänder samt merendels ha avrundad bas, vidare genom större holkar med bredare fjäll.

Transtrand: Hormundsberget på Klittfallet (K. Joh., G. Sam.).

H. mallopodum K. Joh.—1900: Johansson (1882: K. P. Hägerström).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västm. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:54 etc.

Stora Skedvi: Lövåsberget; Ludvika: Gonäs; Grangärde: Saxberget (G. Sam.) och Grängesberg (G. Sam., 1915 o. 1919 K. Stéenhoff); Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen; Silvberg: Ulvshyttan (G. Sam.) och Flacksan i Lilla Ulvsjön (1882 K. P. Hägerström); Bjursås: Kvarntäkt, Rexbo, Hagen, Baggbo och Sörskog; Ål: Oxberg; Siljansnäs: Fårberg; Leksand: Åsleda; Rättvik: Nittsjö, Södra Vålbergets fåbodar (G. Sam.) och Lerdal; Boda: Silverberget och Osmundsberget (K. Joh.); Ore: Ärteråsens fåbodar (G. Sam.); Vänjan: Västbygge besparingsskog (1919 O. Vesterlund); Älvdalen: Väsaberget och Björnberget; Floda: Flen; Äppelbo: Risberg; Malung: Anonbergets fåbodar, Mo-Myckelberg och Lybergsgnupen; Lima: Fenningbergets sydkant i granskog (G. Sam.); Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Kastarberget (K. Joh., G. Sam.).

H. manocolum K. Joh. & G. Sam. n. sp.—(1908 G. Samuelsson).

Caulis mediocris saepissime 1-folius ima basi leviter violascens, infra medium sparsim longi-pilosus fere effloccosus, superne rare—sparsim stellatus pilis et glandulis brevibus $\pm$ raris obsitus. *Folia* subtenuia sat laete viridia aliquantulum glaucescentia, subtus subcaesia saepe violascentia, indumento raro instructa; rosularia longe et anguste petiolata, exteriora late ovato-elliptica obtuse dentata basi cuneato-truncata; intermedia ovata—ovalia subacuta—acuta basi subtruncata—cuneata; interiora ovata—ovato-lanceolata acuta basi $\pm$ cuneata brevissime in petiolum decurrente; intermedia et interiora dentibus longissimis patentibus rectis acutis $\pm$ distantibus dentata—pinnatifida; caulinum lanceolatum v. triangulari-lanceolatum acutissimum saepe in apicem filiformem angustatum, dentibus sat longe distantibus rectis angustis acutissimis—subuliformibus instructum, in pagina inferiore $\pm$ stellatum. *Inflorescentia* valde laxa furcato-paniculata ramis et pedicellis remotis patentibus longis basi leviter curvatis acladium 2—4,5 mm. longum vulgo aequantibus, ramo ex axillo folii caulini exeunte saepe aucta. Pedicelli $\pm$ tomentelli glandulis brevibus sparsis—densiusculis pilisque breviusculis solitariis—raris obsiti. *Involucra* crassiuscula nigro-olivacea, circ. 11 mm. longa et 5—6 mm. lata, basi late truncata, glandulis $\pm$ gracilibus fuscis variae longitudinis (saepius mediocribus) densis et pilis longis $\pm$ obscuris apice $\pm$ brevi fumosis—canescentibus raris—sparsis oblecta, infra medium $\pm$ sparsim stellata basi leviter canescente. Squamae angustae lineares obtusulae paululum comatae, exteriores et intermediae in marginibus sparsim, in dorso

sparsim — rarissime stellatae, superiores vulgo effloccosae ± obscure olivascentes marginibus angustis sordide virescentes. *Calathium luteum* circ. 35 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

En *subcaesium*-artad form med gles inflorescens, långt akladium, förlängda och långt skilda grenar, av vilka en ofta utgår från stjälkbladets axill. Blad djupt tandade eller flikade av raka, spetsiga, något glesa tänder eller flikar, stjälkbladet vasst spetsigt och försett med långa syllika tänder. Holkarna mörkt brungröna, tämligen tjocka med ganska tvär bas. Beklädnaden växlande både med avseende på glandlernas längd och luddets täthet. I allmänhet är nedre delen av holken mörkt gråaktig av strödda stjärnhår, de kortare fjällen blott i kanten sparsamt stjärnhåriga.

Transtrand: Hemfjället på ett hygge ovan Bompasättern (K. Joh., G. Sam.) och vid skogsgränsen ovan Millarsätra (G. Sam.).

H. marginellum Dahlst. — 1906: Samuelsson (1902: G. Samuelsson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. III:41 & Herb. Hier. Scand. I:86 etc.

Hedemora: Vikmanshyttan (G. Sam.); Stora Skedvi: Bispbergshyttan (1909 V. Samuelsson), Grådarna, Söder-Sätra vid Erikslund, Västerby, Kvarnsveden och Nyberget; Säter: bortom hospitalet, Nedre Stubbersbo, Karlsgårdarna, Vålängarna, Nordalen, Mårtensgård och Ängarna; Gustavs: Mossby och Solvarbo (G. Sam.); Norrbärke: Uvberget (1918 G. R. Cedergren); Ludvika: Brunnsvik; Grangärde: Saxberget, Bredberget, Hästberg (G. Sam.) och Grängesberg (G. Sam., 1915 K. Stéénhoff); Silvberg: Östra Silvberg, Dalkarlsbo och Ulvshyttan; Leksand: Åsleda och Björbergets fäbodan; Floda: mellan Bäckbyn och Digerberget samt på Kläberget; Äppelbo: Sorsanberget; Malung: Stora Lybergets fäbodan (G. Sam.).

H. meticeps Almqu. — 1905: Johansson (1902: G. Samuelsson).

G. Sam. Bidr. t. Archier. i Säterstrakten. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. IV:57 & Herb. Hier. Scand. I:41.

Stora Skedvi: Forsbo, Lövåsen och Flyttjorna; Sundborn: Rostberg; Silvberg: Ulvshyttan (G. Sam.).

H. micracladium Dahlst. — (1918: G. Samuelsson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. XVII:23, 24; Hier. exs. IV:59. — *H. murorum* L. subsp. *micracladium* Dahlst. ex Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 291.

Idre: Idrebyn nära Västanå, Idreberget, Lövåsen, Storsättern, vid Grövelån nedanför Huskläppen, Olån, Salfjället samt Härjehogna (G. Sam.).

H. molucratum Joh. & Sam. n. sp. — (1918: K. Johansson).

Caulis mediocris — sat elatus crassiusculus durus 1—2-folius, inferne sat dense et longe albo-pilosus sparsim vel densius stellatus, superne dense stellatus — subtomentellus glandulis parvis pilisque brevibus ± raris obsitus. *Folia* firma obscure glaucescenti-viridia, subtus pallide virescentia, indumento sat denso instructa, rosularia exteriora ± late elliptica basi rotundata — truncata, intermedia elliptico-oblonga rotundato-obtusa et interiora oblonga vel ovali-oblonga obtusiuscula rarius acuta dentibus brevissimis latis arcuatis — submammatis aequaliter dentata vel modo leviter denticulata, basi cito angustata, marginibus basalibus duplo-curvatis integerrimis vel leviter denticulatis late in petiolum decurrentibus; *caulinum* inferius petiolatum ovato-lanceolatum — lanceolatum dentibus parvis — mediocribus aequalibus argutius subserratim dentatum basi angustata ± longe decurrente, superius breviter petiolatum — subsessile lanceolato-lineare argute denticulatum. *Inflorescentia* polycephala sat ampla et composita laxe paniculata ramis et pedicellis patentibus parum curvatis akladium 0,2—1,5 cm. longum vulgo valde superantibus. Pedicelli cano-tomentosi glandulis breviusculis — mediocribus nigris sat densis obtecti. *Involucra* olivaceo-nigrescentia 12—13 mm. longa basi rotundato-turbinata glandulis nigris mediocribus — longis densis pilisque longis — longissimis obscuris vel apice canescentibus raris — sparsis obtecta. Squamae latitudine mediocres, exteriores et intermediae sublineares obtusulae marginibus sparsim stellatae apice comatae, superiores exteriores triangulati-lineares in apicem obtusulum — acutum aequaliter attenuatae marginibus parce stellatae — subnudae apice levissime comatae, interiores acutae sordide virescenti-marginatae apice obscuro vulgo nudae. *Calathium* luteum parvum circ. 30 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus luteus.

De viktigaste kännetecknen äro smalt elliptiska till avlånga, trubbiga, fint och tätt tandade eller naggtandade blad, vilkas största bredd befinner sig vid mitten, hastigt avsmalnande bas med S-formigt krökta, helbräddade eller grunt tandade, nedlöpande kanter, rik korgställning med tämligen kort akladium och raka grenar, triangulärt jämbreda, småtrubbiga till spetsiga holkfjäll, bland vilkas glandler glesa, långa, mörka eller kort gråspetsade hår befinna sig, samt slutligen små kalatier och gula stift. — Skild från *H. macromallum* Dahlst. genom trubbigare, mot båda ändarna mer avrundade blad med finare och talrikare tänder, kortare akladium, nästan hårlösa korgskaft, spetsigare holkfjäll, som nästan alldeles sakna ludd på ryggarna.

Lima: Östra Ärnäs, ett bestånd i en björkbacke (K. Joh., G. Sam.)

H. morulum Dahlst. — (1906: G. Samuelsson).

H. serratifrons Almqu. subsp. 12 H. *morulum Dahlst. Bidr. II. — Dahlst. Hier. exs. I:60 & Herb. Hier. Scand. I:52 etc.

Grytnäs: Åsbo; Idre: Lillfjäten (G. Sam.).

H. multisigne Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1904: A. Björk).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 44.

Orsa: Åberga (1904 A. Björk); Lima: Bullberget (G. Sam.) och Limberget (K. Joh., G. Sam.).

H. mutabundum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson & G. Samuelsson).

Caulis statura mediocri vulgo strictus virescens 1-folius, infra medium sparsim pilosus parce stellatus, superne sparsim — dense stellatus pilis brevibus solitariis glandulisque parvis raris — sparsis obsitus. *Folia* firmula subtenuia laete viridia, subtus pallide virescentia, indumento mediocri instructa; rosularia exteriora ± late elliptica vel ovata subintegerrima basi rotundata — leviter cordata; intermedia elliptica — elliptico-oblonga rotundato-obtusa dentibus numerosis parvis vulgo obtusis intermarginibus leviter concavis aequaliter subserratim vel fere crenatim dentata, basi rotundata brevissime decurrente; interiora oblonga — oblongo-lanceolata obtusiuscula — breviter acuta dentibus paullo longioribus deltaeformibus — anguste unguiculatis instructa, basi ± cuneata et decurrente magis profunde dentata; *caulinum* ± lanceolatum acutum — acutissimum infra medium argute dentatum vel interdum dentibus longioribus rectis subpinnatifidum. *Inflorescentia* paniculata ± composita superiore parte ± contracta ramis et pedicellis superioribus breviusculis patentissimis — retroversis valde curvatis, inferioribus ± longe distantibus mediocriter curvatis, ramo solitario haud raro ex axillo folii caulini exeunte. *Acladium* 0,5—2 cm. longum et pedicelli cano-tomentosi glandulis obscuris mediocribus densis saepe etiam pilis subobscuris solitariis obsiti. *Involucra* canescenti-nigra sat parva — mediocria, 10—12 (—13) mm. longa et 4,5—5,5 mm. lata, tubo ovato-rhomboideo basi rotundata postea subtruncata, glandulis mediocribus obscuris pilisque longiusculis breviter cano-cuspidatis sparsis obtecta. *Squamae* exteriores angustae lineares obtusae — obtusulae, superiores latiusculae lineares vel leviter lanceolatifformes obtusae vel in apicem subacutum subito contractae, omnes in dorso sparsim —

densiuscule margines versus dense floccosae apice comatae. *Calathium* laete luteum 35—40 mm. latum. Ligulae apice glabrae vel brevissime subciliatae. Stylus obscurus.

Skild från den närstående *H. diminuens* Norrl. genom ljusare blad, som vanligen ha kraftigare tandning samt största bredden förlagd till mitten eller stundom ännu högre upp, vidare genom smalare holkar, vilka äro mer grå i följd av rikare luddb eklädnad samt beklädas av talrikare enkla hår och något längre glandler.

Transtrand: Hemfjället på ett hygge ovanför Bompasätern (K. Joh., G. Sam.).

H. nastophyllum K. Joh. — (1908: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västm. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:59.

Söderbärke: Näsby; Järna: Skamrisbergets fäbodan; Lima: Södra Fenningbergets fäbodan (G. Sam.). — I Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXII:53 finnas dessutom exemplar från Älvdalen under detta namn, men dessa tillhöra *H. osmundaceum*.

H. neritodon Joh. & Sam. — 1920: Johansson & Samuelsson (1909: G. Samuelsson).

Joh. & Sam. Västm. Hieraciumflora. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 46.

Grängärde: Grängesberg (G. Sam., 1916 K. Stéenhoff) och Saxberget; Silvberg: Grängshammar (G. Sam.).

H. nigrocyaneum Joh. & Sam. n. sp. — (1922: G. Samuelsson).

Caulis mediocris 1—2 (—3)-folius, ima basi purpureo-violascens, infra medium sparsim pilosus, superne sat dense stellatus glandulis nigris variae longitudinis densiusculis pilisque solitariis obtectus. *Folia* subobscurè viridia, subtus sat pallida, (saltim rosularia) indumento denso nec longo munita; rosularia exteriora ± elliptico-ovata obtusa sparsim dentata basi rotundata; interiora ovata — ovalia obtusa — subacuta dentibus parvis deltaeformibus ± angulatim dentata, basi rotundato-cuneata breviter decurrente; intimum saepe breviter acutum; caulinum (inferius) anguste ovatum breviter acutum rare denticulatum, prope basin saepe dentibus duobus parum patentibus paullo longioribus instructum, basi cuneata in petiolum late decurrente. *Inflorescentia* paniculata, saepe subumbellata, ramis et pedicellis curvatis crassiusculis. *Acladium* mediocre. *Pedicelli* nigrescentes floccosi — subtomentelli, glandulis nigris brevibus — longiusculis densis et pilis solitariis — raris obtecti. *Involucra* atro-viridia superiore parte leviter variegata, mediocria, 11—12 mm. longa basi rotundato-truncata, glandulis variae longitudinis

sat crebris pilisque longis apice brevi canescente densiusculis obtecta. Squamae latae, exteriores ovato-triangulares obtusiusculae, marginibus stria angusta floccorum ornatae, apice comosae, superiores triangulares v. triangulari-lanceolatiformes subacutae (—acutae), in dorso subefloccosae, apicem versus conspicue floccoso-marginatae, apice et infra longe comosae, interiores (v. pleraeque) late et laete virescenti-marginatae. *Calathium* luteo-subaureum 35—40 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

Utmärkt genom de till större delen äggrunda, trubbiga — kortspetsade, ovan till tätt men kort håriga bladen, upp till glandulös stjälk, vanligen kort inflorescens, svartaktiga, upp till ludd- och grönbrokiga holkar med ganska tvär bas, breda, triangulära men föga spetsiga eller trubbad fjäll med tät beklädnad av långa, n. helmörka hår och oliklånga glandler. — Skild från *H. inophyllum* bl. a. genom bredare, mer håriga, grunt tandade blad, bredare holkfjäll med grövre och tätare hår och glandler.

Idre: Vithogna i örtrik björkskog vid "Lägerbäcken" (1922 G. Sam.).

H. nigrofusum Joh. & Sam. n. sp. — (1918: G. Samuelsson).

Caulis saepius sat altus 1—2-folius ima basi obscure purpureo-violascens, infra medium sparsim longi-pilosus parce stellatus superne dense stellatus glandulis nigris raris — sparsis pilisque solitariis obsitus. *Folia* magna obscure lutescenti-viridia, subtus paullo pallidiora raro leviter violascentia, indumento mediocri — sat denso munita; rosularia exteriora ± ovata subintegerrima basi rotundata (vel leviter cordata); intermedia anguste ovato-elliptica — oblonga vel ovali-oblonga obtusa et interiora oblongo-lanceolata vel ovali-lanceolata subacuta circa medium dentibus sat longe distantibus valde patentibus latis obtusis — subtriangularibus, prope basin dentibus longis sat angustis fere rectis instructa, dentibus nonnullis latiusculis — linearibus vulgo in petiolum ± longe descendentibus, basi angustata in petiolum late decurrente; *caulinum* vulgo longum lanceolatum in apicem integerrimum ± acutum protractum, infra medium inaequaliter ± profunde inciso-dentatum basi sensim in petiolum alatum saepe dentiferum angustata, superius si adest lanceolato-lineare integerrimum vel prope basin pauci-dentatum. *Inflorescentia* laxa oligocephala simplex vel parum composita ramis ± longe distantibus ± patentibus parum curvatis acladium 0,5—2 cm. longum valde superantibus. Pedicelli crassiusculi dense cano-tomentosi glandulis longiusculis subnigris densis obtekti. *Involucra* fulgineo-nigra basi floccis levissime canescente 11,5—13,5 mm. longa et 4,5—5,5 mm. lata,

tubo anguste ovali-ovato basi rotundato-turbinata postea fere ovoidea, glandulis longis — longissimis nigris crebre oblecta. Squamae sat paucae latae, exteriores sublineares obtusae vel breviter acuminatae leviter comatae floccis in dorso raris in marginibus sparsis obsitae, superiores a basi lata aliquantulum attenuatae obtusae vel apice in acumen triangulare subito contractae, intimae paucae acutae floccis fere destitutae apice obscuro subnudae. *Calathium* luteum sat rariflorum circ. 35 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

I levande tillstånd gör sig denna art lätt bemärkt genom sina sot-svarta, vid basen obetydligt gråaktiga holkar med fåtaliga, breda fjäll, vilka långsamt avsmalna till närheten av spetsen, där de plötsligt äro hopdragna till en triangulär udd; några yttre fjäll äro dock mycket trubbiga och några inre oftast långspetsade. Vidare utmärker den sig genom fåkorgig och gles inflorescens med långt åtskilda, tjocka grenar, som skjuta långt över det något korta akladiet. Bladen äro stora och långsträckta med ungefär samma form och tandning som hos *H. Haegerstroemii* Dahlst., dock med mer oliklånga tänder.

Lima: Limberget, i granskog (K. Joh., G. Sam.); Transtrand: Mornäs, på en björkbacke (G. Sam.) och Hemfjället vid Brännsättern (K. Joh.).

H. Nordlanderi K. Joh. — 1909: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Nya Hier. fr. Medelp. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XX:84 och (*H. leucotaenium*) XVII:68.

Orsa: Åberga (K. Joh.); Malung: Stora Lyberget i granskog (G. Sam.); Lima: Klittarna, Bygärdet, Norra (K. Joh.) och Södra Fenningbergets fåbodrar (G. Sam.) och Limberget; Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Kastarberget (K. Joh., G. Sam.), mellan Västra Långstrand och Millarsätra, Hemfjället nedom Vålåsen, ovanför Bompasättern (G. Sam.) och vid Brännsättern samt Norra Brända (K. Joh.); Idre: Härjehogna nära Röskåsen (G. Sam.).

H. obtextum Dahlst. — 1918: Dahlstedt (1906: G. Samuelsson).

K. Joh. Anteckn. fr. Hier.-exk. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. III:56 etc.

Orsa: Loberget; Älvdalen: Rensjöberget (1911), öster om Mossesjön (1912 O. Vesterlund), Nybolet, mellan Karlsarvet och Sälen, Navarnäs och Långsjöblecket; Malung: Mo-Myckelberg, Stora Lyberget och Råberget; Lima: Bolberg, Röstberget, Klittarna ovan Heden (G. Sam.), Bullberget (K. Joh., G. Sam.), Ärberget, Limberget och Norra Fenningbergets fåbodrar; Transtrand: Hemfjället ovan Brännsättern (K. Joh.), Hormundsberget i granskog och på Klittfallet samt Kastarberget (K. Joh., G. Sam.); Särna: 4 km. norr om Särnstugan, GasjövalLEN, Mitteltemplet och Slättberget nära Särnaby; Idre: Idreberget, Himmeråsen och Lillfjäten (G. Sam.).

H. obtextum Dahlst. var. *baliolepium* Dahlst. — (1922: G. Samuelsson).

Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 329 (pro subsp.). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XI:26, XVII:39.

Idre: Härjehogna, i blandskog intill Röskåsen (G. Sam.).

H. obtusoserratum Om. — (1908: G. Samuelsson).

Omang, Hier. unders. i Norge I. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 48.

Sundborn: Rostberg; Ludvika: Dagkarlsbo (G. Sam.) och Valhalla (K. Joh.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915 K. Stéenhoff), Sköttorp (1919 K. Stéenhoff) och Saxberget; Säfsnäs: Säfsbyn och Norra Kvarnberget; Mora: Leksberg; Järna: Skamrisbergets fåbodår; Malung: Hålia och Anonberget i granskog (G. Sam.).

H. ochrochlorum Joh. & Sam. n. sp. — (1918: G. Samuelsson).

Caulis subhumilis — mediocris 1-folius laete virescens ima basi purpureo-violascens, inferne sparsim — densiuscule molliter longi-pilosus parce stellatus, circa medium sparsim stellatus parce piliferus et glanduliferus, superne dense stellatus glandulis parvis nigris sparsis (— densiusculis) obsitus. *Folia* laete lutescenti-viridia, subtus pallide virescentia, extima interdum leviter violascentia, indumento mediocri — sat raro instructa; rosularia orbicularia — ± ovata integerrima basi rotundata rarius leviter cordata; intermedia ovato-elliptica — ovato-oblonga obtusa basi ± oblique truncata — rotundata; interiora anguste ovata vel ovato-oblonga — oblongo-lanceolata obtusiuscula — subacuta basi oblique subtruncata vel cito angustata et breviter decurrente; intermedia et interiora dentibus longe distantibus obtusis arcuatis — breviter mammatotriangularibus intermarginibusque fere rectis instructa vel denticulis parvis angulatim denticulata, dentibus basalibus paullo majoribus asymmetricis dispositis patentissimis interdum in supremam partem petioli descendentes; *caulinum* ovate vel oblonge lanceolatum — lanceolato-lineare ± acutum sat obtuse et rare dentatum basi oblique subtruncata — cuneata. *Inflorescentia* paniculata vulgo composita superiore parte ramis approximatis ± subumbellata, de cetero ramis valde patentibus et curvatis acladium saepissime 1—2 cm. longum aequantibus munita. Pedicelli cano-tomentosi glandulis brevibus — mediocribus nigris densis vel densiusculis obtecti. *Involucra* sordide olivaceo-virescentia infra medium floccis canescentia vel cano-variegata, 12—13 mm. longa, tubo ± ovato basi rotundato-turbinata — rotundata, glandulis mediocribus subgracilibus nigris sat densis obtecta. Squamae latitudine mediocres vel subangustae lineares, exteriores et intermediae rotundato-

obtusae apice dense comosae, in marginibus dense, in dorso parce — sparsim stellatae, superiores sordide olivaceo-virescentes infra medium margines versus sparsim stellatae, superiore parte obscure olivaceae — piceatae effloccosae obtusae — obtusiusculae apice obscuro fere nudae vel brevissime comatae. *Calathium* subobscure luteum 35—40 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae vel interiores brevissime subciliatae. Stylus fulvescens leviter fusco-hispidulus.

Mycket karakteristisk genom sina gulgröna, glest, trubbigt och vinkligt tandade blad med strutlik, merendels sned bas, jämnhög, till övre delen ofta nästan flocklik inflorescens med starkt krökta grenar och ofta flerböjd rhachis, vidare genom nedtill grågröna, upptill olivgröna holkar med tämligen smala, trubbiga fjäll. Långfjällen äro ovan mitten nästan eller alldeles luddfria och mot spetsen olivbruna eller tjärfärgade.

Lima: Limberget, rikligt på och nedanför "Getskäret" (G. Sam.).

H. ocriophyllum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson).

Caulis statura mediocris saepe sat crassus vulgo strictus 1-folius, inferne sparsim — densiuscule longipilosus rare — sparsim stellatus, ad medium rare pilosus et parce glanduliferus et sparsim stellatus, superne ± dense stellatus pilis solitariis glandulisque sparsis — densiusculis obsitus. *Folia* tenuia laete viridia, subtus sat pallida, indumento mediocri instructa; rosularia saepius sat breviter petiolata, exteriora late ovata obtusa ± obtuse serrato-dentata basi rotundata — cuneato-truncata; intermedia ± ovata subacuta dentibus ± mammate deltaeformibus vel fere triangularibus patentibus — patentissimis aequaliter dentata basi breviter cuneata — subtruncata; interiora anguste ovata — ovato-lanceolata acuta dentibus angustioribus saepe etiam rarioribus magisque inaequalibus instructa basi cito angustata; *caulinum* breviter petiolatum ovato-lanceolatum — lineare in apicem longum integerrimum acutissimum paulatim angustatum infra medium dentibus paucis ± longe distantibus linearibus — subulatis instructum vel integerrimum, basi cuneatim vel paulatim angustata. *Inflorescentia* irregulariter paniculata ramis ex parte acladium 1—3 cm. longum superantibus saepe geminatim approximatis. Pedicelli longiusculi virescentes dense stellati glandulis longiusculis densis obtecti. *Involucra* atro-viridia vel fere nigra inferiore parte leviter canescentia, 10,5—11,5 mm. longa et 4,5—5,5 mm. lata, tubo ovato basi rotundata, glandulis nigris longiusculis — longis densis obtecta. Squamae latitudine mediocres lanceolatiformes, exteriores et intermediae obtusiusculae margines versus rare — sparsim stellatae in

dorso fere — omnino effloccosae, superiores exteriores marginibus parcissime stellatae — nudae obtusiusculae — acutae, intimae subacutae rarius acutae. *Calathium* luteum circ. 35 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Kännetecknande för denna art äro de m. l. m. äggrunda, till större delen kortspetsiga och med kort vigglik bas försedda rosettbladen med medelgrova, starkt utstående, deltaformiga tänder; fåtandat, i en lång och helbräddad, mycket vass spets utdraget stjälkblad, oregelbunden inflorescens, vari ett par av de översta grenarna utgå nästan från samma punkt eller där en axel av tredje ordningen utgår från basen av en axel av andra ordningen; dessutom svartaktiga, långt glandulösa holkar med lansettformade, trubbad eller lansettlikt tillspetsade fjäll, som nästan sakna ljusare kanter.

Transtrand: Hemfjället på ett hygge ovanför Bompasättern (K. Joh., G. Sam.).

H. offulgens Joh. & Sam. n. sp. — (1912: G. Samuelsson).

Caulis saepissime 40—50 cm. altus $\pm$ gracilescens 0—1-folius ima basi $\pm$ atro-purpureus, inferne dense longi-pilosus, supra medium sparsim pilosus et stellatus, superne densius stellatus glandulis brevibus sparsis — densiusculis pilisque breviusculis $\pm$ raris obsitus. *Folia* tenuia intense viridia, subtus conspicue pallidiora, supra subglabra — glaberima, subtus densiuscule et sat longe pilosa, marginibus longiuscule ciliata, in nervo dorsali et in petiolo mediocriter villosa; rosularia longe et anguste petiolata, exteriora $\pm$ late elliptica integerrima, intermedia elliptica — ovali-oblonga subacuta basi cito contracta in petiolum brevissime decurrente, denticulis v. dentibus latis brevissimis (rarius mediocribus $\pm$ unguiculatis) dentata; interiora oblonge — $\pm$ anguste lanceolata acuta denticulis parum patentibus (v. dentibus parvis leviter curvatis) denticulata — dentata, basi $\pm$ anguste cuneata in petiolum breviter decurrente; caulinum angustum lanceolatum — lineare $\pm$ acutum infra medium dentibus paucis parum patentibus interdum leviter curvatis instructum v. integerrimum. *Inflorescentia* saepissime parva $\pm$ furcato-paniculata ramis et pedicellis patentibus leviter curvatis. Pedicelli et acladium 2—3 cm. longum $\pm$ virescentes parum floccosi glandulis gracilibus brevibus — brevissimis densis pilisque breviusculis solitariis obtecti. *Involucra* usque ab ima basi clare viridia subangusta, circ. 11,5 mm. longa et 5 mm. lata, tubo anguste ovato postea conico basi breviter turbinata, glandulis parvis gracilibus luteo-virescentibus densis

pilisque longis tenuibus dimidia v. maxima parte vitreis obtecta, fere omnino effloccosa. Squamae subangustae triangulari-lineares acutae, exteriores saturate virides in marginibus et apice floccis v. pilulis parcissime adpersae, superiores colore parum dilutiores effloccosae apice nudaе. *Calathium* laete luteum 35—38 mm. latum radians. Stylus fusco-hispidulus.

Stjälk knappt medelhög, stjälkblad föga utbildat, rosettblad smala, glest och grunt tandade. Korgställning nästan gaffelgrenig, i det rhachis kröker sig i motsatt riktning mot sidoaxlarna. Korgskaft föga luddiga, holkar klart gröna både upptill och vid basen. Endast på några av kortfjällen finnas i kanterna och spetsen glesa små hår, som för blotta ögat knappt äro märkbara.

Lima: Torgås och Norra Fenningbergets fåbodar; Transtrand: Källan (K. Joh.), Kastarberget och Hormundsberget på Klittfallet (K. Joh., G. Sam.).

H. oligochnoum Joh. & Sam. n. sp. — (1922: G. Samuelsson).

Foliis latioribus rarius et longius dentatis, folio caulino acutiore, acladio plerumque c:a 1 cm. longo et pedicellis obscure virescentibus brevius glandulosis, involucris majoribus circ. 14 mm. longis, squamis paullo latioribus ab *H. glandulosissimo* Dahlst. distinctum.

Bladen äro matta, ej glänsande, ofta m. l. m. violettanlupna, de yttersta vid basen avrundade, inflorescens vanl. fåkorgig. Erinrar om *H. abiegni* Joh. & Sam., men saknar enkelhår på holkarna, och bladen äro mer grovt tandade.

Idre: Idreberget i örtrik granskog ovan Idrevägen (1922 G. Sam.).

H. opaciceps Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1911: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 49.

Grytnäs: Åsbo, täml. talrikt i en löväng (G. Sam.).

H. orbicans Almqu. — 1889: Stenström (1882: K. P. Hägerström).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II. — Dahlst. Hier. exs. III:38 & Herb. Hier. Scand. I:69 etc.

Hedemora: Könighyttan (1912 V. Samuelsson); Husby: Älgsjöberget; Stora Skedvi: Nyberget vid Flyttjorna; Säter: Tingsvallen; Aspeboda: Vassbo; Enviken: Klockarnäs; Söderbärke: Västerby (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.) och Schisshyttan (1918 G. R. Cedergren); Ludvika: mellan Ludvika och Valhalla (K. Joh., G. Sam.), Ekorrhotten (K. Joh.), Dagkarlsbo, mellan Ludvika och Landforsen samt Sörvik; Grängärde: Saxberget, Storbergstjärn (G. Sam.) och Grängesberg (1916 K. Stéenhoff); Säfsnäs: Norra Kvarnberget; Silvberg: Östra Silvberg (G. Sam.).

och Ulvshyttan (1888 F. Lönnkvist, G. Sam.); Bjursås: Stortäkt och Rexbo; Leksand: Åsleda (G. Sam.) och Tällberg (1915 C. Skottsberg); Rättvik: Lerdal (K. Joh., G. Sam.), Utby, Sjurberg, Blecket, Born (K. Joh.), Vikarbyn, Gärdsjö och Östbjörka; Boda: Gulleråsen (G. Sam.), Västanå, Lenåsen (K. Joh., G. Sam.) och Osmundsberget; Ore: Arvet (K. Joh., G. Sam.); Orsa: Stackmora (K. Joh.) och Gevle; Sollerö: Åsen, Borrberg, Gesunda-berget och Sollerön vid Bråmåbo; Mora: Leksberg, Åmberg och Vattnäs (G. Sam.); Vänjan: Johannisholm (1882 K. P. Hägerström); Älvdalen: Garberg, öster om Mossesjön (1912 O. Vesterlund), Dysberg, Väsaberget, Blybergs-Vilan, Blyberg, Skordklitt, Gåsvarv, Lokbodarna, Nybolet, Björnberg, Skärklitt, nära Dåråberg, mellan Karlsarvet och Sälen, Åsen, Liden, Klitten, nära Hykjeberget, Ribbåsen i granskog och vid fåbodarna, Jöllen, Navarnäs och Bunkris; Nås: Lindesnäs; Malung: Mo-Myckelberg, Råberget (G. Sam.) och Hålia i granskog och vid fåbodarna (1908 J. W. Håkanson, G. Sam.); Lima: Västra Ärnäs, Skälmo (G. Sam.), Limberget och Hisåsen; Transtrand: Hormundsberget, Kyrkbyn (K. Joh.), Kastarberget (K. Joh., G. Sam.), Mornäs, Fiskarheden, Källan, Åsen, Västra Långstrand, Hemfjället nedanför Vålåsen och vid Bompasatern (G. Sam.).

H. osmundaceum K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:6.

Rättvik: Råbergsängarna (G. Sam.); Boda: Västanå, Lenåsen, sydöst om Silverberget (K. Joh.) och Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.); Ore: Ärteråsens fåbodrar; Mora: Kansbol; Älvdalen: Nybolet, Dåråberg och Ribbåsen; Malung: Mo-Myckelberg; Lima: Bullberget (G. Sam.), Hisåsen och Limberget; Transtrand: Kastarberget och Norra Brända (K. Joh.).

H. oxylepium Dahlst. — 1900: Johansson (1881: C. Indebetou).

Dahlst. Bidr. II p. 47. — Dahlst. Hier. exs. III:29 & Herb. Hier. Scand. IV:16 etc.

Stora Skedvi: Nyberget (G. Sam.); Ludvika: mot Valhalla (K. Joh.); Grangärde: Bredberget och Hästberg; Bjursås: Stortäkt, Holen, Rexbo och Sörskog; Leksand: Tibble, Åsleda, Sätra och Norra Bergsäng (G. Sam.); Rättvik: allm., Sjurberg (K. Joh.), Vikarbyn, Gamla Tövåsen, Nittsjö, Sätra, Backa, Gärdsjö och Råbergsängarna (G. Sam.); Boda: Styggforsen (1881 C. Indebetou), Ovanmyra, Silverberget (K. Joh.), Västanå, Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.) och Gulleråsen; Ore: Ärteråsen i granskog och vid fåbodarna (G. Sam.) och Arvet (K. Joh., G. Sam.); Orsa: Viborg, Stenberg, Mickelvål, Kallmora, Skattungbyn, Fryksås (K. Joh.), Kyrkbyn (1909 A. Björk) och Åberga (1904 A. Björk, K. Joh.); Sollerö: Åsen (G. Sam.) samt Sollerön (K. Joh.) vid Häradsarvet, Bengtsarvet och Rothagen; Mora: Risa (G. Sam.); Våmhus: Indonäs (1912 O. Vesterlund); Älvdalen: Skärklitt (1904 J. E. Palmér, G. Sam.), Väsaberget, Blyberg, Skordklitt, Lokbodarna, Nybolet, Gåsvarv, Dåråberg, Klitten, Hykjeberget, Ribbåsen i granskog och vid fåbodarna, Navarnäs, Långsjöblecket (G. Sam.), Björnberget (G. Sam., 1912 O. Vesterlund), Mossebäcken och öster om Mossesjön (1912 O. Vesterlund); Floda: Kläberget; Nås: Gräsbergsbodarna; Lima:

Bullberget, Skälmo, Södra Fenningbergets fåbodar (G. Sam.) och Limberget; Transtrand: Hormundsberget på Klittfallet, Kastarberget, Västra Långstrand (K. Joh., G. Sam.), Källan (K. Joh.), Mornäs, Åsen, Hemfjället mot kyrkan och vid Bompasättern (G. Sam.).

H. pachycalamum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: G. Samuelsson).

Caulis mediocris — subhumilis saepissime sat crassus strictus 0—1-folius, inferne rare — sparsim stellatus pilis longiusculis mollibus sparsis vel sat raris pilosus, circa medium densius stellatus rare — sparsim glanduliferus, apice floccis ± subtomentellus glandulis parvis sparsis — densiusculis obsitus. *Folia* sublaete viridia leviter lutescentia, subtus sat pallida interdum dilute violascentia, indumento breviusculo mediocri instructa; rosularia ± breviter petiolata, exteriora late ovata obtuse pauci-dentata basi subtruncata — truncato-hastata; intermedia ovata — ovato-elliptica obtusa — subacuta dentibus sat magnis mammato-deltaeformibus grosse dentata, basi truncata — rotundata; interiora ± ovate oblonga subacuta vel breviter acuta dentibus ± longis rectis — subfalcatis instructa, ad basin ± cuneatam ± profunde inciso-dentata, dente uno alterove haud raro in petiolum descendente; *caulinum* breviter petiolatum subtus ± stellatum vulgo parvum lanceolato-lineare argute dentatum vel, si prope basin affixum, obovatum — lanceolatum acutum dentibus approximatis longis parum patentibus rectis ± profunde incisum. *Inflorescentia* contracta ramis et pedicellis breviusculis sat crassis patentibus leviter curvatis acladium 0,2—2 cm. longum vulgo aequantibus. Pedicelli canotomentosi subalbidi glandulis parvis obscuris aliquantum virescentibus densiusculis obtecti. *Involucra* crassiuscula obscure cano-virescentia 11—12,5 mm. longa et circ. 5,5 mm. lata, tubo conico-ovato basi rotundata postea truncata, glandulis breviusculis subgracilibus atro-virescentibus densis obtecta, infra medium floccis densis sat aequaliter distributis canescentia, supra medium sparsim floccosa, apice efloccosa. Squamae exteriores angustulae sublineares apice comosae, superiores sat latae conspicue triangulares acutae in apicem ± longum latiusculum obscuriorem vulgo brunneum efloccosum leviter comatum vel nudum sensim angustatae, interiores circa medium late et dilute virescenti-marginatae. *Calathium* subaureum vulgo 35—37 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Utmärkt genom rak och tjock, oftast bladlös stjälk, jämnhög, korta och grova, vitaktiga korgskaft och grenar. Rosettblad kort skaftade, de flesta kortspetsade, grovtandade, de yttre vid basen m. l. m. spjutlika. Holkfjäll utpräglat triangulära, slutande med en lång, brunaktig, föga vass spets. Stjärnluddet på holkens nedre del tätt och jämnt ut-

brett, uppåt avtagande, långfjällen på sin övre tredjedel luddfria. Spetstofs svagt utbildad, de mest brunanlöpta fjällen i spetsen nakna. De mellersta och inre långfjällen vid mitten utrustade med breda, ljusgröna kanter. Blommor mörka.

Transtrand: Hemfjället på ett hygge ovanför Bompasättern (K. Joh., G. Sam.).

H. pachycranum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson).

Caulis sat elatus et crassus — mediocris 1(—2)-folius, inferne sparsim longi-pilosus et stellatus, superne dense stellatus — $\pm$ tomentosus glandulis nigris sparsis vel raris pilisque solitariis obsitus. *Folia* intense viridia, subtus caesio-virescentia, supra rare pilosa — subglabra, subtus densiuscule et longius pilosa, marginibus dense ciliata, in nervo dorsali et in petiolo longe et dense villosa; rosularia breviter petiolata, exteriora rotundato-ovata leviter sinuato-dentata basi rotundata vel dentibus basalibus majoribus remotis late cordata; intermedia late ovata vel late ovalia obtusa — subacuta dentibus mediocribus mammatis — mammato-deltaeformibus $\pm$ crebre dentata, ad basin rotundatam dentibus duobus paullo longioribus obtusis — acutis leviter curvatis vulgo instructa; interiora late ovalia — $\pm$ ovata vulgo subacuta dentibus magis deltaeformibus munita, basi rotundata — cito angustata; *caulinum* breviter petiolatum anguste ovatum vel ovale — ovato-lanceolatum acutum dentibus numerosis acutis subserratim et $\pm$ grosse dentatum, ad basin angustatam et decurrentem magis profunde dentatum — incisum. *Inflorescentia* paniculata $\pm$ polycephala et composita ramis et pedicellis valde patentibus et curvatis acladium saepissime 1—2 cm. longum vulgo aequantibus. Pedicelli dense cano-tomentosi glandulis longiusculis — longis nigris densis — crebris obtecta. *Involucra* subatra floccis variegata valde crassa 12—13 mm. longa et 6—7,5 mm. lata, tubo rotundate ovato basi subtruncata, glandulis longis — longissimis nigerrimis pilisque longis obscuris vel apice brevi canescentibus solitariis — raris obtecta. Squamae subangustae lineares acutae vel breviter acuminatae in dorso fere efloccosae apice dense comosae, exteriores et intermediae stria angusta alba floccorum instructae, superiores omnes apice obscurae saepeque brunnescentes praesertim supra medium magis late floccoso-limbatae. *Calathium* luteum plenum 35—40 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Utmärkande kännetecken äro: jämförelsevis kort skaftade, breda, tätt tandade blad, av vilka de flesta äro hastigt hopdragna till en kort, ej vass spets; mångkorgig inflorescens med rätt starkt krökta grenar;

mycket tjocka, svartaktiga, med mycket täta och långa glandler samt (åtminstone på primärholken) enstaka långa, merendels mörka hår beklädda holkar; smala, jämbreda fjäll, kantade av skarpt markerade luddränder, vilka äro smala nedom holkens mitt men bli allt bredare mot spetsen, samt tätblommiga kalatier.

Transtrand: Hemfjället på ett hygge ovanför Bompasätern (K. Joh., G. Sam.).

H. paramaurum K. Joh. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västm. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:56.

Ludvika: mot Valhalla (K. Joh.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1916 K. Stéenhoff) och Bredberget; Silvberg: Ulvshyttan; Siljansnäs: Fårberg (G. Sam.); Boda: Lenåsen, Silverberget (K. Joh.) och Gulleråsen; Ore: Årteråsens fäbodrar; Järna: Skamrisbergets fäbodrar; Äppelbo: Risberg; Malung: Mo-Myckelberg och Råberget (G. Sam.).

H. parmiferum Joh. & Sam. n. sp. — (1918: G. Samuelsson).

Caulis altitudine mediocris saepe subgracilis 1-folius, inferne sparsim — densiuscule longi-pilosus leviter stellatus, circa medium parce glanduliferus et piliferus sparsim stellatus, superne glandulis sparsis (— densiuculis) saepe etiam pilis solitariis obsitus ± dense stellatus — leviter subtomentellus. *Folia* latissima obscure lutescenti-viridia, subtus sat pallide virescentia, exteriora saepe leviter violascentia, indumento mediocri — sat denso instructa; rosularia exteriora orbicularia — rotundato-ovata ± denticulata vel obtuse angulato-dentata basi rotundata — late cordata; intermedia et interiora late vel rotundate ovata (vel rotundato-elliptica) obtusa vel intimum interdum subacutum, dentibus longe distantibus late et obtuse triangularibus angulatim dentata, basi cordata — sagittata dentibus basalibus infimis reversis vulgo approximatis; *caulinum* petiolatum late triangulari-ovatum — rotundato-ovatum breviter acuminatum ± angulatim pauci-dentatum basi ± truncata — cordata, vel si supra medium caulis affixum angustius basi rotundata — angustata haud raro dentibus liberis in petiolo instructum. *Inflorescentia* ± irregulariter paniculata ramis longiusculis patentibus leviter curvatis acladium 1—2 (—3,5) cm. longum vulgo longe superantibus. Pedicelli crassiusculi dense cano-tomentosi glandulis nigris longiusculis densis obtecti. *Involucra* sat magna obscure viridia leviter canescentia 5,5—6,5 mm. lata et 12,5—13,5 mm. longa, tubo ovato-cylindrico basi rotundata vel conico-rotundata postea ovato-rhomboidea, glandulis longis nigris densis obtecta. Squamae sat latae

valde obtusae in marginibus dense floccosae, in dorso effloccosae vel exteriores sparsim stellatae, apice comatae, superiores lanceolatifformes, interiores $\pm$ late virescenti-marginatae. *Calathium* subobscure luteum 40—45 (—50) mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Igenkännlig på de stora, mycket breda bladen med medelgrov, vinklig tandning och brett hjärtlik till rundad bas, grova, svagt krökta inflorescensgrenar, av vilka en eller flera nå högt över det korta eller medellånga akladiet, stora, grågröna och något brokiga holkar med tämligen breda och mycket trubbiga fjäll.—Habituellt lik *H. eurygonium* K. Joh., men lätt skild genom trubbigare bladtänder, hårfria holkar, trubbigare holkfjäll m. m.

Lima: Limberget på flera ställen i granskog (K. Joh., G. Sam.).

H. patale Norrl.—1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Norrl. in Herb. Mus. Fenn. ed. II p. 151. — H. *munduliforme Dahlst. Bidr. II. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. I:53 etc.

Stora Skedvi: Arkhyttan; Säter: Vålångarna och Tingsvallen; Ludvika: Dagkarlsbo och Högberget (G. Sam.); Grangärde: Sköttorp (1919 K. Stéenhoff); Bjursås: Stängseln (1915 V. Samuelsson); Rättvik: Lerdal (K. Joh.), Born (1911 C. A. Nordlander) och Gärdssjö; Boda: Styggforsen; Ore: Ärteråsens fäbodrar (G. Sam.); Orsa: vid vägen mot Stackmora; Sollerö: Sollerön (K. Joh.) vid Rothagen samt Åsen; Älvdalen: Gåsvarv och Björnberg; Lima: Klittarna ovan Heden, Skålmo (G. Sam.) och Limberget (K. Joh.); Idre: Lillfjäten, Storsättern, vid Grövelån nedanför Huskläppen och vid Olån (G. Sam.).

H. pellucidum Læst.—1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Læstadius in Sv. Vet.-Ak. Handl. 1824 p. 172. — Dahlst. Bidr. II. — H. *melanolepis Almqu. in Norrl. Bidr. t. Hier.-fl. & in Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Hier. exs. I:58 etc. & Herb. Hier. Scand. I:31, 32.

Grytnäs: Åsbo; Garpenberg: Realsbo; Hedemora: Norrhyttan och Könighyttan; Stora Skedvi: Nyberget vid Flyttjorna; Säter: Karlsgårdarna, Bisberg, Ovangårdarna, Nordalen, Mårtensgård, Tingsvallen och Ångarna; Gustavs: Solvarbo och Österby; Kopparberg: Rogsbyn; Ludvika: Dagkarlsbo, Högberget, Persbo (G. Sam.) och norr om Ludvika (K. Joh.); Grangärde: Saxberget, Uvberget, Bredberget och Kullen; Säfsnäs: Norra Kvarnberget; Bjursås: Stortäkt, Holen, Gopa, Rexbo och Andersbo; Siljansnäs: Tasbäck; Leksand: Åkerö, Åsleda och Norra Bergsäng; Rättvik: Lerdal, Vikarbyn, Gärdssjö (G. Sam.), Sjurberg, Östbjörka (K. Joh.) och Tyskbergsklövet vid Dådran (1900 G. Helsing, G. Sam.); Boda: Silverberget (K. Joh.), Lenåsen och Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.); Ore: Fjäckra, Arvet och Ärteråsen i granskog; Orsa: Täktsberg, Untorp (G. Sam.), Viborg, Stenberg, Mässbacken (K. Joh.) och Skattungbyn

(K. Joh., G. Sam.); Sollerö: Borrberg (G. Sam.) samt Sollerön (K. Joh.) vid Gruddbo och Rothagen; Mora: Leksberg och Åmberg (G. Sam.); Hamra: kronoparken (enl. Andersson och Hesselman); Vänjan: Myckelåsen, Landbobyns (1914) och Västbygge (1919) besparingsskogar (O. Vesterlund); Älvdalen: Evetsberg, Dysberg, Väsaberget, Däråberg, Blybergs-Vilan, Blyberg, Lokbodarna, Skinnarbodarna, Nybolet, Björnberg, Skärklitt, Gåsvarv, Kåtåla, Klitten, Hykjeberget, Ribbåsen i granskog, mellan Navarnäs och Aspdalen, Navarnäs, Åsen och Bunkris; Nås: Skansbacken; Malung: Mo-Myckelberg och Råberget; Lima: Bygårdet, Skålmo, Risheden, Norrånge, Backholn (G. Sam.), Årberget, Limberget (K. Joh.) och Bullberget; Transtrand: Mornäs, Kastarberget, Källan (K. Joh., G. Sam.), Kyrkbyn (1921 B. Hederén), Hormundsberget på Klittfallet, Vörderås, Norra Brända, Västra Långstrand (K. Joh.), Gullbrända, Södra Brända, Millarsätra, Hemfjället nedanför Vålåsen och ovanför Bompasättern, Åsen, Östra Sälen, ResjövalLEN och Fulunäs; Särna: Mitteltemplet nära Särnabyen samt mellan Heden och Älvros; Idre: Nedre Byggningsvallen, Idrebyn, Idreberget, Himmeråsen, Lillfjäten, Töfsinghån och Storsättern (G. Sam.).

H. penduliforme Dahlst. — (1918: K. Johansson).

Dahlst. Bidr. III (pro subsp.). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. IV:18.

Ludvika: mellan Ludvika och Ekorrhödden (K. Joh.).

H. pendulum Dahlst. — 1905: Johansson (1901: K. Johansson).

Omang, Hier. unders. i Norge III. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. I:48 & Herb. Hier. Scand. XII:39.

Hedemora: Tjärnan (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.); Grangärde: Storbergstjärn i granskog; Älvdalen: Björnberget i granskog nära Nybolet, Klitten och Navarnäs; Särna: Särnabyen; Idre: Gässjöåsen, Idrebyn och Idreberget (G. Sam.).

H. percrenatum Om. — (1905: G. Samuelsson).

Omang, Hier. unders. i Norge III.

Älvdalen: Däråberg, Okbodarna och Navarnäs; Malung: Anonberget i granskog (G. Sam.).

H. perlaxum K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:15.

Säter: Karlsgårdarna; Gustavs: Solvarbo (G. Sam.); Boda: prästgården och Silverberget; Orsa: Viborg (K. Joh.), Åberga (A. Björk) och Skattungbyn (K. Joh., G. Sam.); Mora: Vika samt mellan Vika och Åmberg; Älvdalen: Kåtåla, Björnberget och Nybolet (G. Sam.).

H. perlaxum K. Joh. var. *obtusidens* Dahlst. — 1920: Johansson & Samuelsson (1905: G. Samuelsson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. I:61, III:55. — Joh. & Sam. Hieraciumfl. i Väst. (pro spec.). — *H. murorum* L. subsp. *obtusidens* Dahlst. ex Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 326.

Den av JOHANSSON (anf. st.) beskrivna *H. perlaxum* från Boda var, särskilt vad bladformen beträffar, så olik den i Dahlst. exs. utdelade *H. obtusidens* från Söderhamnstrakten, att samhörigheten ej beaktades. Senare av SAMUELSSON insamlat rikligt material synes visa, att de båda formerna ej alltid kunna särhållas.

Säter: Ängarna; Grangärde: Hästberg (G. Sam.) och Grängesberg (1916 och 1919 K. Stéenhoff); Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Löväsen och Säfsbyn; Sollerö: Borrberg (G. Sam.).

H. persimile Dahlst. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. etc. II:43, 44 & Herb. Hier. Scand. III:63 etc.

Garpenberg: Realsbo; Säter: Ängarna (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken; Ludvika: nära Ludvika bruk (K. Joh.), Enkullhöjden (1919 K. Stéenhoff), Gonäs och Dagkarlsbo; Grangärde: Saxberget, Bredberget, Hästberg, Kullen (G. Sam.) och Grängesberg (G. Sam., 1916 K. Stéenhoff); Silvberg: Ulvshyttan; Siljansnäs: Fårberg; Leksand: Ljusbodarna (G. Sam.); Boda: Lenåsen, Silverberget (K. Joh.) och Osmundsberget (K. Joh., 1912 O. Vesterlund). — Den gulstiftiga formen (*f. limitaneum* K. Joh., anf. st.) är vanligast i Siljanstrakten.

H. phaeocomoides Zahn. — (1912: G. Samuelsson).

Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 335 (pro subsp.); — *H. phaeocomum* Dahlst. Herb. Hier. Scand. XVII:71.

Idre: Lillfjäten (G. Sam.).

H. phaeopsarum Dahlst. — (1912: G. Samuelsson).

K. Joh. Medelp. Hier. vulg. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. I:96 etc.

Idre: Lillfjäten i granskog (G. Sam.).

H. phaleratum Joh. & Sam. n. sp. — (1918: G. Samuelsson).

Caulis mediocris — subelatus saepius subgracilis sat strictus 1—2-folius basi ± purpurascens, inferne densiuscule longi-pilosus, circa medium parce piliferus sparsim — densiuscule stellatus, apice ± subtomentellus sparsim (— densiuscule) glanduliferus subepilösus. *Folia* firmula sat plana obscure viridia, subtus paulo pallidiora, indumento mediocri munita; rosularia vulgo pauca et sat parva; exteriora orbicularia — ro-

tundato-elliptica subintegerrima denticulis raris angulatim denticulata basi rotundata — subtruncata brevissime decurrente; intermedia elliptica vel ovato-elliptica obtusa, interiora ovalia vel ovata — ovato-oblonga obtusiuscula — subacuta, intermedia et interiora subintegerrima infra medium denticulis parvis — minutis patentissimis sat distantibus intermarginibusque fere rectis instructa, basi cito angustata in petiolum breviter decurrente; *caulinum* inferius petiolatum anguste ovatum — oblongum vel ovato-lanceolatum subacutum — acutum leviter denticulatum interdum dentibus mediocribus longe distantibus valde patentibus prope basin instructum, basi cuneata vel cito angustata ± decurrente, superius sessile ovato-lanceolatum — lineare acutum integerrimum vel prope basin dentibus paucis parvis dentatum. *Inflorescentia* sublaete paniculata subsimplex vel parum composita ramis patentibus mediocriter curvatis acladium vulgo aequantibus rarius humilis ramis umbellatim congestis. Acladium saepissime 2—4, rarius 5 cm. longum et pedicelli longiusculi ± virescentes leviter subtomentelli glandulis nigris mediocribus — longiusculis sat densis obtecti. *Involucra* atro-viridia superiore parte striis floccorum variegata 4,5—5,5 mm. lata et 12,5—14 mm. longa, tubo anguste conico-ovato postea anguste conico basi rotundato-truncata postea sat truncata, glandulis nigris longis crebre obtecta. Squamae subangustae — mediocres, exteriores atro-virides vel subatrae lineares obtusiusculae in dorso fere omnino eflocosae in marginibus extimis parce stellatae apice leviter comatae, superiores fere aequilongae sublineares in apicem obtusulum ± membranaceum comatum paulatim attenuatae marginibus vitta alba latuscula floccorum praesertim supra medium ornatae, pleraeque in dorso obscurae, interiores ± late virescenti-marginatae — totae virescentes. *Calathium* sublaete luteum vulgo 35—38 mm. latum radians. Ligulae interiores breviter ciliatae. Stylus fusco-hispidulus.

Bladen äro nästan helbräddade, ovan mitten på den jämnt böjda kanten försedda med helt korta uddar, nedom mitten med glesa, sällan över 2 mm. långa, triangulära, starkt utstående eller nära den viggliga basen något tillbakaböjda tänder. Mellankanterna äro på bladets mitt kontinuerliga, på dess nedre hälft raka eller föga konkava. Bladbasen är avrundad eller hastigt avsmalnande och kort nedlöpande, helbräddad eller åtminstone saknande större tänder utom stundom på stjälkbladet. Sällan förekomma på bladskaftet enstaka syllika, mycket korta tänder. Blomställningen är merendels jämntoppad, akladiet och skaften långa. Holkarna ha m. l. m. konisk form, äro till grundfärgen blåaktigt svartgröna men i synnerhet ovan mitten brokiga genom tydliga vita ludd-

ränder i fjällens kanter. Långfjällen äro nästan jämnhöga och avtaga småningom i bredd mot den något hinnaktiga, ej särdeles smala spetsen.

Lima: Limberget, på flera ställen talrikt (K. Joh., G. Sam.).

H. philanthracinum Joh. & Sam. n. sp. — (1906: G. Samuelsson).

Caulis altitudine mediocris vulgo crassiusculus 0—1-folius totus virescens vel infra medium $\pm$ violascens, inferne sat dense longi-pilosus parce — sparsim stellatus, superne sparsim — rare pilosus rare — sparsim glanduliferus $\pm$ dense stellatus — leviter tomentosus. *Folia* crassiuscula mollia obscure lutescenti-viridia saepe hepatico-maculata indumento denso instructa, petiolis $\pm$ violascentibus longe et dense villosis; rosularia exteriora late ovata obtusa mediocriter — sat grosse dentata basi subtruncata — leviter cordata; intermedia anguste ovata — ovato-oblonga obtusa — subacuta dentibus crebris parum patentibus $\pm$ mammatis sat grosse dentata basi $\pm$ breviter cuneata decurrente, dentibus latiusculis obtusiusculis — acutis in petiolum alatum descendentibus; interiora oblonga — oblongo-lanceolata acuta (apice ipso saepe obtusulo) dentibus proversis caninis — subunguiculatis fere ad apicem $\pm$ grosse et profunde dentata; caulinum $\pm$ breviter petiolatum ovate — oblonge lanceolatum, acutum sat argute et inaequaliter dentatum. *Inflorescentia* $\pm$ composita vulgo polycephala ramis approximatis crassiusculis acladium 1—2(—3) cm. longum superantibus. Pedicelli cano-tomentosi glandulis densis obtecti. *Involucra* atro-viridia leviter brunnescentia mediocria subangusta basi rotundata, glandulis nigris subgracilibus longiusculis densis — crebris pilisque obscuris solitariis — nullis obtecta. Squamae subangustae triangulari-lineares, exteriores et intermediae obscurae marginibus extimis parce — parcissime stellatae apice breviter comatae, superiores inaequilongae effloccosae, marginibus subnitidis virescentibus, apice nudae vel inconspicue comatae, exteriores obtusulae — acutae, interiores acutae — subulatae. *Calathium* luteum sat parvum. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

På grund av bladens och bladskaftens täta och tämligen långa hårighet, tandningen vid basen samt de ofta uppträdande leverfärgade fläckarna får denna form någon habituell likhet med *H. philanthrax* Stenstr. Bladen äro emellertid mycket smalare, tänderna längre och mer tättsittande. Inflorescensens beklädnad består i övertvägande grad av spensliga och långa glandler, blott enstaka, stundom inga enkla hår ingå däri.

Malung: Stora Lyberget i granskog; Idre: Lillfjäten (G. Sam.). — Dessutom känd från Härjedalen.

H. philanthrax Stenstr. — 1893: Dahlstedt (1882: K. P. Hägerström).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. 1:79—84 etc.

By: Tyttbo och Tyskbo (G. Sam.); Folkärna: Krylbo (K. Joh.), Mesta och Fors; Grytnäs: Åsbo; Hedemora: Vikmanshyttan, Norrhyttan, Tjännan och Könighyttan; Stora Skedvi: Grådarna, Johannisberg och Trollbo; Säter: Lerviken, Klacken, Karlsgårdarna, Vålängarna, Nordalen, Mårtensgård, Tingsvallen och Ängarna; Gustavs: Solvarbo; Vika: nära Hällsjön; Kopparberg: Rogsbyn; Svärdsjö: mellan Böle och Vintjärn samt Svartnäs; Ludvika: Gonäs, Högberget (G. Sam.) och norr om Ludvika (K. Joh.); Grangärde: Saxberget, Bredberget, Hästberg, Linnbärsmora och Kullen; Silvberg: Dalkarlsbo (G. Sam.) och Ulvshyttan (K. P. Hägerström enl. Dahlstedt, G. Sam.); Bjursås: Stängseln och Rexbo; Leksand: Åkerö (G. Sam.) och Korstäppan (1922 Antipas Eriksson); Siljansnäs: Fårberg vid fåbodarna samt mellan landsvägen och dessa; Rättvik: Råbergsängarna och Södra Vålbergets fåbodor; Boda: Gulleråsen (G. Sam.), Lenåsen, Silverberget och Osmundsberget; Orsa: Kallmora (K. Joh.) och Åberga (A. Björk); Hamra: Siderberget (1903 G. Andersson och H. Hesselman); Vänjan: Landbobyns (1914) och Västbygge (1919) besparingsskogar (O. Vesterlund); Älvdalen: Blyberg, Lokbodarna, Nybolet, Skärklitt, Däråberg, Loka, Klitten, nära Hykjeberget, Ribbåsen i granskog och vid fåbodarna, Navarnäs, Långsjöblecket (G. Sam.), Björnberg (G. Sam., 1911 O. Vesterlund), Kolmark och öster om Mossesjön (1912 O. Vesterlund); Nås: Skansbacken; Järna: Skamhed och Skamrisbergets fåbodor (G. Sam.); Malung: Hålia i granskog och vid fåbodarna (1908 J. W. Håkanson, G. Sam.) och Råberget; Lima: Klittarna ovan Heden, Västra Ärnäs, Röstberget, Bygärdet, Fenningbergets sydkant i granskog, Norränge, Saldalsbäcken (G. Sam.), Bullberget, Limberget (K. Joh., G. Sam.), Ärberget, Östra Ärnäs, Hisåsen och Norra Fenningbergets fåbodor; Transtrand: Kyrkbyn, Hemfjället vid Brännsättern (K. Joh.), nedanför Vålåsen och vid Bompasättern, Gusjön, Källan, Vörderås, Åsen, Västra Långstrand, Millarsätra, Liskasätra (G. Sam.), Hormundsberget i granskog, Kastarberget, Källan och Norra Brända (K. Joh., G. Sam.); Särna: Lövåsättern nedanför Fulufjället; Idre: Nedre Byggningsvallen, Himmeråsen, Lillfjäten, Floåsen, Olån, Salfjället, Grövelsjöhögda ovanför Grövelsjöns mitt, Lägerbäcken nedanför Vithogna samt Härjehogna (G. Sam.).

H. placibile Joh. & Sam. n. sp. — (1918: G. Samuelsson).

Caulis subhumilis — mediocris ± gracilescens 1-folius totus virescens vel ima basi purpureo-violascens, infra medium sparsim — rare longiuscule pilosus parce stellatus, supra medium sparsim — densiuscule stellatus glandulis minutis et pilis brevibus ± raris obsitus. *Folia* firma parva saturate viridia paululum glaucescentia, subtus caesio-viridia, indumento breviusculo et sat raro instructa; rosularia anguste petiolata, exteriora orbicularia — rotundato-ovata basi obtuse cordata vel rotun-

data; intermedia late elliptica—ovata obtusa—subacuta basi rotundato-truncata (—leviter cordata); interiora ± ovata vulgo subacuta basi rotundata vel cito contracta in petiolum brevissime decurrente; omnia subintegerrima vel interiora dentibus parvis obtusis sat distantibus prope basin munita; *caulinum* ± anguste ovatum—ovato-lanceolatum breviter acuminatum leviter denticulatum—integerrimum basi cuneatim in petiolum breviter decurrente. *Inflorescentia* sat oligocephala laxe paniculata—simplex ramis leviter patentibus substrictis gracilibus acladium 1—2,5 cm. longum vulgo superantibus. Pedicelli ± subtomentelli glandulis parvis densiusculis obtekti. *Involucra* parva obscure olivacea circ. 11 mm. longa et 5 mm. lata, basi rotundata, glandulis parvis obscuris densiusculis—sat densis pilisque brevibus subobscuris raris—solitariis (—fere nullis) obtecta rare stellata. Squamae angustae apice leviter comatae pleraeque triangulari-lineares in apicem angustum obtusulum angustatae in dorso parce—parcissime margines versus sparsim stellatae, intimae fere effloccosae paullo dilutiores in apicem acutum obscuriorem attenuatae. *Calathium* luteum 35—40 mm. latum conspicue radians. Ligulae interiores brevissime ciliatae. Stylus fulvescens leviter fusco-hispidulus.

Något småväxt och av sirligt utseende. Bladskivorna äro sällan över 5 cm. långa, mycket mörkt och svagt blåaktigt gröna, ofta alldeles helbräddade så när som på korta uddar av knappt $\frac{1}{2}$ mm: s längd. De yttre bladen ha vanligen brett hjärtlik bas med grund och trubbig inskärning, de mellersta och inre avrundad eller hastigt avsmalnande och kort nedlöpande bas. Korgställningen är gles och grenarna nästan raka. De tämligen små holkarna äro mörkt olivgröna. Fjällen avsmalna uppåt till en småtrubbig eller föga vass spets, de innersta äro dock tydligt spetsiga. Långfjällens nedre del är medelbred och till formen lansettformat jämbred, den övre delen smal och mer triangulärt jämbred. Holkbeklädnaden utgöres av rätt täta, ganska korta glandler samt föga längre, mörka eller helt kort gråspetsade hår, vilka alltid äro att finna på primärholken.

Lima: Bolbergs fäbodrar (G. Sam.).

H. platygastor Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson & G. Samuelsson).

Caulis subelatus ± crassiusculus 1(—2)-folius ima basi ± violascens, inferne densiuscule—sparsim longi-pilosus, superne sparsim stellatus glandulis brevibus pilisque breviusculis rigidis raris—sparsis obsitus. *Folia* firma lutescenti-viridia, subtus sat pallida, rarius leviter viola-

scentia, supra sat dense pilosa de cetero indumento mediocri munita; rosularia majuscula, exteriora late ovata obtusa obtuse dentata basi truncato-cordata; intermedia triangulari-ovata obtusa—subacuta dentibus patentibus—patentissimis obtusis ± mammato-triangularibus ± crebre dentata, basi cordata—truncata; interiora ± anguste (saepe triangulariter) ovata—ovato-oblonga obtusiuscula—subacuta dentibus magis numerosis dentata—subcrenata basi vulgo rotundata; caulinum inferius ± anguste ovatum—lanceolatum ± acutum apice ipso saepe obtusulo minute et aequaliter dentatum—denticulatum. *Inflorescentia* paniculata ramis sat longis valde curvatis. Pedicelli et acladium 1,5—4 cm. longum sat crassi subobscuri glandulis brevibus ± densis pilisque rigidis mediocribus sparsis—densiusculis obtekti. *Involucra* valde crassa cano-viridia subvariegata, 11—12 mm. longa et 6—7 mm. lata, tubo rotundato-romboideo postea late rhomboideo basi subtruncata, glandulis ± brevibus densis et pilis mediocribus—longiusculis sat crassis nigris apice ± brevi canescentibus ± sparsis obtecta, in marginibus squamarum densiuscule stellata de cetero fere effloccosa. Squamae in marginibus stria floccorum ± angusta ex parte inconspicua sed interdum latiuscula ornatae, in dorso subeffloccosae, exteriores obscurae angustae lineares obtusulae longe et sat dense comatae, superiores pleraeque latitudine mediocri ± lanceolatiformes obtusiusculae late virescenti-marginatae apice breviter et inaequaliter comatae, intimae acutae laete virescentes. *Calathium* luteo-subaureum circ. 35 mm. latum sat plenum. Ligulae apice glabrae. Stylus valde obscurus.

Högväxt form med triangulärt äggrunda rosettblad, som ha brett hjärtlik till avrundad bas och grund, trubbigt triangulär tandning, trubbigt eller kort bågspetsigt stjälkblad, tjocka, otydligt brokiga holkar och tätblommiga kalatier.

Transtrand: Hemfjället på ett hygge ovan Bompasättern (K. Joh., G. Sam.).

H. platygastor Joh. & Sam. var. *hormundense* Joh. & Sam. — (1910: G. Samuelsson).

A forma primaria differt foliis laete virescentibus rarius dentatis supra subglabris, interioribus basi saepe cito angustatis et breviter decurrentibus, folio caulino acuto—acuminato, involucris angustioribus.

Bladen ljusare än hos föregående, korgar smalare och glesblommigare på mer upprätta skaft.

Transtrand: Hormundsberget på Klittfallet, talrikt (K. Joh., G. Sam.).

H. platysemum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson & G. Samuelsson).

Caulis vulgo 40—55 cm. altus subgracilis — mediocris saepissime 1-folius, inferne sparsim longiter pilosus parce stellatus, superne ± dense stellatus pilis solitariis et glandulis sparsis — densiusculis obsitus. *Folia* subobscure viridia, subtus pallidiora leviter caesio-viridia raro violascentia, indumento mediocri instructa; rosularia exteriora rotundato-elliptica dentibus parvis ± remotis angulatim dentata basi subtruncata; intermedia ovata — obovata obtusa dentibus mediocribus triangulari-mammatis ± longe distantibus fere ad apicem dentata; interiora ovali-oblonga vel ± oboblonga subacuta dentibus deltaeformibus — leviter unguiculatis denticulisque interpositis ± inaequaliter dentata, dente libero in petiolo saepe instructa; intermedia et interiora basi cito vel magis paulatim angustata in petiolum breviter sed late — latissime decurrentia; caulinum oblongum — lanceolatum acutum dentibus leviter patentibus angustis ± subulatis sat inaequaliter et profunde dentatum vel argute serrato-dentatum, dente uno alterove in petiolum haud raro descendente basi ± anguste cuneata. *Inflorescentia* paniculata parum composita — simplex ramis et pedicellis patentibus mediocriter curvatis acladium 1—2 cm. longum saepius valde superantibus. Pedicelli glandulis brevibus densiusculis pilisque solitariis obsiti. *Involucra* atro-olivacea aliquantulum canescentia, 12—13 mm. longa et 5,5—6,5 mm. lata, limbo apice ampliato, tubo ovato basi rotundato-turbinata in pedicellum apice incrassatum abeunte, glandulis variae longitudinis (brevibus — mediocribus) densis pilisque solitariis — sparsis longis — longissimis totis obscuris vel apice canescentibus obiecta. Squamae subangustae lineares obtusiusculae, intimis acutis exceptis, marginibus stria angusta floccorum ex parte ± interrupta (interdum latiore canescente) instructae, apice leviter comatae, superiores fere concolores vel marginibus sordide virescentes. *Calathium* luteum 35—40 mm. latum parum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus sordide lutescens leviter fusco-hispidulus.

Rosettblad glest och ojämnt, delvis vinkligt tandade; de inre med kort och ganska brett nedlöpande bas påminna om dem hos *H. informe* Stenstr., men äro smalare. Ofta befinner sig största bredden ovan mitten. Stjälkbladet tenderar mot smalt avlång form, ofta med nästan parallella kanter. Korgskaften i spetsen förtjockade och plötsligt övergående i den eljest avrundade holkbasen. Holkarna brunaktigt mörkgröna, men något gråaktiga eller brokiga av smala eller fläckvis bredare, ofta rätt tydligt markerade luddränder. Beklädnaden utgöres för övrigt

av strödda långa, huvudsakligen mörka hår samt m. l. m. mörka glandler av växlande längd, några stundom med rudimentära knappar och således övergående i de längsta enkla håren. Kalatierna tämligen stora och likväl tätblommiga.

Transtrand: Hemfjället på ett hygge ovanför Bompasätern (K. Joh., G. Sam.).

H. polycampylum Dahlst. — (1912: G. Samuelsson).

Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXII:48, 49. — *H. murorum* L. subsp. *polycampylum* Dahlst. ex Zahn, Pflanzenr. IV:280 p. 330. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 53.

Särna: Lisselfjällets östsida; Idre: Nedre Byggningsvallen, Nipvallen, Lillfjäten, nära Lövåsens gård, vid Grövelån nedanför Huskläppen, Olån, Salfjället, Grövelsjöhögda, Brännåsen, Julkvällsåsen, Vithogna, Härjehogna och Dikesmyran SV om Storbo (G. Sam.).

H. praenodatum K. Joh. — 1914: Johansson (1912: G. Samuelsson).

K. Joh. Jämtl. Hier. vulg. — *H. murorum* L. var. *umbelliferum* Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 56 & in Norges Fl. 1874 (p. p.). — *H. *umbelliferum* Norrl. Bidr. t. Hieraciumfl. p. 86. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. I:70 etc.

Idre: Lillfjäten och Övre Hågådalen (G. Sam.).

H. praetenerum Almqu. — 1893: Dahlstedt (1888: F. Lönnkvist).

Dahlst. Beitr. zur Kenntniss der Hieracium-Flora Oesels p. 29. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. II:39, 40 & Herb. Hier. Scand. I:74 etc.

By: Näckenbäck, Morshyttan och Valla; Folkärna: Fors; Garpenberg: Realsbo; Hedemora: Vikmanshyttan, Tjärnan och Könighyttan; Stora Skedvi: Gropbo, Grådarna och Lövåsberget; Säter: Bispberg, Österäng, Nordalen, Tingsvallen och Ängarna; Vika: Kalvsbäcken; Svärdsjö: Isala; Enviken: Storslätt och Ytter-Tänger; Söderbärke: Västerby, Kyrkbyn, Nor och Näsby (G. Sam.); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.) och Flatenberg; Ludvika: Gonäs, Dagkarlsbo, Ludvika, Högberget, Ställviksberget, Landforsen, Persbo (G. Sam.), mot Valhalla (K. Joh.) och Sörvik (K. Joh., G. Sam.); Grangärde: Grängesberg (G. Sam., 1915—1919 K. Stéenhoff), Källtorp (1917 K. Stéenhoff), Saxberget, Uvberget, Bredberget, Hästberg, Linnbärsnäs, nära Lorttjärn mellan Linnbärsnäs och Tansväggarna samt Kullen; Säfsnäs: Fredriksberg; Silvberg: Dalkarlsbo (G. Sam.) och Ulvshyttan (1888 F. Lönnkvist); Bjursås: Stängseln, Stortäkt, Holen, Rexbo, Hagen och Sörskog; Rättvik: Östbjörka (G. Sam.) och Blecket; Boda: Lenåsen (K. Joh.); Ore: Fjäckå och Ärteråsens fåbodar (G. Sam.); Orsa: Mickelvål (K. Joh.); Sollerö: Björka; Våmhus: Lilla Vasselåsen; Hamra: kronoparken (enl. Andersson och Hesselman); Älvdalen: Evetsberg, Dysberg, Däråberg, mellan Karlsarvet och Sälen, Sälen, Nybolet, Björnberget, Klitten, Långö, Ribbåsen, Navarnäs, Långsjöblecket (G. Sam.), Kolmarks-tjärn och öster om Mossesjön (1912 O. Vesterlund); Floda: Säljebodarna och Kläberget; Järna: Skamrisbergets fåbodar; Lima: Bullberget och

södra Fenningbergets fäbodlar; Transtrand: Södra och Norra Brända, Västra Långstrand (G. Sam.) och Kastarberget (K. Joh.); Särna: Mitteltemplet nära Särnabyn och Heden; Idre: Sjöändan, Himmeråsen, Gränjesåsvallen, Lillfjäten och Löskjevåla (G. Sam.).

H. praetusum Joh. & Sam. n. sp. — (1918: G. Samuelsson).

Caulis mediocris — sat altus virescens vulgo strictus 1- vel saepius 2-folius, inferne sparsim longiuscule pilosus rare — sparsim stellatus, superne ± dense stellatus pilis brevibus raris — solitariis glandulisque sparsis obsitus. *Folia* sat mollia obscure viridia cito ± lutescentia indumento sat denso instructa, rosularia exteriora ± late ovata vel elliptica fere integerrima basi rotundata saepe breviter decurrente; intermedia elliptica — suboblunga obtusa et interiora oblonga — oblongo-lanceolata obtusiuscula denticulis vel dentibus parvis latis obtusis leviter dentata circa basin angustatam et late decurrentem dentibus paucis mediocribus unguiculatis (interdum etiam in superiore parte petioli) instructa; *caulinum* inferius anguste oblongum — lanceolatum ± acutum supra medium sat argute denticulatum infra medium dentibus deltaeformibus vel leviter curvatis inaequaliter et ± profunde dentatum, in petiolo lato dentibus liberis saepe munitum; superius breviter petiolatum — sessile lanceolatum — lineare acutum dentibus acutis — subulatis rectis patentibus dentatum, subtus vulgo floccosum. *Inflorescentia* ± polycephala et composita ± contracta ramis approximatis patentibus et mediocriter curvatis acladium 1—2(—3) cm. longum vulgo aequantibus. Pedicelli sat graciles cano-tomentosi glandulis atrovirescentibus gracilibus longiusculis et brevioribus densiusculis — sat densis obtekti. *Involucra* sordide virescentia 11—12 mm. longa et 5—5,5 mm. lata, tubo subcylindrico basi rotundato-turbinata, glandulis sat longis — mediocribus subgracilibus virescenti-nigris densis obtecta. Squamae latitudine mediocres valde obtusae — subtruncatae apice leviter comatae; exteriores lineares margines versus sat dense floccosae, superiores exteriores marginibus parce — sparsim stellatae apice ± obscure olivascentes marginibus sordide virescentes, intimae fere efloccosae dilute virescenti-olivaceae apicem versus obscuriores. *Calathium* sublaete luteum vulgo 37—40 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

Kännetecknad genom tämligen smala blad med en om *H. juncini*forme K. Joh. påminnande tandning, merendels rak och tvåbladig stjälk, kort men rikkorgig och sammansatt inflorescens, vars grenar utgå i närheten

av varandra men sällan bilda flock, gröna, i grått dragande, nästan cylindriska holkar, jämbreda, mycket trubbiga holkfjäll av nästan samma form som hos *H. dactylites* Dahlst. men något bredare.

Lima: Limberget på några ställen i granskog (K. Joh., G. Sam.).

H. prolixiceps Dahlst. & Enand. — 1921: Dahlstedt (1904: G. Samuelsson).

Dahlst. Nya syd- och mellansv. Hier. silv. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIII:33, XXII:6.

Orsa: Dovänget; Våmhus: Strandberget; Älvdalen: Blyberg, Skordklitt, Kåtila, Däråberg, Åsen, Långö, Jöllen, mellan Aspöden och Navarnäs (G. Sam.), Kolmark och öster om Mossesjön (1912 O. Vesterlund); Lima: Skålmo, Södra Fenningbergets fåbodar (G. Sam.), Årberget och Limberget; Transtrand: Hemfjället vid Brännsäterna (K. Joh.), ovan Bompasäterna (K. Joh., G. Sam.) och nära Vålåsen (G. Sam.); Särna: nära Gälgången och Älvros; Idre: Gässjöåsen, Brattfors, Häggesundet, Spångmyran nära Idrebyn, Idrebyn, Idreberget, Höste, Hösthån, Himmeråsen, Lillfjäten, Smolet och Töfsinghån (G. Sam.).

H. prolixum Norrl. — 1905: Johansson (1898: K. Johansson).

Norrl. Bidr. t. Hieraciumfl. p. 94. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. I:46 & Herb. Hier. Scand. I:22 etc.

By: Norrby (1909); Säter: mellan staden och Nordalen (1912 V. Samuelsson); Svärdsjö: Borgårde; Ludvika: Ludvika by (G. Sam.) och norr om Ludvika (K. Joh.).

H. psepharum Dahlst. — 1905: Johansson (1900: G. Hellsing).

G. Sam. Bidr. t. Archier. i Säterstr. p. 7. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. IV:17.

By: Tyskbo; Grytnäs: Åsbo; Garpenberg: Garpenbergs bruk; Hedemora: Tjärnan och Könighyttan; Stora Skedvi: Nyberget; Säter: Klacken, Kullsveden, Karlsgårdarna och Mårtensgård; Gustavs: Våbäck; Vika: nära Hällsjön (G. Sam.); Svärdsjö: Borgårde (1909 F. R. Aulin, 1900 G. Hellsing); Norrbärke: Smedjebacken (K. Joh.); Stora Tuna: Tvärstupet sydöst om Koppstahyttan samt vid Gimsklack (G. Sam.).

H. pseudodiminuens Joh. & Sam. n. nom. — (1922: G. Samuelsson).

H. sylvaticum L. var. *obscurans* Norrl. Bidr. p. 85; — *H. murorum* L. subsp. *obscurans* Norrl. ex Zahn, Pflanzenz. IV:280 p. 294.

Ab *H. diminuenta* Norrl. differt foliis sublutescentibus paullo latioribus rarius et obtusius dentatis, involucris longioribus, squamis latioribus, exterioribus et intermediis anguste floccoso-marginatis floccis majoribus sed in dorso fere effloccosis.

Habituellt lik *H. diminuens*, men bladen ha mindre intensivt grön färg och något trubbigare tandning, holkarna äro längre, holkfjällen bredare, de yttre smalt luddstrimmade men på ryggen nästan alldeles luddfria. *H. phaleratum* Joh. & Sam. skiljes lätt genom de upptill luddbrokiga holkarna.

Idre: Idreberget i granlund och i örtrik blandskog nära "Stålknäppan", Lilldrevdagsåsen i örtrik blandskog samt Härjehogna i örtrik björkskog intill Rösåsen (G. Sam.). — En form med kortare holkar är funnen i Idre: Dikesmyran SV om Storbo och nedanför Vithogna (G. Sam.).

I fråga om nomenklaturen kunna vi ej följa ZAHN, enär namnet *H. obscurans* redan förut är använt både som subspecies- och speciesnamn (ELFSTRAND 1890 och 1893).

H. pteropodium Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1910: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 54 & 55.

Hedemora: Vikmanshyttan (G. Sam.); Ludvika: nära Valhalla (K. Joh.).

H. pulchridens Dahlst. — (1901: K. Johansson).

K. Joh. Medelp. Hier. vulg. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIII:57, XIX:66 & (H. muniticeps) XI:38.

Boda: Silverberget (K. Joh.); Mora: Vimo (1917 O. Vesterlund), Leksberg och Åmberg (G. Sam.); Vänjan: Landbobyns besparingsskog (1915 O. Vesterlund); Älvdalen: Däråberg (G. Sam.) och Skärklitt (1911 O. Vesterlund); Lima: Limberget (K. Joh.); Idre: Gässjöåsen, Vålåberget, Himmeråsen, Lillfjäten, Grövelsjöhögda ovan Grövelsjöns sydända och dess mitt samt Härjehogna (G. Sam.).

H. pycnotomum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: G. Samuelsson).

Caulis sat strictus 1—2-folius ima basi $\pm$ violascens, inferne densiuscule longi-pilosus parce stellatus, superne dense stellatus sparsim glanduliferus. *Folia* subtenuia obscure viridia indumento sat denso instructa; rosularia exteriora obovato-rotundata — rotundato-elliptica truncato-obtusa obtuse dentata basi brevissime cuneata v. cuneato-truncata; intermedia $\pm$ late obovato-elliptica rotundato-obtusa dentibus apicem versus sensim decrescentibus mammato-deltaeformibus v. mammatis obtusis patentibus v. infimis patentissimis — leviter recurvatis crebre et $\pm$ grosse dentata, basi cito angustata brevissime in petiolum decurrente; interiora lingulate — ovate oblonga vulgo obtusa paullo argutius dentata denticulis parvis nonnullis interpositis, dente uno alterove latiusculo in superiorem partem $\pm$ alatam petioli saepe descen-

dente; caulinum inferius breviter petiolatum oblongum obtusiusculum — subacutum dentibus $\pm$ longis acutis rectis patentissimis denticulisque paucis fere ad apicem crebre dentatum — incisum, basi cito angustata, dentibus liberis in petiolo haud raro instructum; superius sessile lanceolatum acutum argute pauci-dentatum. *Inflorescentia* vulgo brevis paniculata, superiore parte ramis et pedicellis longiusculis fere strictis approximatis $\pm$ umbellata. Pedicelli et acladium saepissime 2—3 cm. longum cano-tomentosi glandulis mediocribus — longiusculis gracilibus sat densis obtecti. *Involucra* laete virescentia floccis variegata, 11—12 mm. longa et circ. 5 mm. lata, basi rotundata, glandulis gracilibus sat longis oblecta. Squamae latiusculae in dorso parce stellatae margines versus floccis densiusculis — densis munitae, apice sat dense comosae, exteriores triangulari-lineares acutiusculae, superiores lanceolatiformes — sublineares late et dilute virescenti-marginatae apice membranaceae, exteriores obtusulae v. apice summo subito acuminatae, interiores acutae. *Calathium* laete luteum circ. 35 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus livescens $\pm$ fusco-hispidulus.

Blad merendels trubbiga och delvis bredast ovan mitten, tätt och trubbigt tandade. De nedersta tänderna ha benägenhet att bli något bakåtriktade. Det nedre stjälkbladet är vid basen tätt och utspärrat tandat till flikat. De ljust gröna holkarna äro brokiga i följd av långfjällens breda, ljusgröna kanter och luddets fördelning. — Skild från *H. lacerifolium* Almqu. genom bredare och trubbigare blad med tätare men vanligen mindre djup tandning, blomställningens form, mer svagt markerade luddränder på holkfjällen m. m.

Malung: Anonberget i granskog (G. Sam.); Transtrand: Kastarberget (K. Joh.).

H. regillatiforme Joh. & Sam. n. sp. — (1922: G. Samuelsson).

Caulis 40—60 cm. altus crassiusculus saepissime 1-folius, basi parum colorata, infra medium sparsim molliter pilosus et sparsim stellatus, superne glandulis pilisque parvis raris obsitus et densiuscule stellatus. *Folia* sublaete viridia tenuia indumento molli breviusculo denso oblecta, caulinum subtus rare — sparsim stellatum; rosularia exteriora ovato-elliptica rotundato-obtusa serrato-denticulata basi cuneata, interiora elliptico-oblonga — ovali-lanceolata subacuta dentibus subraris pro-versis acutis serratim dentata, basi cuneata breviter decurrente; caulinum petiolatum ovato-lanceolatum $\pm$ breviter acutum leviter serrato-dentatum, basi integerrima cito angustata et decurrente. *Inflorescentia*

paniculata ramis patentibus leviter curvatis, pedicellis et acladio valde brevibus, apice contracta, ramo stricto suberecto ex axillo folii caulini exeunte saepius aucta. Pedicelli crassiusculi sat obscuri leviter subtomentelli glandulis brevibus densis pilisque breviusculis albido-cuspidatis solitariis—raris obtecti. *Involucra* obscure cano-viridia floccis variegata, sat angusta, circ. 12 mm. longa, basi subcarnosa rotundato-turbinata, glandulis brevibus—brevissimis obscuris pilisque rectis mediocribus—longiusculis apice albidis obtecta, floccis in dorso squamarum sat densis, in marginibus densissimis vittam latam formantibus ornata. Squamae latitudine mediocri subacutae—acutae, exteriores paucae—paucissimae obscurae, superiores marginibus dilutis instructae apice tenui ± colorato, omnes apice comosae. *Calathium* parvum radians pulchre luteum 25—30 mm. latum. Ligulae angustae diu canaliculatae inaequilongae, apice conspicue ciliatae. Stylus fusco-hispidulus.

Utmärkt genom tätt men kort håriga, glest sågade blad med vigglik bas, i spetsen hopdragen inflorescens med mycket kort eller intet akladium, kortskaftade (stundom parvis hopväxta) korgar i grenspetsarna, den nedersta grenen stödd av en brakté eller stjälkbladet, vidare genom gråbrokiga holkar, små kalatier samt ojämna, smala, tydligt cilierade liguler.

Idre: Härjehogna, örtrik björkskog intill Röskåsen (1922 G. Sam.).

H. regillatum Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson & G. Samuelsson).

Caulis vulgo 35—55 cm. altus ± flexuosus 1(—2)-folius, inferne densiuscule—sparsim longi-pilosus, circa medium sparsim pilosus et ± stellatus, apice sat dense stellatus—subtomentellus pilis rigidiusculis albido-cuspidatis et glandulis brevibus raris—sparsis obsitus. *Folia* mollia lutescenti-viridia marginibus leviter undulata, subtus pallide virescentia, indumento sat denso munita; rosularia exteriora ovata—elliptica obtuse dentata basi rotundata; intermedia ovate—elliptice oblonga utrinque obtusa dentibus mediocribus—parvis ± mammatis vulgo etiam denticulis interpositis crebre dentata v. fere duplo-dentata; interiora oblonga obtusa, rarius ± lanceolata acuta, dentibus parum patentibus angustioribus denticulisque crebre et inaequaliter sed haud profunde dentata. *Inflorescentia* simplex v. parum composita superiore parte contracta pedicellis brevibus acladium 0,1—0,5 cm. longum vulgo aequantibus ramo solitario remoto sat longo oligocephalo saepe aucta. Pedicelli ± crassiusculi mediocriter tomentosi glandulis brevibus densi-

usculis pilisque solitariis obsiti. *Involucra* mediocria subobscura floccis eximie variegata 11—12 mm. longa et circ. 5,5 mm. lata, tubo $\pm$ rhomboideo postea conico, basi rotundato-turbinata, glandulis brevibus densiusculis pilisque mediocribus—longiusculis nigris apice brevi albidis sparsis—densiusculis obtecta. Squamae latiusculae subtriangulares acutae apice saepius obtusulae, in dorso floccis raris adpersae, in marginibus floccis densissimis late albo-vittatae, apice dense comosae. *Calathium* obscure luteum circ. 40 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus obscurus.

Kännetecknad genom elliptiskt avlånga, mycket trubbiga, i kanten vågiga rosettblad med tät men ej grov, övervägande trubbig tandning och mer än medeltät beklädnad, mycket kort akladium, tämligen korta, starkt brokiga holkar, mörka blommor och stort kalatium.

Transtrand: Hemfjället på ett hygge ovan Bompasättern (K. Joh., G. Sam.) och ovan Brännsättern (K. Joh.).

H. remanens Malme. — (1911: G. Samuelsson).

Malme, Nya bidr. t. Söderm. Hier. p. 179. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:47, XXII:20.

Grytnäs: Åsbo, tämligen talrikt i en löväng (G. Sam.).

H. remotidens Joh. & Sam. n. sp. — (1907: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 40—60 cm. altus compressibilis 0—1-folius laete virescens, inferne sparsim—rare longi-pilosus rare—sparsim stellatus, de cetero sparsim—densiuscule stellatus, apice rare—sparsim glanduliferus. *Folia* subtenuia firmula saturate viridia, subtus caesio-virescentia, exteriora $\pm$ dense pilosa, cetera indumento sat raro instructa; rosularia longe et anguste petiolata, exteriora ovata—oblonga obtusa—subacuta leviter et fere angulatim denticulata basi rotundata—cuneato-truncata; intermedia ovato-oblonga—oblonga obtusiuscula—subacuta dentibus longe distantibus patentissimis mammato-triangularibus aequaliter dentata, intermarginibus longis rectis—subconvexis, basi breviter cuneata vel dentibus longioribus fere hastata; interiora oblongo-lanceolata vel anguste ovato-lanceolata $\pm$ longe acuta dentibus patentibus $\pm$ longis subrectis in modo descripto dentata (—subpinnatifida); *caulinum* petiolatum vulgo longum lanceolato-lineare in apicem integerrimum acutum protractum dentibus paucis distantibus angustis (interdum subuliformibus) instructum. *Inflorescentia* paniculata $\pm$ composita ramis patentibus leviter curvatis akladium 1—3 cm. longum aequantibus vel paullo superantibus. Pedicelli floccis subtomentelli glandulis brevi-

usculis — mediocribus nigris densis obtecti. *Involucra* obscure cano-virescentia circ. 5 mm. lata et 10—11 mm. longa, tubo conico-ovato basi subtruncata, glandulis aequalibus subbrevibus sat densis nigris obtecta. Squamae sat angustae sublineares obtusiusculae vel intimae acutae, apice leviter comatae in dorso sparsim — rare in marginibus densius stellatae, exteriores sat conspicue floccoso-limbatae, intimae fere effloccosae. *Calathium* 30—35 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus non nimis obscurus.

Skild från *H. Collinderi* K. Joh. genom spetsigare blad, vilkas största bredd nästan aldrig befinner sig ovan mitten, såsom förhållandet ofta är hos nämnda art, vidare genom långt åtskilda, mer grova, jämna och raka tänder, kortare inflorescensgrenar samt därigenom att holkarnas stjärnludd är tydligare samlat mot fjällens kanter.

Älvdalen: Långsjöblecket, granlund (G. Sam.).

H. ruminosiforme Joh. & Sam. n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

Caulis mediocris — subhumilis, vulgo 40—55 cm. altus, subgracilis 1-folius ima basi (aeque ac petiolis foliorum rosularium) ± intense atropurpureus, inferne densiuscule et longe albo-pilosus parce stellatus, superne sat dense stellatus glandulis pilisque brevibus solitariis — raris obsitus. *Folia* sat tenuia marginibus leviter undulata lutescenti-viridia, subtus laete virescentia, supra subglabra, subtus sparsim, in nervo dorsali densius pilosa, marginibus densiuscule ciliata, in petiolis longissime et dense villosa; basalia magna sat longe petiolata, exteriora late rectangulari-ovata obtuse mammato-dentata basi cordatâ — truncata saepe subhastata; intermedia ± oblonge rectangulari-ovata obtusa dentibus majusculis perspicue mammatis sat crebre et regulariter dentata basi ± oblique truncata — rotundata; interiora ovato-oblonga — ovato-lanceolata obtusa — subacuta dentibus paullo angustioribus et saepe minoribus dentata, basi subtruncata — cuneato-rotundata; caulinum ovato-lanceolatum — lanceolatum acutum — acuminatum ± argute dentatum — denticulatum petiolo sat longo praesertim ad basin dense et longe villoso. *Inflorescentia* sat parva saepissime 3—4-cephala pedicellis et ramis leviter patentibus et curvatis acladium 1—3 cm. longum parum superantibus. Pedicelli crassiusculi floccis virescenti-cani glandulis nigris sat brevibus ± densiusculis pilisque mediocribus obscuris solitariis obtecti. *Involucra* majuscula obscure cano-virescentia 12,5—13,5 mm. longa et 5,5—6,5 mm. lata, tubo ovato postea ovato-conico basi rotundata postea subtruncata, glandulis variae longitudinis nigris densis

pilisque longis crassis obscuris apice canescentibus obtecta, infra medium $\pm$ stellata. Squamae latiusculae, exteriores sublineares obtusulae apice leviter comatae marginibus stria $\pm$ angusta saepe interrupta floccorum instructae, in dorso vix stellatae, superiores lanceolatifformes $\pm$ late virescenti-marginatae margines versus floccis laxis solitariis — densiusculis inaequaliter distributis interdum vittam albidam vel canescentem $\pm$ conspicuam formantibus adpersae, apice $\pm$ membranaceo vulgo obtusulo et infra apicem sat longe sed haud dense comatae, intimae totae dilute virescentes $\pm$ membranaceae acutae — subulatae. *Calathium* laete luteum circ. 40 mm. latum radians. Ligulae apice parce et brevissime ciliatae. Stylus fulvescens $\pm$ fusco-hispidulus.

Lättast skild från den habituellt liknande *H. ruminosum* Joh. & Sam. genom trubbigare och något mindre tät tandning hos rosettbladen, holkens talrika, långa och grova hår, trubbigare och mer stjärnhåriga holkfjäll; från *H. speculare* Joh. & Sam. genom mera långsträckta blad med talrikare tänder, mörkare och grövre hår på holkarna m. m.; från *H. offerdalense* K. Joh. genom trubbigare tandning hos bladen, trubbigare holkfjäll o. s. v.

Lima: Limberget (K. Joh.); Transtrand: Kastarberget, Mornäs, Hemfjället ovan Bompasättern (K. Joh., G. Sam.), i trakten av Vålåsen, Västra Långstrand (G. Sam.) och vid Brännsättern (K. Joh.).

H. ruminosum Joh. & Sam n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

Caulis subhumilis — mediocris vulgo 40—50 cm. altus sat gracilis et strictus 0—1-folius $\pm$ laete virescens ima basi purpureo-violaceus, inferne sparsim — sat dense longi-pilosus, supra medium sparsim — dense stellatus pilis gracilibus brevibus raris obsitus, apice insuper sparsim glanduliferus. *Folia* tenuia obscure lutescenti-viridia, subtus multo pallidiora dilute virescentia, indumento mediocri — subdenso instructa, petiolis dense et longe villosis prope basin vel maxima parte pulchre atro-purpureis; rosularia exteriora $\pm$ late ovato-elliptica sat crebre mammato-dentata basi rotundato-cordata; intermedia ovata — ovate vel elliptice oblonga rotundato-obtusa marginibus $\pm$ undulata, dentibus majusculis mammatis crebre et aequaliter dentata basi rotundata vel sat truncata; interiora anguste ovata — triangulari-lanceolata $\pm$ acuta dentibus mammato-triangularibus vel longioribus subfalcatis et denticulis interpositis magis profunde et argute dentata, basi breviter cuneata — rotundata dente uno alterove saepe in petiolum descendente; caulinum vulgo parvum $\pm$ lanceolatum acutum — acutissimum argute et crebre dentatum — subincisum, rarius si prope basin affixum bene

evolutum triangulariter vel ovate lanceolatum. *Inflorescentia* simplex vel parum composita sat laxe paniculata ramis et pedicellis longiusculis patentibus et leviter curvatis acladium 1—4 cm. longum vulgo aequantibus. Pedicelli virescentes — leviter subtomentelli glandulis nigris mediocribus — sat longis densiusculis raro etiam pilis obscuris solitariis obsiti. *Involucra* majuscula olivaceo-virescentia — subfusca subnitida 11,5—13 mm. longa tubo ovato-conico basi $\pm$ truncata, glandulis mediocribus et breviusculis subgracilibus cerinis — obscuris densis oblecta, interdum etiam pilis brevibus solitariis praesertim in squamis basalibus instructa, in marginibus extimis squamarum exteriorum et intermediarum parcissime stellata, de cetero fere effloccosa. Squamae lineares — triangulari-lineares, superiores olivaceae marginibus angustis virescentibus in apicem obscuriorem longum angustum — angustissimum acutum — subulatum parce sed saepe sat longe comatum — subnudum protractae. *Calathium* laete luteum 35—40 mm. latum radians. Ligulae apice glabrae. Stylus fusco-hispidulus.

Stjälken är knappt medelhög och ej grov, ofta saknande stjälkblad. Rosettbladen äro tunna, i kanten vågiga och försedda med talrika tätt ställda, vårtlika till något klolika, tämligen stora tänder samt mellanliggande uddar, det innersta är ofta utrustat med ett par fria tänder på skaftet. Inflorescens ofta fåblomstrig, nästan enkel med utstående, vid basen obetydligt krökta grenar. Holkarna äro hos väl utvecklade individ långa, nedtill mörkt olivgröna, upptill litet ljusare i följd av de inre långfjällens gröna kanter. Ytterfjällen smala, jämbreda, i spetsen omärkligt småhåriga, i kanterna försedda med m. l. m. ofullständiga luddränder, men på ryggen även nedtill vanligen luddfria, så att själva holkbasen synes rent mörkgrön. Långfjällen avsmalna småningom till en mycket lång och smal, något mörk, naken eller med ganska gles hårtofs försedd spets, som hos de innersta fjällen är sylvass. Bland holkarnas täta glandler träffas ej sällan ett eller annat kort enkelhår i synnerhet på basfjällen. Holkfjällens färg och form växla på olika ståndorter. På öppna ställen bli holkfjällen ofta kortare och mörkare, enstaka holkar bli nästan helsvarta. Vidare förekomma emellanåt skenbart avstympade holkfjäll, ehuru även dessa till sin övre del äro ganska smala. I andra fall äro alla långfjällen sylspetsade, utan att ståndorten visar några i ögonen fallande egendomligheter.

Transtrand: Hemfjället nära Vålåsen (G. Sam.), ovan Bompasättern (K. Joh., G. Sam.) och ovan Brännsättern, Västra Långstrand samt Millarsätra (K. Joh.).

H. sagittatum Lindeb. — 1902: Johansson (1895: W. Petré).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 58. — Dahlst. Hier. exs. III:42 & Herb. Hier. Scand. I:88 etc.

Folkärna: Mästerbo (1895 W. Petré); Ludvika: Högberget; Grängärde: Björnhyttan mycket talrikt (G. Sam.) och Grängesberg (G. Sam., 1915 K. Stéenhoff); Orsa: Skattungbyn (K. Joh.).

H. sarcophyllum Stenstr. — 1918: Dahlstedt (1911: G. Samuelsson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II. — Dahlst. Hier. exs. III:36 & Herb. Hier. Scand. X:29.

Garpenberg: Garpenbergs bruk på en väggkant (G. Sam.).

H. sarissatum K. Joh. — (1905: G. Samuelsson).

K. Joh. Bidr. t. Gästr. Archier. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXII:29.

Säter: Mårtensgård; Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen (G. Sam.).

H. scioides K. Joh. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — H. sparsidens Dahlst. var. scioides K. Joh. Nya Archier. fr. Dal. Västm. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:60. — H. phaeolepium & H. inconditum Dahlst. Herb. Hier. Scand. (p. p.).

Hedemora: Norrhyttan; Säter: Karlsgårdarna, Sättersdalen, Vålängarna, Nordalen och Tingsvallen; Kopparberg: "Storhagberget" nära Morbygden samt Rogsbyn; Svärdsjö: Boda och Vintjärn; Enviken: Övertänger; Norrbärke: Flatenberg (G. Sam.); Ludvika: Enkullhöjden (1919 K. Stéenhoff); Grängärde: Grängesberg (G. Sam., 1915 o. 1919 K. Stéenhoff), Källtorp (1917) och Sköttorp (1919 K. Stéenhoff); Säfsnäs: Fredriksberg ovanför Lövåsen; Silvberg: Östra Silvberg och Ulvshyttan; Bjursås: Stängseln, Holen, Rexbo, Baggbö och Sörskog; Leksand: Norra Bergsäng och Björbergets fäbodan; Rättvik: Vikarbyn, Råbergsängarna, Södra Vålbergets fäbodan (G. Sam.), Born (1911 C. A. Nordlander) och Östbjörka; Boda: Lenåsen, Osmundsberget (K. Joh., G. Sam.), Västanå, Ovanmyra och nedom kyrkan (K. Joh.); Ore: Norrboda, Fjäcka och Ärtäråsen i granskog och vid fäbodarna; Orsa: Äskåsen (G. Sam.) och Åberga (K. Joh.); Sollerö: Åsen och Borrberg (G. Sam.); Mora: Vimo (1917 O. Vesterlund); Älvdalen: Dysberg, Väsaberget, Blyberg, Lokbodarna, Nybolet, Björnberg, Skärklitt, Klitten, mellan Aspdalen och Navarnäs (G. Sam.) samt öster om Mossesjön (1912 O. Vesterlund); Floda: Flen; Järna: Skamrisbergets fäbodan; Malung: Hålia, Hole, Mo-Myckelberg och Råberget; Lima: Södra (G. Sam.) och Norra Fenningbergets fäbodan, Hisåsen, Årberget (K. Joh.), Bullberget, Bygårdet, Skålmo och Limberget; Transtrand: Kastarberget (K. Joh., G. Sam.), Källan, Hemfjället ovanför Brännsättern (K. Joh.) och Vålåsen, Millarsätra, Västra Långstrand (G. Sam.) och Fulunäs (1913 V. Samuelsson); Särna: Slättberget och Mitteltemplet nära Särnaby; Idre: Lillfjäten

(G. Sam.). — I Dahlst. Herb. Hier. Scand. Cent. XIX n:o 38 finnas exemplar utdelade under detta namn från Älvdalen: Ribbåsen, men dessa tillhöra *H. viriatum* Joh. & Sam.

(*H. siliginosum* Stenstr. upptas av SAMUELSSON i Bidr. t. Archier. i Säterstr., s. 9, för Säter, men uppgiften är oriktig och avser *H. siljense* K. Joh.)

H. siljense K. Joh. — 1900: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — *H. lissodermum* Dahlst. var. *siljense* K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västmn. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:43.

By: Näckenbäck och Morshyttan; Grytnäs: Åsbo; Säter: Ängarna; Gustavs: Solvarbo; Torsång: Norsbo; Sundborn: Skuggarvet; Enviken: Klockarnäs (G. Sam.); Norrbärke: Risingsbo (1921 G. R. Cedergren); Ludvika: Sörvik (K. Joh.); Bjursås: Holen, Hagen, Baggbo och Andersbo; Rättvik: Gärdebyn, Gärdsjö (G. Sam.), Utby och Lerdal; Boda: Silverberget (K. Joh.), Gulleråsen (G. Sam.) och Osmundsberget (K. Joh., G. Sam., 1912 O. Vesterlund); Ore: Arvet (K. Joh., G. Sam.).

H. silvaticum L.; Almqu. — 1889: Stenström (1882?: K. P. Hägerström enl. Dahlstedt 1893).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. I:45 & Herb. Hier. Scand. I:16 etc.

Stora Skedvi: Nyberget vid Flyttjorna; Säter: Mårtensgård; Söderbärke: Näsby (G. Sam.); Norrbärke: Risingsbo (1921 G. R. Cedergren); Ludvika: Dagkarlsbo, Persbo (G. Sam.) och Ekorrbottnen (K. Joh.); Bjursås: Baggbo; Siljansnäs: Alvik och Färberg; Leksand: Åkerö, Åsleda, Norra Bergsäng (G. Sam.) och Tibbleberget (1909 S. Arnell); Rättvik: Lerdal (1911 C. A. Nordlander, G. Sam.), Vikarbyn, Gärdsjö (G. Sam.) och Östbjörka; Boda: Silverberget (K. Joh.), Lenåsen (K. Joh., G. Sam.), Osmundsberget (K. Joh., G. Sam., 1912 O. Vesterlund) och Gulleråsen; Ore: Fjäckå; Sollero: Åsen, Björka och Borrberg; Floda: Säljebodarna; Nås: Lindesnäs; Järna: Skamrisbergets fäbodan (G. Sam.).

H. sinuosifrons Almqu. — 1905: Johansson (1901: K. Johansson).

G. Sam. Bidr. t. Archier. i Säterstr. p. 7. — Dahlst. Bidr. II. — Dahlst. Hier. exs. I:43 & Herb. Hier. Scand. I:10 etc.

Hedemora: Tjärnan, Könighyttan och Viggensnäs; Husby: Berga och Älgsjöberget; Stora Skedvi: Nyberget; Säter: Klacken; Svärdsjö: Boda (G. Sam.); Norrbärke: Uvberget (1910 F. Nilsson); Ludvika: norr om bruket (K. Joh.), Ställviksberget, Landforsen, Persbo och Sörvik; Bjursås: Stängseln och Holen (G. Sam.).

H. solanum K. Joh. — 1907: Johansson (1901: K. Johansson).

K. Joh. Bidr. t. Gästr. Archier. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXII:31.

Norrbärke: Smedjebacken; Ludvika: norr om bruket (K. Joh.); Silvberg: Östra Silvberg (G. Sam.).

H. spargens Sam. — 1920: Johansson (1904: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat.

Säter: Tingsvallen och Ängarna; Gustavs: Solvarbo (G. Sam.).

H. sparsidens Dahlst. — 1905: Johansson (1898: K. Johansson).

G. Sam. Bidr. t. Archier. i Säterstr. p. 15. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. 1:66.

By: "Trollberget" vid Fornby, Morshyttan, Tyskbo och Valla; Folkärna: Utsund och Fors; Hedemora: Tjärnan; Stora Skedvi: Stora och Lilla Klingsbo samt Nyberget på ett par ställen; Säter: Tingsvallen och Ängarna; Vika: Hagelnäs, Kalvsbäcken samt mellan Rankhyttan och Strand; Svärdsjö: Boda och Kyrkbyn; Norrbärke: Flatenberg (G. Sam.); Ludvika: nära bruket (K. Joh.), mellan Ludvika och Landforsen samt Brunnsvik; Grangärde: Grängesberg och Saxberget (G. Sam.); Boda: Osmundsberget (K. Joh.).

H. speculare Joh. & Sam. n. sp. — (1917: K. Johansson).

Caulis subhumilis — mediocris saepissime 35—50 cm. altus gracilescens 0—1-folius, infra medium densiuscule — sparsim longi-pilosus, superne pilis mediocribus albidis glandulisque parvis solitariis — raris obsitus. *Folia* tenuia haud undulata vix nitescencia prasino-viridia subtus sat pallida raro leviter violascentia, indumento raro instructa; rosularia longe et valde late petiolata, petiolo mediocriter villosa; exteriora rotundato-ovata obtusissima — truncata obtusissime vel sinuate dentata basi ± obliqua late truncato-cordata vel subhastata; intermedia late ovata rotundato-obtusa dentibus longe distantibus arcuatis — late mammatis valde obtusis ± grosse pauci-dentata, basi ± oblique truncata — rotundata dentibus duobus paullo angustioribus instructa; interiora ovata — ovato-oblonga obtusa — subacuta (raro acuta) dentibus mammatō-triangularibus et intermarginibus sat longis saepe rectis instructa basi ± subtruncata — rotundata; caulinum saepius parvum lanceolatum argute pauci-dentatum, rarius bene evolutum anguste rhombo-ovatum acutum — acuminatum dentibus acutis patentissimis ± angulatim dentatum. *Inflorescentia* vulgo oligocephala simplex vel parum composita pedicellis leviter patentibus parum curvatis acladium 1—3 cm. longum aequantibus vel paullo superantibus. Pedicelli floccis leviter tomentelli glandulis minutis sparsis (— densiusculis) pilisque mediocribus — breviusculis ± albidis obsiti. *Involucra* cano-virescentia 11,5—13 mm. longa et 5,5—6,8 mm. lata, tubo ovato basi rotundata (interdum fere retusa), glandulis brevibus — minutis cerinis sparsis — sat

densis pilisque ± crispulis maxima parte gracilibus et albis obtecta, floccis laxis in marginibus squamarum sparsis — densiusculis praesertim infra medium instructa. Squamae exteriores lineares obtusulae sordide et obscure olivascentes, superiores laete virescentes marginibus colore adhuc dilutioribus in apicem membranaceum rare sed longiuscule comatum subangustum obtusulum attenuatae, intimae vulgo acutae. *Calathium* laete luteum circ. 40 mm. latum radians. Ligulae breviter et parcissime ciliatae. Stylus ± fusco-hispidulus subobscurus.

Igenkänd på de tunna, mycket breda, ej vågiga rosettbladen med gles och särdeles trubbig tandning; de yttre och mellersta ha nästan rektangulär omkrets med något sned samt tvär eller brett hjärtlik bas. Skild från *H. ruminosiforme* genom bladform samt genom inflorescensens beklädnad med krusiga och längre hår men kortare glandler.

Lima: Limberget; Transtrand: Hormundsberget på Klittfallet, Kastarberget (K. Joh.) och Västra Långstrand (K. Joh., G. Sam.).

H. steloides K. Joh. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluomr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:5.

Rättvik: Råbergsängarna (G. Sam.); Boda: Lenåsen (K. Joh., G. Sam.) och Silverberget; Orsa: Skattungbyn (K. Joh.); Mora: Leksberg och Åmberg; Älvdalen: Evetsberg, Däråberg, Väsaberget, Lokbodarna, Nybolet och Björnberget (G. Sam.).

H. stenolepis Lindeb. — 1893: Dahlstedt (1879: K. P. Hägerström).

Lindeb. in Hartm. Fl. ed. 11. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 129. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. I:1 etc.

By: Gålsbo och Fornby; Stora Skedvi: Bisbergsklack i "Lillklacken" (G. Sam.); Torsång: "Tvärberget" norr om Norsbo (1918 Vald. Breitholtz); Enviken: Väckelberget (G. Sam.); Norrbärke: Limberget nära Spräckla (1921 G. R. Cedergren); Ludvika: Ställviksberget; Grangärde: Uvberget och Hästbergs klack (G. Sam.); Silvberg: Ulvshyttan (1879 K. P. Hägerström); Leksand: Skorsberget; Mora: Leksberg (G. Sam.) och Gopshusberget (1912 O. Vesterlund); Våmhus: Strandberget; Älvdalen: Skordklitt, Björnberget i rasmark och i granskog på flera ställen (G. Sam.), Hykjeberget (G. Sam., 1912 O. Vesterlund), Väsaberget (1915) och Uvskär (1918 O. Vesterlund); Idre: Vålåberget (G. Sam.).

H. stenolomoides Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1906: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat.

Älvdalen: mellan Navarnäs och Aspdalen, Björnberget nära Nybolet (G. Sam.); Lima: Bullberget, Södra Fenningbergets fåbodär (G. Sam.), Norra Fenningbergets fåbodär (K. Joh.) och Limberget; Transtrand:

Hormundsberget i granskog och på Kliffallet, Kastarberget, Norra Brända (K. Joh., G. Sam.), Hemfjället i trakten av Vålåsen, ovan Bompasättern, ovan Millarsätra (G. Sam.) och ovan Brännsättern samt Västra Långstrand (K. Joh.).

H. Stenstroemii Dahlst. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Omang, Hier. unders. i Norge II. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Hier. exs. II:40 & Herb. Hier. Scand. I:33 etc.

Bjursås: Sörskog (G. Sam.); Boda: prästgården (K. Joh.) och Gulleråsen (G. Sam.); Vänjan: Landbobyns (1915) och Västbygge (1919) besparings-skogar (O. Vesterlund); (Älvdalen: Gåsvarv (G. Sam., 1911 O. Vesterlund) och Navarnäs; Lima: Bullberget (G. Sam.) och Limberget; Transtrand: Gusjön, Kastarberget, Hemfjället ovanför Brännsättern (K. Joh.), ovan Vålåsen (G. Sam.) och vid Bompasättern, Hormundsberget på Kliffallet (K. Joh., G. Sam.), Höknäs, Mornäs, Millarsätra, Östra Sälen, Liskasätra och Gravendal; Särna: Mitteltemplet nära Särnaby (G. Sam.); Idre: Gässjöåsen och Himmeråsen (Sam.).

H. stiptadenioides Joh. & Sam. n. sp. — (1917: G. Samuelsson).

Ab *H. stiptadenio* Dahlst., cui est simillimum, sequentibus notis differt. Caulis paullo elatior saepissime 1-folius; folium caulinum longius petiolatum ± lanceolatum acutum dentibus liberis in petiolo saepe instructum; pedicelli glandulis nigris crebris obscuriores; involucra majora 12—14 mm. longa basi rotundata vel rotundato-conica, pilis crassioribus longioribus paulloque frequentioribus oblecta; calathium obscure luteum usque ad 40 mm. latum.

Förnämligast skild från *H. stiptadenium* Dahlst. genom långskaftat, smalare stjälkblad, vanligen försett med fria tänder långt ned på skaftet (vilket ofta är fallet även hos det innersta rosettbladet), mörkare glandler på holkskaft och holkar, märkbart längre holkar med grövre, längre och även talrikare hår. Vad rosettbladen beträffar, förefinnes en mer eller mindre märkbar olikhet bestående däri, att de nedre tänderna ofta äro mer krökta och skilda genom något längre mellankanter, på vilka smärre tänder eller uddar kunna förekomma.

Transtrand: Hemfjället på ett hygge ovan Bompasättern (K. Joh., G. Sam.)

H. stiptadenium Dahlst. — 1921: Dahlstedt (1882: K. P. Hägerström).

Dahlst. Nya syd- och mellansv. Hier. silv. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XI:90 etc.

Älvdalen: Evetsberg, Björnberget, Ribbåsen, mellan Navarnäs och Aspaldalen, Navarnäs och Långsjöblecket; Malung: Mo-Myckelberg, Häst-

berget och Stora Lyberget; Lima: Bergsätra, Bolberg, Bullberget, Bygärdet, Mårtsviken, Gråheden, Södra Fenningbergets fäbodan (G. Sam.), Årberget, Hisåsens fäbodan, Limberget och Norra Fenningbergets fäbodan; Transtrand: Kastarberget, Källan (K. Joh.), Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Norra Brända, Västra Långstrand (K. Joh., G. Sam.), Hemfjället (1882 K. P. Hägerström, K. Joh., G. Sam., 1913 O. Vesterlund), ovan Brännsäterna (K. Joh.), i trakten av Vålåsen, ovan Bompasäterna och ovan Millarsätra, Millarsätra, Östra Sälen och nära Skarsåsen; Idre: Lillfjäten, Ulandshögen, Lövåsen, mellan Lövåsen och Storsäterna, Olån, Hällsjövåla, Dikesmyran SV om Storbo, Härjehogna (G. Sam.), Foskdalen nedanför Städjan (1902 S. J. Enander och M. Östman) samt nära Brynjesvallen nedanför Nipfjället (1902 S. J. Enander, G. Sam.).

H. stymnophytum Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1906: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 60.

Älvdalen: Nybolet, Björnberget i granskog nära Nybolet, Däråberg och Långsjöblecket; Malung: Råberget; Lima: Södra Fenningbergets fäbodan (G. Sam.) och Östra Ärnäs; Transtrand: Kastarberget och Hormundsberget på Klittfallet (K. Joh.).

H. subhastatum Joh. & Sam. n. sp. — (1907: G. Samuelsson).

Caulis 40—65 cm. altus gracilis — submediocris 1—2-folius ima basi paululum violascens, infra medium sat dense longi-pilosus sparsim stellatus, superne sparsim — rare pilosus ± dense stellatus — subtomentellus, apice interdum etiam parce glanduliferus. *Folia* mollia lutescenti-viridia, subtus caesio-viridia, supra subglabra — glabra, subtus pilis longiusculis sat densis pilosa, in nervo dorsali sat dense stellato et in petiolo dense villosa, in marginibus dense ciliata; rosularia exteriora rotundato-ovata obtuse dentata basi rotundata — truncato-cordata; intermedia et interiora ± triangulariter ovata — ovato-oblonga obtusa dentibus mammatis — mammato-deltaeformibus parvis — mediocribus dentata basi rotundato-truncata — leviter hastata; *caulinum* (inferius) ovate — triangulariter lanceolatum acutum vel obtusiusculum serrato-dentatum prope basin dentibus deltaeformibus paullo majoribus saepe instructum, basi rotundata — leviter truncata, in pagina inferiore parce — sparsim stellatum. *Inflorescentia* paniculata ± contracta ramis breviusculis approximatis patentibus et sat curvatis acladium vulgo 0,5—1 cm. longum paullo superantibus. Pedicelli graciles cano-tomentosi glandulis parvis nigris densiusculis — sat densis pilisque solitariis — raris obtecti. *Involucra* sat parva et angusta atro-viridia basi rotundata — turbinata levis-

sime canescentia, glandulis brevibus tenuibus obscuris sat densis pilisque mediocribus — longiusculis gracilibus apice $\pm$ brevi canescentibus sparsis — densiusculis obtecta. Squamae angustae lineares, exteriores obtusulae — acutae marginibus parce stellatae — subnudae, superiores efloccosae olivaceo-virides subnitidae in apicem $\pm$ angustum nudum vulgo obtusulum attenuatae, intimae acutae — subulatae. *Calathium* luteo-lutescens circ. 30 mm. latum. Stylus obscurus.

Bladen ha visserligen benägenhet att få basen spjutlik, men ofta är denna egendomlighet helt lätt antydd och stundom äro alla bladen försedda med avrundad bas. Indumentet är på ett karakteristiskt sätt fördelat, i det bladen på översidan äro nästan eller fullständigt glatta, men för övrigt rikt och tämligen långt håriga. Korgarna uppbäras av tämligen korta grenar och ett akladium, som knappt är 1 cm. långt. Holkarna erinra genom sin form om *H. contracticeps* Dahlst. men äro mer smalfjälliga och ha annan beklädnad, nämligen tättsittande, korta och fina glandler samt talrika spensliga, kort gråspetsade hår.

Älvdalen: Långsjöblecket; Idre: Lillfjäten (G. Sam.).

H. subobscurans Dahlst. — (1912: G. Samuelsson).

H. serratifrons Almqu. *subobscurans Dahlst. apud von Porat, Kungsörstraktens Hier. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. I:40.

Hedemora: mellan Könighyttan och Tjärnan; Säter: bortom hospitalet (G. Sam.).

H. subplacerum Sam. — 1920: Johansson (1906: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXIV:62. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 64.

Älvdalen: Däråberg och Nybolet; Lima: Södra Fenningbergets fäbodan (G. Sam.) och Bullberget (K. Joh. G. Sam.).

H. subterscissum K. Joh. — 1902: Johansson (1888: F. Lönnkvist).

K. Joh. Nya Archier. fr. Dal., Västmn. och Dalsl. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XII:49 etc.

Folkärna: Utsund; Hedemora: Könighyttan; Säter: Sätersdalen samt mellan Nordalen och Mårtensgård; Ludvika: Dagkarlsbo, synnerligen talrikt; Grangärde: Saxberget; Silvberg: Östra Silvberg (G. Sam.) och Ulvshyttan (1888 F. Lönnkvist, G. Sam.); Bjursås: Rexbo; Leksand: Björbergets fäbodan; Rättvik: Karl-Tövåsen, Råbergsängarna (G. Sam.) och Blecket; Boda: Silverberget (K. Joh.); Sollerö: Borrberg och Gesunda; Mora: Åmberg (G. Sam.); Vänjan: Landbobyns besparingskog (1915 O. Vesterlund) och Brintbodarna; Älvdalen: Dysberg och Klitten; Floda: Flen; Järna: Vansbro; Malung: Anonbergets fäbodan och Råberget; Lima: Skålmo, Limberget och Södra Fenningbergets fäbodan (G. Sam.).

H. subtriangulare Stenstr. — 1905: Johansson (1901: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Dahlst. Herb. Hier. Scand. I:26 etc. & Hier. exs. III:35.

Norrbräcke: Smedjebacken (K. Joh.) och Flatenberg; Lima: Skälmo i granskog samt Limberget (G. Sam.).

H. subulicuspis Sam. — 1906: Samuelsson (1902: G. Samuelsson).

G. Sam. Bidr. t. Archier. i Säterstr. p. 5. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIX:21.

Stora Skedvi: Nyberget; Enviken: Över-Tänger, ett mycket stort bestånd; Grangärde: Hästberg; Bjursås: Andersbo; Leksand: Björbergets fåbodrar (G. Sam.).

H. subviridans Dahlst. — (1906: G. Samuelsson).

K. Joh. Medelp. Hier. vulg. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. I:63 etc.

Idre: Lillfjäten och Löskjesvallen i gran- och björkskog (G. Sam.).

H. tanygloch K. Joh. — 1902: Johansson (1900: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluromr. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 65.

Bjursås: Stortäkt (G. Sam.); Orsa: Skattungbyn (K. Joh.); Älvdalen: Däråberg, nära Sälen i granskog, Navarnäs och Långsjöblecket; Malung: Mo-Myckelberg (G. Sam.); Transtrand: Kastarberget (K. Joh., G. Sam.) och Västra Långstrand (K. Joh.); Särna: Mitteltemplet nära Särnaby (G. Sam.); Idre: Brynjesvallen nedanför Nipfjället (1902 S. J. Enander).

H. thysanotum K. Joh. var. *pertenue* Dahlst. — (1906: G. Samuelsson).

Ab *H. thysanoto* K. Joh. sequentibus notis differt. Folia vulgo densius pilosa basi magis rotundata, dentibus paullo numerosioribus intermarginibus brevioribus, squamae involucris paullo latiores marginibus vulgo latius floccoso-limbatae.

Förefaller som en skuggform av *H. thysanotum*. Bladens färg är ej så livligt grön som hos denna art, bladtänderna ej så långt åtskilda, ofta bredare med (hos de yttre bladen) m. l. m. konvexa kanter; holkfjällen äro mindre långt utdragna, långfjällen sällan tydligt överskjutande de utslagna blommorna, mot spetsen mer Brett luddkantade än i allmänhet hos nämnda art.

Älvdalen: mellan Långö och Ribbåsen; Lima: Limberget (G. Sam.); Transtrand: Hemfjället ovan Bompasättern (K. Joh., G. Sam.); Idre: Lillfjäten, Idrebyn, Idreberget och Höste (G. Sam.). På nästan alla dessa ställen i granskog. — Även känd från Härjedalen.

H. tincticuspis K. Joh. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

K. Joh. Archier. inom Dal. siluromr. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIV:8.

Boda: Lenåsen, Silverberget och Osmundsberget (K. Joh.).

H. triangulare Almqu. — 1902: Johansson (1898: K. Johansson).

Stenstr. Värml. Archier. — *H. silvaticum* L. subsp. 3 *triangulare* Almqu. Stud. p. XIV. — Dahlst. Bidr. II (pro subsp.). — Lindeb. Hier. Scand. exs. n. 120. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. 1:27 etc.

Stora Skedvi: Nyberget; Gustavs: Solvarbo; Rättvik: Gärdsjö (G. Sam.); Boda: Ovanmyra, Silverberget och Osmundsberget; Orsa: Åberga och Skattungbyn (K. Joh.); Älvdalen: Aftasgrav (1917 O. Vesterlund); Idre: Idrebyn på en vägg samt vid "Skäret" mellan Grötholn och Drosbacken (G. Sam.).

H. trunciceps Sam. — 1920: Johansson (1904: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XXIV:51. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 66.

Älvdalen: Skärklitts fåbodar, täml. talrikt på en liten fläck (G. Sam.).

H. ulocomum Joh. & Sam. n. sp. — (1918: G. Samuelsson).

Caulis subhumilis—mediocris saepius sat gracilis 1(vel 0)-folius, ima basi ± purpurascens, inferne sparsim longi-pilosus, superne sparsim — dense stellatus pilis breviusculis et glandulis brevibus raris — sparsis obsitus. *Folia* lata—latissima tenuia obscure viridia, subtus paullo pallidiora, indumento mediocri munita; rosularia exteriora suborbicularia ± angulatim denticulata basi rotundata; intermedia late elliptica—ovata vel obovata obtusa; interiora ovata—ovato-oblonga vulgo subacuta denticulis vel dentibus parvis subtriangularibus patentibus—patientissimis sat distantibus angulatim dentata, infra medium dentibus paullo majoribus deltaeformibus instructa, basi rotundata vel breviter cuneata vix vel brevissime decurrente; *caulinum* petiolatum ovatum—lanceolatum acutum infra medium dentibus rectis acutis deltaeformibus vel angustioribus dentatum dente uno alterove interdum in petiolum descendente, basi rotundata—oblique truncata. *Inflorescentia* oligocephala simplex—parum composita ramis crassiusculis patentibus leviter curvatis acladium vulgo superantibus. Pedicelli floccis subtomentelli glandulis brevibus virescenti-nigris densiusculis—densis pilisque longis gracilibus crispulis vitreis raris—sparsis obtecti. *Involucra* intense viridia sat magna 13,5—14,5 (—15) mm. longa et circ. 6 mm. lata, tubo ovali-ovato basi rotundato-turbinata, glandulis brevibus nigris sparsis—densiusculis pilisque longis sat gracilibus crispulis albo-vitreis basi obscura ± densis obtecta. Squamae latitudine

mediocres, exteriores lineares obtusiusculae apice comatae, superiores lineares vel triangulari-lineares paulatim in apicem $\pm$ membranaceum leviter comatum obtusulum — acutum attenuatae, intimae vulgo acutae — subulatae totae colore dilutae vel late et laete virescenti-marginatae, omnes in marginibus floccis sparsis lineam angustam $\pm$ interruptam formantibus adpersae de cetero effloccosae et $\pm$ clare virescentes. Calathium obscure luteum circ. 40 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus obscurus.

Utmärkt genom spenslig, knappt medelhög stjälk, mycket breda, m. l. m. vinkligt tandade blad med avrundad, sällan något hjärtlik bas, gles och fåkorgig inflorescens, långa, friskt gröna holkar, som klädas av korta glandler och långa, spensliga, krusiga, mörkbasiga hår med mycket lång, glasklar spets, medelbreda, småningom avsmalnande, merendels småtrubbiga yttre långfjäll samt ett fåtal vasst spetsiga, blekgröna inre fjäll, stora kalatier och i spetsen glatta liguler.

Lima: Limberget (G. Sam.); Transtrand: Kastarberget (K. Joh.).

H. valgidentatum Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1909: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 71.

Säfsnäs: Fredriksberg i en björkäng ovanför Lövåsen (G. Sam.).

H. venetifolium Joh. & Sam. — 1920: Johansson & Samuelsson (1915: K. Stéenhoff).

Joh. & Sam. Västn. Hieraciumfl. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 72.

Grangärde: Grängesberg vid Myrbo (1915—1919 K. Stéenhoff).

H. vinaceiforme Joh. & Sam. n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

Ab *H. ruminosiformi* Joh. & Sam. multis notis dignotum. Folia basalia angustiora, magis argute et profunde et crebre dentata, pleraque basi rotundata — breviter cuneata, interiora $\pm$ acuta dentibus liberis in petiolum descendentibus saepe instructa, caulinum angustum saepe lineare acutissimum dentibus acutis — subulatis sat aequaliter dentatum — pectinatum, involucra floccis $\pm$ densis infra medium $\pm$ canescentia, pilis et glandulis rarioribus et paullo gracilioribus oblecta, squamae superiores in apicem longum angustiore laete virescentem protractae.

Genom de anförda kännetecknen, särskilt spetsigare, mer vasst tandade blad, gråaktiga holkar samt smala, långspetsade, ljusst grönaktiga långfjäll, är denna form skiljbar från *H. ruminosiforme* Joh. &

Sam. Den står kanske lika nära *H. vinaceum* Joh. & Sam., men utmärker sig icke genom någon intensiv färgning hos stjälkbas och bladskaff, har mycket vassare tandning hos bladen, något mörkare holkar med dunklare hår, talrikare och större glandler på holkar och skaff.

Malung: mellan Lyån och Stora Lyberget (G. Sam.); Lima: Bullberget, ovan Torgås (K. Joh.), Limberget (K. Joh., G. Sam.) samt Fenningbergets sydkant i granskog; Transtrand: Västra Långstrand, Hemfjället ovanför Vålåsen och Bompasättern (G. Sam.), Gusjön, Mornäs och Kastarberget (K. Joh.).

H. vinaceum Joh. & Sam. n. sp. — (1912: G. Samuelsson).

Caulis subhumilis — mediocris saepius 40—50 cm. altus sat gracilis 1(—2)-folius, inferne (aeque ac petioli foliorum basalium) intense et pulchre vinose coloratus, infra medium densiuscule — sparsim longipilosus, superne sparsim — dense stellatus pilis canescentibus brevibus mollibus ± raris obsitus. *Folia* tenuia, marginibus leviter undulata, nitida obscure lutescenti-viridia, subtus pallidiora laete virescentia, indumento sat raro instructa; rosularia vulgo pauca, extimum rotundato-ellipticum saepissime integerrimum; intermedia ± anguste ovata obtusa basi rotundata — breviter cuneata; intima ovato-oblonga — oblongo-lanceolata obtusa — subacuta basi cito angustata in petiolum breviter decurrente; intermedia et interiora dentibus sat distantibus deltaeformibus patentibus vel inferioribus patentissimis mediocriter dentata; caulinum petiolatum anguste ovatum vel rhombeo-ovatum — sublanceolatum acutum dentibus distantibus rectis patentibus (saepe angulatim) dentatum. *Inflorescentia* parva — mediocris parum composita ramis et pedicellis patentibus subrectis cano-tomentosis pilis gracilibus albidis sparsis obsitis. *Acladium* 1—3 cm. longum. *Involucra* laete cano-virescentia circ. 12 mm. longa et 4,5—5,5 mm. lata, tubo anguste ovato postea conico basi rotundate subtruncata — brevissime turbinata, pilis gracilibus longiusculis maxima parte clare albidis sparsis — densiusculis oblecta subglandulosa vel glandulis minutissimis cerinis inconspicuis infra medium adspersa, inferiore parte sparsim stellata ima basi ± cano-tomentosa. *Squamae* sat paucae, exteriores filiformes ± laxae, superiores subangustae triangulari-lineares fere totae laete virescentes in apicem paullo obscuriorem subulatum subnudum — nudum sensim attenuatae. *Calathium* luteum rariflorum radians 35—40 mm. latum. *Ligulae* apice glabrae. *Stylus* livescens in vivo sublutescens.

Denna form väcker på långt håll uppmärksamheten genom sina tämligen smala, tunna, glänsande blad med intensivt röda skaff. Egenomliga äro också de ljust grågröna holkarna, som nedtill äro rikt

stjärnhåriga, och för övrigt klädas av strödda, alldeles vita, tämligen långa men fina hår, men vid flyktigt påseende synas sakna glandler. Sådana finnas likväl på holkens nedre hälft ehuru nästan oskaftade och till färgen ljusa, så att de svårigen kunna iakttagas utan förstoring.

Lima: Limberget; Transtrand: Hemfjället vid Vålåsen och ovan Bom-pasättern (K. Joh., G. Sam.), Hormundsberget i granskog (G. Sam.) och Kastarberget (K. Joh.).

H. viriatum Joh. & Sam. — 1920: Johansson (1904: G. Samuelsson).

K. Joh. Nya Hier. silvat. — Dahlst. Herb. Hier. Scand. XIX:38. — Joh. & Sam. Hier. exs. n. 73.

Älvdalen: Skärklitt, Nybolet och Ribbåsen (G. Sam.).

H. zonulatiforme Joh. & Sam. n. sp. — (1910: G. Samuelsson).

Ab *H. zonulato* Joh. & Sam. posthac descripto, cui est habitu et characteribus valde simile, his notis distinguendum:

Caulis infra medium sparsim — rarius pilosus, apice parce glanduliferus — eglandulosus, folia laete lutescenti-viridia, subtus sat pallida, omnia in pagina inferiore sparsim — dense stellata, dentes foliorum rariores curvati unguiculati — subfalcati intermarginibus longioribus instructi, acledium saepius 2—3 cm. longum, pedicelli magis curvati sparsim — rarius glandulosi, involucra 10—12 mm. longa magis viridia basi vix conspicue canescentia, squamae involucri angustae lineares, exteriores in dorso vulgo fere effloccosae.

Mycket lik följande. Lättast skild genom de gulgröna, på undersidan mer eller mindre tätt stjärnhåriga bladen med framåtkrökta tänder, som äro skilda genom längre, mer bågformiga och likformiga mellankanter, vidare genom mer grönaktiga och något längre holkar, vilkas bas i följd av luddets gleshet knappast är gråaktig, samt smalare och mera jämbreda holkfjäll.

Lima: Limesforsen, Bullberget, Norra Fenningbergets fäbodas (K. Joh.), Sörnäs, Södra Fenningbergets fäbodas (G. Sam.), Skälmo och Limberget; Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet (K. Joh., G. Sam.) samt Mornäs (G. Sam.).

H. zonulatum Joh. & Sam. n. sp. — (1908: G. Samuelsson).

Caulis vulgo 40—60 cm. altus subgracilis — mediocris compressibilis saepissime totus virescens 1-folius, infra medium densiuscule longi-pilosus rare — sparsim stellatus, superne dense stellatus — subtomentellus glandulis raris — sparsis pilisque brevibus subobscuris ± raris vel inter-

dum sparsis obsitus. *Folia* ± tenuia intense et sublaete viridia subtus paullo pallidiora, supra rare — sparsim pilosa, subtus sparsim — densiuscule molliter pilosa, haud stellata (folio caulino excepto), in nervo dorsali et in petiolo pilis longis albis densiusculis subvillosa, in marginibus sat dense ciliata; rosularia exteriora rotundato-ovata — late ovato-elliptica rotundato-obtusa obtuse et saepe ± angulatim pauci-dentata basi rotundata vel leviter cordata; intermedia anguste ovata — ovato-oblonga vulgo obtusa rarius breviter acuminata, dentibus subremotis ± latis mammatis — mammato-triangularibus aequaliter vel prope basin magis inaequaliter dentata, basi breviter cuneata — subtruncata; interiora ovato-oblonga — oblongo-lanceolata vel lanceolata acuta — acutissima dentibus patentibus majusculis paullo acutioribus fere rectis et intermarginibus brevibus — longioribus instructa, basi in petiolum late breviter — sat longe decurrente; *caulinum* ± lanceolatum vel rhombeo-lanceolatum in acumen longum acutissimum abiens dentibus paucis vulgo rectis parum patentibus angustis acutis — subulatis sat profunde et inaequaliter dentatum, subtus haud raro sparsim — sat dense stellatum. *Inflorescentia* vulgo oligocephala superiore parte ± contracta ramis patentibus parum curvatis acladium 0,3—1(—2) cm. longum superantibus, ramis ± remotis suberectis saepe aucta. Pedicelli subtomentelli apice dense cano-tomentosi glandulis gracilibus et brevibus ± virescentibus densiusculis — densis pilisque rectis brevibus canescentibus solitariis — raris obtecti. *Involucra* cano-virescentia apice olivacea — umbrina ima basi floccis ± densis sat conspicue canescentia, 9—11 mm. longa et 4—4,5 mm. lata, tubo ovato postea ovato-conico basi rotundata — subtruncata, glandulis obscure virescentibus gracilibus breviusculis densis pilisque sat longis gracilibus subobscuris vel apice canescentibus raris — sparsis obtecta. Squamae latitudine mediocres triangulari-lanceolatae acutae — acutissimae, exteriores et intermediae praesertim basi et marginibus floccis densiusculis obtectae de cetero sparsim stellatae, superiores inaequilongae infra medium sparsim vel rare stellatae superne fere — omnino efloccosae, in apicem angustum ± subulatum fere membranaceum olivaceum — brunneum angustatae. *Calathium* luteum sat rariflorum radians 30—35 mm. latum. Ligulae apice glabrae. Stylus livescens ± fusco-hispidulus.

Igenkännlig på de tunna, livligt och intensivt gröna bladen med vårtlika till triangulära, något ojämna, tämligen breda och stora tänder, vigglik och nedlöpande bladbas, vilken ofta är försedd med enstaka osymmetriskt ställda kortare tänder, det m. l. m. vasst spetsade inre rosettbladet och det med konkava kanter i en lång och smal udd över-

gående stjäkbladet, upptill gråa, tätt och fint glandulösa korgskaff, smala och tämligen korta holkar med av ludd m. l. m. tydligt gråaktig bas men ovan mitten nästan luddfria, slutligen genom grönaktiga, litet ojämna långfjäll, som från medelbred, triangulärt lansettlik bas avsmalna till en naken, olivgrön eller brunaktig, vass spets, samt glesa kalatier.

Transtrand: Hormundsberget i granskog och på Klittfallet, Hemfjället i trakten av Vålåsen och ovan Bompasåtern (K. Joh., G. Sam.) samt Östra Långstrand (K. Joh.).

Pris 5 Kr.